

Årsredovisning **2017** Öckerö kommun

ÖCKERÖ KOMMUN

Grafisk form & original: Adekvat Form AB, Tollered

Tryck: Billes Tryckeri AB, Mölndal 2018

Upplaga: 150 ex

Papper omslag: Multidesign smooth HPI white 240 g

Papper inlaga: Multidesign smooth HPI white 130 g

Typsnitt: Franklin Gothic, Georgia

Bilder: Niklas Olsson

De senaste åren har kommunen satsat på att uppföra två nya F-9-skolor; Brattebergskolan på Öckerö och Hedenskolan på Hönö. På bilderna i årsredovisningen försöker vi spegla elevernas vardag i skolan och hur verksamheten fungerar i de nya lokalerna. Samtliga bilder är från Hedenskolan. Fotograf är Niklas Olsson.

2 Inledning

- 2 Politisk organisation/styrning
- 3 Kommunstyrelsens ordförande har ordet
- 4 Fem år i sammandrag

5 Förvaltningsberättelse

- 6 Omvärldsanalys
- 8 Finansiell analys
- 14 Kommunens personal

17 Räkenskaper kommunen

- 18 Redovisningsprinciper
- 19 Redovisningsmodellens delar
- 20 Resultaträkning och finansieringsanalys
- 21 Balansräkning
- 22 Noter

27 Räkenskaper koncernen

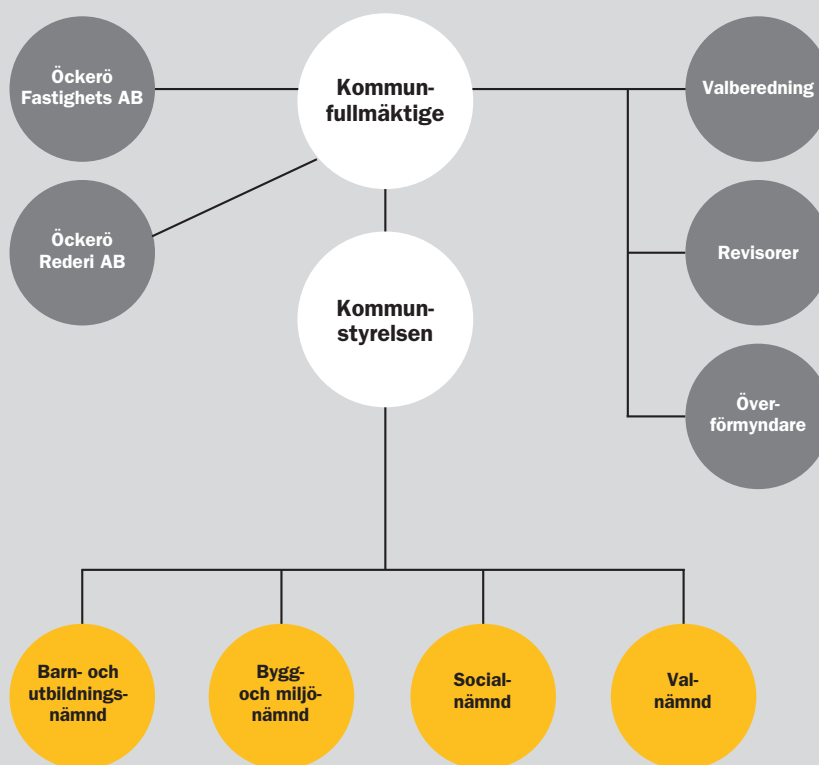
- 28 Koncernens organisation
- 29 Öckerö Fastighets AB
- 31 Öckerö Rederi AB
- 32 Sammanställd resultaträkning
- 33 Sammanställd balansräkning
- 34 Sammanställda noter

35 Verksamhetsberättelser

- 36 Kommunstyrelsen inkl samhällsbyggnad samt fritid och kultur
- 50 Barn- och utbildningsnämnden
- 59 Socialnämnden
- 65 Bygg- och miljönämnden
- 68 Miljöredovisning

72 Revisionsberättelse, Öckerö kommun

Politisk organisation/styrning

Kommunstyrelsen ska årligen till Kommunfullmäktige sammanfatta årets verksamhet och ekonomi i en årsredovisning. Årsredovisningen i Öckerö kommun innehåller även den redovisning, som nämnderna enligt kommunallagen ska göra till fullmäktige, över hur de under året har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem.

Öckerö kommuns styr- och ledningsmodell kallas för Öckerö-modellen. Modellen bygger på att politiker vill påverka samhällets utveckling i en viss riktning och därför delar ut uppdrag till nämnder samt att chefer och medarbetare inom kommunförvaltningen ska använda sin profession i utförande av uppdragen.

Styrningen kännetecknas av att alla i organisationen – politiker, chefer och medarbetare – tar ansvar för helheten

i den kommunala verksamheten samt känner delaktighet och engagemang i styrprocessen. En viktig gemensam värdegrund är att alla som verkar i organisationen ser verksamheten utifrån och in, det vill säga ur medborgarens och kundens/brukarens perspektiv.

Förvaltningsberättelsen i årsredovisningen innehåller förutom en ekonomisk analys även en redovisning av måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsmässiga målen och fullmäktiges tolkning av begreppet god ekonomisk hushållning samt personalredovisning. I nämndernas verksamhetsberättelser finns mer utförlig redovisning av de verksamhetsmässiga målen som är kopplade till god ekonomisk hushållning samt övriga nämndsmål.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

NYANLÄNDA

En utmaning för kommunen under året har varit att ta emot nyanlända som fått uppehållstillstånd samt de ensamkommande barn som väntar på besked om uppehållstillstånd. När året startade hade vi ansvaret för 83 personer som sedan minskade till 25 vid årets slut.

En del av dessa uppnådde under året 18 år, eller blev av Migrationsverket uppskrivna i ålder, vilket innebar att de skulle ha överförts över till Migrationsverkets boenden. Öckerö kommun valde istället att ge dessa ungdomar en möjlighet att stanna kvar i kommunen. Kommunen stod för skolgång och civilsamhället ställde upp med boenden för ungdomarna. Tack vare detta samarbete gav vi dryga 30 ungdomar möjligheten att stanna kvar i kommunen i väntan på besked från Migrationsverket.

Under året har vi också tagit emot 51 nyanlända som fått uppehållstillstånd. Det har varit ett stort arbete med att få tag i boenden för dessa men genom att många privatpersoner ställt upp har vi lyckats ordna boende för samtliga i den kvot vi fått av Migrationsverket.

BOSTÄDER OCH PLANARBETEN

Under året har 60 bostäder färdigställts på Heinövallen. Det är ett välkommet tillskott i hyreslägenhetsbeståndet och det var ett stort intresse för de nya lägenheterna.

Under året har ett stort arbete pågått med att ta fram detaljplan över Öckerö centrum. Denna kommer att ge möjlighet till närmare 350 bostäder samt ett flertal verksamheter. Den beräknas kunna skapa runt 100 arbetstillfällen.

Ett stort arbete har också lagts ner på vår översiktsplan ÖP utblick. Efter flera års arbete har samråd hållits och vi räknar med att planen ska kunna antas före sommaren.

BYTE PÅ KOMMUNCHEFSBEFATTNINGEN

Under året slutade Ingvar TH Karlsson som kommunchef efter sexton år på tjänsten. Han har gjort ett stort arbete med att förbättra ledningsstrukturen och en långsiktig hållbar ekonomi. Han efterträds av Gull-Britt Eide som

den 15 maj tillträdde sin nya tjänst. Hon har en bakgrund som konsult inom ledarskap och som kommunchef i Strömstads kommun.

UTMÄRKELSER 2017

Sveriges lyckligaste kommun, tidn. Land, 1:a plats
Nationalekonomerna Jonna Rickardsson och Charlotta Mellander vid Internationella handelshögskolan i Jönköping har tillsammans studerat relationen mellan livstillfredsställelse och olika platser i Sverige.

Guldtrappan, Skolverket och SKL bl.a. 1:a plats
Guldtrappan är en kvalitetsutmärkelse till kommuner och andra skolhuvudmän som arbetar långsiktigt och strategiskt för skolutveckling i en digital värld.

Husbilsklubben, topp 5

Syftet med utmärkelsen är att lyfta fram de kommuner som via aktivt arbete anordnat parkering och andra faciliteter som välkomnar husbilsturister.

Svenskt Näringslivs ranking plats 23

Varje år genomför Svenskt Näringsliv en stor enkätundersökning av kommunernas företagsklimat. Öckerö kommun hamnade i senaste ranking på plats 23 i riket. Många av de frågor som företagen möter i sin vardag ligger under kommunernas ansvar. Det handlar om tillsyn, om bemötande och om en rättssäker och effektiv myndighetsutövning. Det handlar också om vilket utrymme kommunen ger till företagande inom t.ex. välfärdssektorn och vilken bild skolan förmedlar av företag och företagande. Inte minst handlar det om attityder till företagande hos kommunpolitiker och tjänstemän.

EKONOMI

Efter en svår start på året med ett stort prognostiserat underskott lyckades vi ändå uppnå en ekonomi som nästan är i balans. Av årets resultat 6 mkr består drygt 6 mkr i en vinstutdelning från Öckerö Fastigheter. Vad som är värre är att nämndernas underskott uppgår till drygt 12 mkr vilket givetvis inte är bra. Den största delen kommer från Etableringsenheten där underskottet blev 8 mkr. Underskottet beror till största delen på minskad ersättning från Migrationsverket samt ständigt ändrade förutsättningar att planera verksamheten.

Arne Lernhag (M)
Kommunstyrelsens
ordförande

Fem år i sammandrag

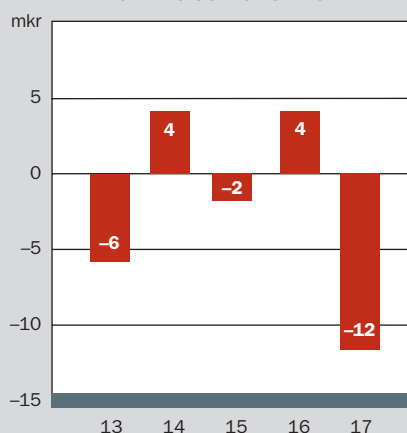
	2017	2016	2015	2014	2013
Folkmängd					
Folkmängd 31/12	12 923	12 773	12 682	12 645	12 574
– antal barn: 0–5 år	762	763	780	799	819
– antal barn: 6–15 år	1 656	1 650	1 613	1 611	1 596
– antal ungdomar: 16–18 år	479	458	1 613	1 611	1 596
– antal äldre: 65–74 år	1 802	1 777	1 774	1 734	1 640
– antal äldre: 80 år och äldre	762	729	716	700	683
Skattesats/kommunen, kr	21:21	20:76	20:76	20:76	20:76
Personaluppgifter					
Personalkostnader, mkr	541	512	462	441	427
varav: pensionskostnader	32	31	30	29	30
Antal anställda per 1/11	1 094	1 080	994	973	966
Antal årsarbetare per 1/11	957	952	873	847	841
Resultaträkning, mkr					
Nettokostnad inklusive avskrivningar och finansnetto	722	670	657	625	587
Skattenetto (skatteintäkter, utjämning, fastighetsavgift)	723	679	653	633	601
varav: skatteintäkter	648	605	573	549	534
Årets resultat	6	9	–4	8	14
Balansresultat exklusive reavinster	2	3	–5	2	7
Balansräkning					
Likvida medel, mkr	106	134	110	126	107
Tillgångar, mkr	621	620	561	528	498
– per invånare, tkr	48	49	44	42	40
Eget kapital, mkr	335	329	319	330	323
Långfristig låneskuld bank, mkr	23	24	0	0	0
Total pensionsskuld inklusive förtroendevalda*, mkr	295	295	298	294	300
– varav ansvarsförbindelse/personal*, mkr	209	214	222	229	238
– varav ansvarsförbindelse/förtroendevalda*, mkr	2	3	3	3	5
Borgensförbindelser, mkr	1 057	1 070	905	798	798

* Exklusive löneskatt 24,26 %

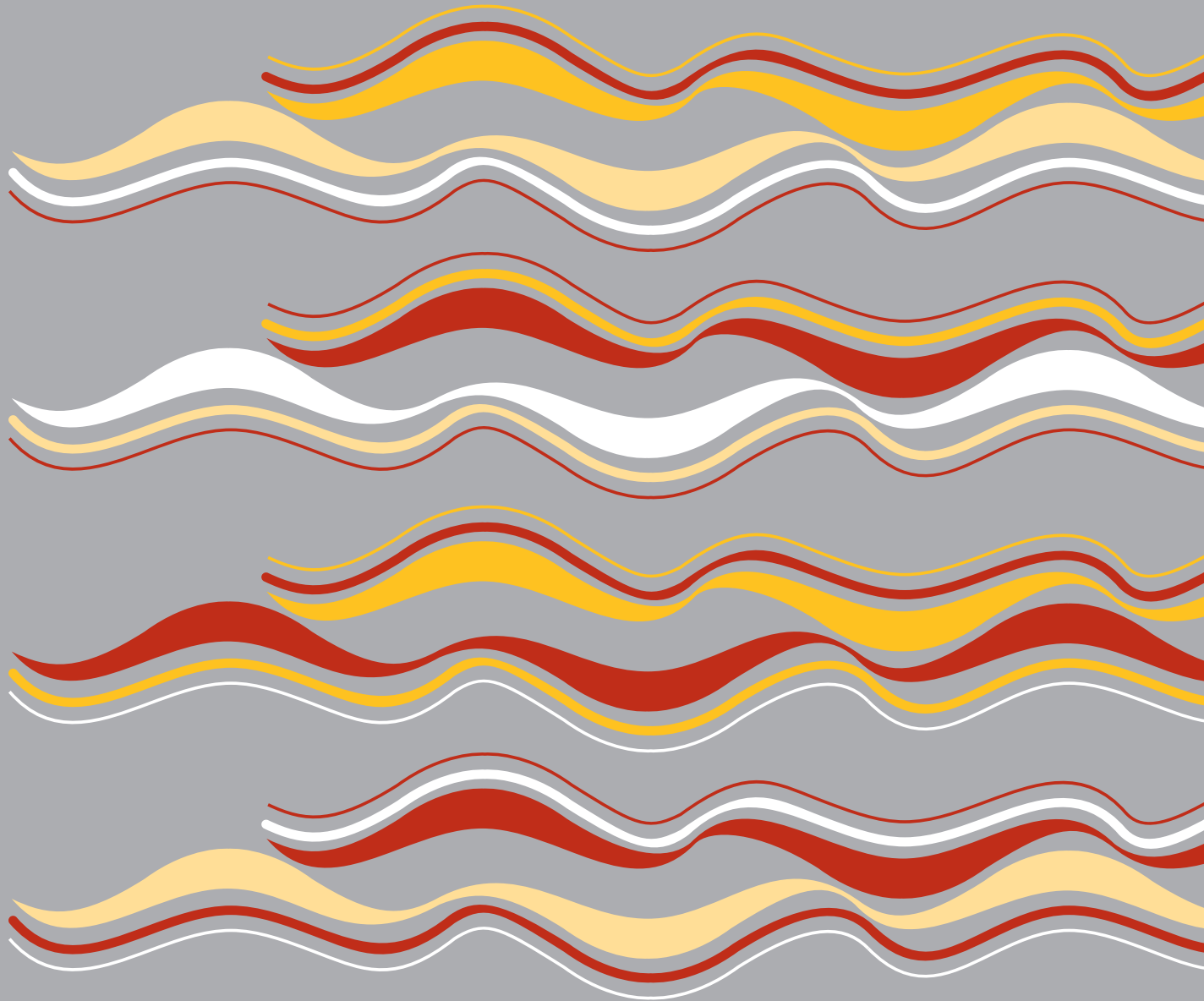
Nämndernas budgetavvikelser

tkr	2017	2016
Kommunstyrelsens enheter exkl centrala poster	–2 515	4413
Kommunstyrelsen fritid och kultur	501	592
Kommunstyrelsen samhällsbyggnad	–3 940	–1 279
Barn- och utbildningsnämnden	–3 151	5 416
Socialnämnden	–3 077	–107
Bygg- och miljönämnden	144	162
Summa nämndernas budgetavvikelser	–12 038	4 197

Nämndernas budgetavvikelse 2013–2017

Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys

KONJUNKURLÄGET

Efter några års stark tillväxt råder högkonjunktur i svensk ekonomi. SKL* bedömer att efter 2017 sker en återgång till ett konjunktorellt normalläge. Med klen draghjälp från utlandet är det den inhemska efterfrågan som agerat draglok i den svenska återhämtningen. Investeringarna, särskilt bostadsbyggandet, har ökat kraftigt de senaste åren och bidragit betydligt till tillväxten. De närmaste åren bidrar hushållens ökade konsumtion till den starka efterfrågan. Hushållen minskar sitt sparande och ökar konsumtionen. Från och med 2017 bedömer SKL att hushållens konsumtion ökar mer än inkomsterna efter skatt (disponibel inkomst).

De offentliga finanserna blev starkare 2016 än vad SKL förutspått. Det finansiella sparandet gav ett överskott på 1,1 % av bnp**. Den enskilt största revideringen var betydligt högre hushållsskatter. Detta motverkades till viss del av att även den kommunala konsumtionen reviderades upp. 2017 blir överskottet bli nästan lika stort. Ökningstakten i skatteinkomsterna avtar något trots den starka konjunkturen. År 2016 ökade direkt skatt på arbete med 14 miljarder kronor medan de 2017 endast ökar med 1 miljard. Även ökningstakten i utgifterna avtar på grund av att offentlig konsumtion beräknas öka måttligt.

År 2018 försvagas sparandet till följd av förslag i regeringens budgetproposition. Belastningen på det offentliga sparandet uppgår till 40 miljarder kronor 2018. Överskottet minskar därmed till 0,5 procent av bnp. I kommunsektorn uppstår ett gap mellan utvecklingen av utgifterna och inkomsterna.

Staten är konjunkturkänslig medan kommunsektorn är demografikänslig. Det beror delvis på de olika skattebaserna. Vid en lågkonjunktur blir statens inkomster från

företagsskatter lägre, då företagens vinster minskar. Även statens utgifter för skattepliktiga transfereringar till hushållen ökar då fler blir arbetslösa.

För kommunsektorns del motverkas effekten på skatteunderlaget till viss del av statens ökade transfereringsutgifter till hushållen. Ökningen av beskattningsbara transfereringar till hushållen motverkar den försvagning av den kommunala sektorns finanser som uppstår via försvagat skatteunderlag. Kommunernas och landstingens utgifter påverkas mer än statens av variationer i demografin där behoven av skola, vård och omsorg främst beror på antalet barn och äldre.

* Sveriges Kommuner och Landsting

** bruttonationalprodukt (värdet av producerade varor och tjänster)

SKATTEUNDERLAG OCH SKATTEINTÄKTER

Med stöd av konjunkturuppgångens starka sysselsättnings-tillväxt har skatteunderlaget vuxit i snabb takt 2015–2017. Den goda konjunkturen medför att Sverige nu befinner sig i en arbetsmarknad med tilltagande svårighet att öka arbetade timmar ytterligare. 2017 var utvecklingen fortfarande relativt stark, men kommande år försvagas utvecklingstalen successivt till nära noll 2019.

Under 2017 har SKL presenterat fem skatteunderlagsprognoser, februari, april, augusti, september och december. Prognoserna visar på en god utveckling av skatteunderlaget. För de närmaste åren visar prognoserna på en något mer dämpad men ändå god utvecklingen i svensk ekonomi.

Prognoserna har under året varierat med 0,5 procentenheter, från 4,3 procent i augusti till 4,8 procent i december. Generellt har prognosen för 2017 justerats upp i slutet av året medan prognosen för år 2018–2020 justerats ned.

Skatteunderlagets utveckling har under 2016–2017 varit hög jämfört med åren innan.

Skatteunderlagsprognos, förändring, % jämfört med året innan

	2016	2017	2018	2019	2020
SKL – februari	4,9	4,6	3,7	3,5	3,6
SKL – april	5,0	4,4	4,0	3,5	3,6
SKL – augusti	5,0	4,3	4,1	3,6	3,5
SKL – september	5,0	4,4	3,4	3,5	3,8
SKL – december	5,0	4,8	3,5	3,2	3,4

INFLATION*, %

dec 16–17	dec 15–16	dec 14–15	dec 13–14	dec 12–13
1,7	1,7	0,1	-0,3	0,1

Inflationstakten, räknad som den genomsnittliga förändringen av konsumentpriserna (KPI) under de senaste tolv månaderna, var i december 1,7%. I minskningen från november (1,9%) är det framförallt lägre priser på mobiltelefonutrustning, som bidrog nedåt med 0,2 procentenheter. I december 2016 var inflationstakten också 1,7% på ettårsbasis. Parallellt med KPI mäts också inflation rensad för ränteförändringar, s.k. underliggande inflation. Inflationstakten med fast ränta (KPIF) var 1,9% i december. Källa: SCB

* Riksbanken har angett som mål för penningpolitiken att begränsa inflationen, mätt som den årliga ökningstakten av KPI, till 2%, med en accepterad avvikelse på högst en procentenhet uppåt eller nedåt. Inflationens uppfyllelse bör utvärderas ur ett årligt perspektiv och inte utifrån inflationstal för enskilda månader.

RÄNTEUTVECKLING, %

datum	171220	150708	150325	150218
reporänta*	-0,50	-0,35	-0,25	-0,10
förändring i %	-0,15	-0,10	-0,15	-0,10

Riksbanken skriver i en kommentar till sitt räntebeslut 20 december – reporäntan lämnas oförändrad på -0,50%. Den starka konjunkturen har bidragit till att inflationen varit nära 2% en tid. För att inflationen ska ligga kvar vid målet även framöver behöver penningpolitiken vara fortsatt expansiv. Riksbankens direktion har därför beslutat att hålla reporäntan oförändrad på -0,50% och räknar liksom tidigare med att börja höja räntan i långsam takt i mitten av 2018. Direktionen har också beslutat att i januari 2018 inleda återinvesteringarna av de obligationer som förfaller under 2019.

Reporänta är den ränta som banker kan låna eller placera till i riksbanken. Förändringar i reporäntan får direkt effekt på marknadsräntorna och kallas därför styrränta. Källa: Riksbanken

BEFOLKNINGSUTVECKLING

Antal äldre: 80 år och mer, förändring 1 år

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
762	729	716	700	683	667	629
+33	+13	+16	+17	+16	+38	+11

Antal barn 0–5 år, förändring 1 år

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
762	763	780	799	819	830	850
-1	-17	-19	-20	-11	-20	-48

Antal barn 6–12 år, förändring 1 år

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
1 148	1 156	1 140	1 148	1 141	1 138	1 118
-8	+16	-8	+7	+3	+20	+25

Antal barn 13–15 år, förändring 1 år

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
508	494	473	463	455	450	461
+14	+21	+10	+8	+5	-11	+11

Antal gymnasieelever: 16–18 år, förändring 1 år

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
479	458	450	465	457	533	537
+21	+8	-15	+8	-76	-4	-53

Befolkningsförändring 2017: Ökning med 150 personer

År 2017	Födda	Döda	Saldo	Inflytt	Utflytt	Saldo	Just	S:a
Kvartal 1	25	32	-7	140	102	+38		45
Kvartal 2	28	27	+1	140	118	+22	1	35
Kvartal 3	25	30	-5	210	158	+52	-3	47
Kvartal 4	4	18	-14	150	117	+32	1	13
Summa	78	89	11	640	495	+145	-1	150

Befolkningsutveckling

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
+150	+91	+37	+71	+35	+52	+38

Finansiell analys

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunfullmäktige har i sitt budgetdokument för år 2017 beslutat om såväl definition av "god ekonomisk hushållning" samt fastställt finansiella och verksamhetsmässiga mål. Kommunallagen ålägger fullmäktige att besluta om s.k. verksamhetsmässiga mål. Årets tre mål har hämtats från fullmäktiges beslutade mandatmål. Dessa mål har ett tidsperspektiv på fyra år. Kommunen uppvisar "god ekonomisk hushållning" när kommunfullmäktiges finansiella och verksamhetsmässiga mål visar god måluppfyllelse.

Samlad bedömning

Kommunen har under verksamhetsår 2017 inte nått upp till fullmäktiges definition av God ekonomisk hushållning:

- Resultatmålet är inte uppfyllt som ett genomsnitt över de fem senaste åren.
- Två av tre verksamhetsmässiga mål är uppfyllda.

Finansiella mål

De finansiella målen för 2017 är tre till antalet – ett resultatmål och två mål som tar sikte på likviditet, d.v.s. kortsiktig betalningsförmåga. Ett korrekt formulerat resultatmål som är styrande lägger grunden för det som kommunallagen kallar "god ekonomisk hushållning".

Årets resultat bör uppgå till minst 1,5 procent av budgeterat skattenetto* sett över en period på fem år.

Sett över de fem senaste åren uppgår resultatet till 1,0 procent av skattenetto, målet uppnås inte. Årets resultat 2017

uppgår till 6 mkr vilket motsvarar 0,8 % av skattenetto. 1,5 procent hade 2017 motsvarat ett resultat på 11 mkr.

* Skatteintäkter + utjämning/statsbidrag + fastighetsavgift (inkl prognos förändring 2017)

Investeringsvolymen skall vara förenlig med kommunens finansieringsförmåga – hög egenfinansieringsgrad skall gälla – över minst 75%.

Årets avskrivningar samt resultat uppgick sammantaget till 24 mkr medan årets investeringar uppgick till 47 mkr. Kommunen har därmed inte skapat egen finansiering genom årets resultat och avskrivningar. Utgifterna har dock hantearats via befintlig likvid och kommunen har därmed undvikit att uppta lån. Målet får därmed sägas vara uppnått.

Kapitaltillskott i samband med kommunfullmäktiges beställda fastighetsprojekt hos ÖFAB skall finansieras med egna medel (gäller 2017 och SFS-projekt Bratteberg).

Kapitaltillskott med egna medel har tillförts ÖFAB med 26 mkr avseende Hedenskolan, Brattebergsskolan samt Skatepark.

Målkompassens färg innebär:

 Röd = Ej uppfyllt

 Gul = Delvis uppfyllt

 Grön = Uppfyllt

Verksamhetsmässiga mål

Kommunen har ett av Sveriges bästa företagsklimat, bl.a. genom förenklad administration och en företagslots

KS: Arbetet med funktionen Företagslots är etablerad och utvecklas. Samarbetet med Öckeröarnas företagarförning Öckerö företag har utvecklats, bland annat genom återkommande företagarkonferenser. Öckerö företag, Besöks- och näringslivsenheten och skolan arbetar tillsammans i ett projekt för att öka ungt entreprenörskap. Arbetet i BNR (Besöks- och näringslivsrådet) fortgår enligt strategi. I Svenskt näringslivs totalranking för 2017 hamnade Öckerö kommun på plats 23 av Sveriges 290 kommuner. I årets Insiktsmätning (SKL), där företagare värderar bygglovsprocessen, får Öckerö NKI 83 (%), vilket är ett mycket bra resultat.

Kommunikationerna mellan öarna och till Göteborg har förbättrats

KS: Kommunen har i olika dialoger betonat vikten av att uppmärksamma väg 155 i ett perspektiv av bristande väg- och kollektivtrafikkapacitet i starka pendlingsstråk. Öckerö kommun deltar i kommunsamråd med representanter från Länsstyrelsen, och Trafikverket, med syftet att verka för bättre kommunikationer till och från Göteborg. I maj genomfördes en strategidag på temat kommunikationer/resande med kommunstyrelsen, medarbetare och chefer. Väg 155 ingår i VGR:s remiss av regional transportinfrastrukturplan 2018–2029. Om planen fastställs enligt remiss kommer väg 155 och kommunikationerna till Öckerö kommun att omfattas av en åtgärdsvalsstudie med start 2018. Västrafik har hört behov om att synkronisera busslinjerna 290 och 291 för att möjliggöra ökat resande på de sammanbyggda öarna. Turlista till och från Grötö har förbättrats.

Omsorgen om äldre och funktionsnedsatta bygger på att varje enskild individs behov står i fokus, samt präglas av stor valfrihet, hög kvalitet och trygghet.

SN: Verksamhetsområde Individ- och familjeomsorg/ Funktionshinder arbetar med likabehandlingsperspektivet och diskussioner förs om rutiner och metoder. Metodhandledare utbildar och vägleder avseende olika funktionsnedsättningsuttryck, detta för att förstå, kunna bemöta och besluta om rätt insats. Samverkan mellan boende och daglig verksamhet har inletts och nästa steg är gemensamma möten för erfarenhetsutbyte. Personlig assistans och ledsagning m.m. har numera samma chef och förhoppningen är att det ska medföra ökad kompetens för olika målgrupper.

Socialkontoret och behandlingsenheten samverkar genom olika möten för verkställighet och uppföljning. Pedagogiska teamet har haft tre basutbildningar för all personal. Gemensam dokumentation för alla verksamheter möjliggör uppföljning av insatser. Vi kan även följa en insats över tid för att se utvecklingen.

Digitala trygghetslarm har under året införts inom hemtjänsten. Kartläggning av digitala tjänster inom äldreomsorgen har genomförts och inkluderats i kommunens digitaliseringsstrategi. Samtliga boende har en genomförandeplan där hjälpinsatser beskrivs och godkänns av den enskilde. Planen följs upp regelbundet av kontaktpersonen. Enligt öppna jämförelser upplever 95 % av boende att de blir väl bemötta av personalen. 75 % upplever att personalen har tillräckligt med tid för att ge den önskade och överenskomna hjälpen (Riket 73 %). 67 % anser sig kunna påverka tiderna när hjälpen ges. (Riket 61 %). 89 % anser sig uppleva trygghet och 91 % har stort förtroende för personalen. (Riket 89 %, 87 %). 84 % anser sig kunna påverka hur hjälpen ska utföras. (Riket 80 %). I slutet av verksamhetsåret övergick sjuksköterskorna till att använda mobil dokumentation i sitt arbete vilket kommer att spara tid och underlätta arbetet på sikt.

Finansiell analys

Resultaträkningen, finansieringsanalysen och balansräkningen utgör tillsammans underlag för den finansiella analysen både på kort och på lång sikt.

Förutom den verksamhet som kommunen bedriver via sina nämnder bedrivs verksamhet i bolagsform. Öckerö Fastighets AB redovisar ett positivt resultat med 21 mkr före skatt. Öckerö Rederi AB:s resultat före bokslutsdispositioner och skatt är överskott med 1 mkr. Se vidare koncernredovisningen på sidan 28 och bolagens egen årsredovisning.

RESULTATRÄKNING (RR)

Årets resultat: 6 mkr

Kommunens resultat, skillnaden mellan intäkter och kostnader, uppgår för år 2017 till 6 mkr.

Analys: Årets skatteintäkter överskrider det budgeterade med totalt 3 mkr. Summan av definitiv slutavräkning av 2016 års skatteintäkter och preliminär slutavräkning av 2017 års skatteintäkter påverkar resultatet negativt med -2 mkr. Detta skall jämföras med budget som uppgick till -4 mkr. Slutavräkningens påverkan på resultatet i bokslut var även 2016 -2 mkr.

Redovisade realisationsvinster, skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde vid försäljning av anläggningstillgångar (mark m.m.), uppgick till 4 mkr, vilket ingår i resultatet. Exploateringsvinster vid olika markprojekt redovisas till 0,4 mkr.

Central kostnad för upplupna löner (intjänade men inte utbetalade) och ökad semesterlöneskuld belastar resultatet med 1 mkr inklusive personalomkostnadspålägg (po).

Flyktingverksamheten har påverkat verksamhet och ekonomi även under 2017. Sena utbetalningar av ersättningar från Migrationsverket har under perioder varit ansträngande för kommunens likviditet. Kommunens fordran på Migrationsverket var vid årsskiftet 5,2 mkr. Flyktingverk-

samhetens totala intäkter uppgick till 42 mkr och kostnader redovisades till 50 mkr, vilket gav negativ resultatpåverkan med -8 mkr.

Avstämning mot kommunallagens balanskrav

Redovisade realisationsvinster på 4 mkr skall exkluderas från årets resultat när det s.k. balansresultatet räknas fram. Balansresultatet är positivt: 2 mkr. Därmed är återställandet av 2015 års underskott genomfört så när som på 0,1 mkr. Enligt lagen om kommunal redovisning skall ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmast följande tre åren och fullmäktige skall anta en åtgärdsplan för hur regleringen skall ske.

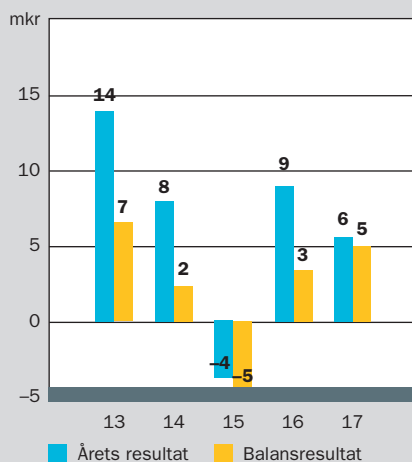
EKONOMISK STÄLLNING OCH UTVECKLING

Kommunen har sedan år 2003, med undantag för år 2015, redovisat positiva resultat och därigenom byggt på det som kallas eget kapital i balansräkningen.

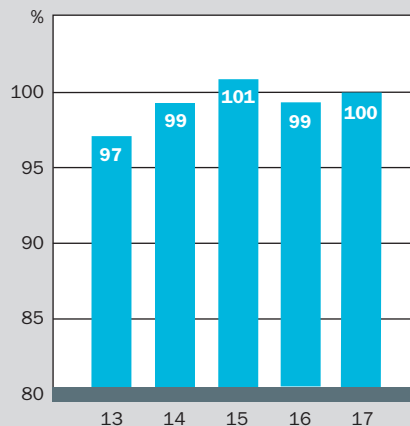
Det är viktigt för bedömningen av kommunens finansiella situation att notera och analysera graden av nämndernas budgetföljsamhet/ekonomisk styrning. Nämndernas underskott uppgår till -12 mkr. Samtliga nämnder har under året antagit åtgärdsplaner för att begränsa/undvika underskott. Dessa har endast delvis fått avsedd effekt. Det är strategiskt för kommunens framtida ekonomi att nämnderna förmår att anpassa sina kostnader till budgeterad nivå. Underskott i nämndernas verksamheter påverkar inte enbart 2017 års resultat utan även möjligheterna att bedriva verksamhet i enlighet med budget 2018 och påföljande år. Risken får bedömas som stor att nämnderna går in i det nya budgetåret med en större verksamhet än vad budget tillåter.

Kommunens samtliga nämnder/styrelse, så när som på Bygg- och miljönämnd, uppvisar underskott med i tur och ordning: Kommunstyrelsen -6 mkr, Barn- och utbildningsnämnd -3,2 mkr, Socialnämnd -3,1 mkr. Kommunstyrelsens underskott återfinns inom etableringsenheten samt sam-

Årets resultat/Balansresultat
2013-2017

Nettokostnadernas andel av
skatteintäkterna 2013-2017

hällsbyggnadsverksamheten. Barn- och utbildningsnämnden har haft engångskostnader i samband med ibruktagande av skolor samt en ökning av antalet elever i gymnasieskola. Socialnämnden tillfördes i slutet av året 3,4 mkr för kostnader till följd av att man p.g.a. platsbrist i egen verksamhet köpt vårdplatser i större omfattning än budgeterat.

God ekonomistyrning i kommunen tar sin utgångspunkt i nämndernas förmåga att anpassa verksamheten så att den ryms inom beslutad budgetram. För att lyckas i detta krävs att man på alla ansvarsnivåer förmår att bygga och förvalta en ”ekonomisk kultur” som har sin grund i budgetbeslut, kommunens styrdokument och lagverk.

DE NÄRMASTE ÅREN

Enligt bedömning gjord av SKL ökar behoven av välfärdstjänster under kommande år. Detta med tydlig koppling till den demografiska utvecklingen. Detta gäller generellt i Sverige, och i synnerhet i Öckerö kommun. Prognoser visar på större andel äldre i förhållande till andel i arbetsför ålder än i Sverige i övrigt. De senaste årens kostnadsökningar inom offentlig sektor är delvis en följd av demografisk förändring men även en följd av ökade krav. Historiskt har kostnaderna i kommuner ökat väsentligt snabbare än vad som följer av den demografiska behovsutvecklingen. Den kanske viktigaste förklaringen är att kraven på välfärdstjänster ökar när invånarnas inkomster och köpkraft stiger. Höjda ambitionsnivåer kan initieras av såväl staten som kommunerna själva. Mängden arbetskraft ökar inte i en omfattning som svarar upp mot detta.

Kommunen har under senare år investerat i ex. skolor men har trots detta fortsatt stora investeringsbehov, ex. inom infrastruktur såsom VA och planer för nya projekt. Detta ställer krav på egen likviditet, men kommer också att kräva upplåning. Utöver egna investeringar planeras äldreboende och skolor som kommer att medföra ökade kostnader i form av hyror.

Demografisk utveckling, investeringsbehov m.m. ställer krav på en långsiktig planering av kommunens verksamhet kopplad till tillgängliga resurser. Planeringen kommer att behöva paras med prioriteringar för att uppnå en hållbar god ekonomisk utveckling över tid.

NETTOKOSTNADEN – ETT VIKTIGT NYCKELTAL

Intäkter som verksamheten tar in i form av avgifter, taxor, bidrag m.m. minskat med resultaträkningens alla kostnadsposter benämns nettokostnad. Denna kostnad skall med marginal täckas av skatteintäkter och statsbidrag/utjämnung.

Ett av de viktigaste nyckeltalen i den finansiella analysen utgörs av nettokostnadsandelen, vilken visar i procent hur stor del av skatter och bidrag som går åt till att finansiera verksamheten. Riktighet för begreppet god ekonomisk hushållning brukar sättas till 97–98 %, vilket för Öckerö kommuns del kan översättas till ett positivt resultat inom spannet 10–20 mkr. En sådan marginal ger kommunfullmäktige ekonomiskt handlingsutrymme, samtidigt som

egna resurser skapas för t.ex. investeringsverksamhet.

Analys: Diagrammet på sidan 10 visar att nettokostnadsandelen den sista femårsperioden pendlat runt 99 %. Notera att ”engångsintäkter” som reavinster och vinstutdelning ingår i siffrorna. Med dessa poster exkluderade uppgår nettokostnadsandelen till 100 % år 2017. Kommunens nettokostnadsandel har under den senaste femårsperioden legat på en väsentligt högre nivå än den som fullmäktige angett i sitt finansiella mål. I målet anges att det årliga resultatet skall motsvara 1,5 % av skatter och bidrag. De senaste årens budgeterade resultat har varit alltför låga och marginalen för oförutsedda händelser har inte funnits i den ekonomiska planeringen. Resultatkravet i budget bör sättas i nivå med vad som anges i de finansiella målen, vilket 2017 hade motsvarat ett resultat på 11 mkr.

Kostnadsutvecklingen – avgörande för resultatet

Verksamhetens kostnader har under året ökat med 31 mkr. Motsvarande siffra för år 2016 var 76 mkr. Den helt dominerande kostnaden är personalkostnader (löner, sociala avgifter, pensionskostnader). Kostnadsutvecklingen mellan ett år till ett annat beror till övervägande del på lönerna utvecklingstakt. Av verksamhetens totala bruttokostnad uppgick ”summa personalkostnad” till cirka 57 %, vilket är en liten ökning jämfört med 2016, 55 %. Se not 2.

Verksamhetens intäkter, se not 1, är 19 mkr lägre jämfört med 2016. Den stora minskningen jämfört med 2016 förklaras av minskade bidrag från Migrationsverket avseende flykting- samt skolverksamhet.

Analys: Personalkostnaderna har ökat med 29 mkr jämfört med 2016, varav löner (inkl sociala avgifter) ökade med 27 mkr, ca 6 %. Etableringsenhetens personalkostnader minskade mellan åren med 7,5 % (1,1 mkr). Barn och utbildning har haft ökade personalkostnader med drygt 9,3 % som beror både på fler anställda och högre löner, t.ex. lärarlönelyftet (2,1 %).

Under övriga verksamhetskostnader kan noteras att hyreskostnader fortsätter öka. Dessa har ökat med 12 mkr mellan åren vilket förklaras av att Heden- och Brattebergskolorna har tagits i bruk.

Externt köpt verksamhet dvs varken Landsting eller Kommuner, har minskat mellan åren med 13 mkr. Minskningen avser flyktingverksamheten.

Analys över verksamhetens nettokostnadsutveckling mellan 2016 och 2017

Detta avsnitt avser att fästa uppmärksamheten på verksamhetsområdenas ekonomiska utveckling sett över tiden. Tanken är bland annat att uppmärksamma verksamhet vars tjänster möter ökad efterfrågan från brukargrupper. Bakomliggande orsaker kan vara demografiskt betingat. Ökade kostnader kan också bero på satsningar som är direkt politiskt beslutade. Tabellen på nästa sida kan även tjäna som utgångspunkt för politisk diskussion och målsättning om realistiskt budget. Se vidare respektive nämnds verksamhetsberättelse

Finansiell analys

Kommentar: Inom verksamhet *Fysiskt och teknisk planering* och *bostadsförsörjning* finns likt föregående år lägre intäkter än budgeterat (-1,7 mkr) parat med högre kostnader för konsulter än budgeterat (1,5 mkr). Detta förklarar den kraftigt ökade nettokostnaden mellan åren (17%). Intäkterna inom denna verksamhet kan variera mellan år men behovet av konsultinsatser är bestående.

Inom Barn- och utbildningsnämndens verksamheter visar *Grundskolan* den beloppsmässigt största ökningen. Ökade hyreskostnader i och med ibruktagandet av Heden och Brattebergskolan, engångskostnader i samband med iordningställandet av skolorna, ökat antal elever i gymnasieskola samt ökade personalkostnader p.g.a. lärarlönelyft och karriärtjänster förklarar ökningen.

Äldreomsorgen fortsätter att beloppsmässigt redovisa hög nettokostnadsökning: 7,6 mkr vilket motsvarar 6,4 %. En del av ökningen beror på volymökning inom äldreomsorg.

Inom *Individ- och familjeomsorg* har kostnaderna minskat med -2,0 mkr mellan åren vilket motsvarar -6 %. Utvecklingen förklaras av att flyktingverksamheten under hösten 2016 flyttades från Socialnämnden till Kommunstyrelsen. Utvecklingen med minskade kostnader avseende *ekonomiskt bistånd* fortsätter 2017.

SKATTEINTÄKTER OCH KOMMUNAL- EKONOMISK UTJÄMNING

Skatteintäkter är kommunens största intäktskälla: 647 mkr. Dessa har i jämförelse med år 2016 ökat med 42 mkr (7%), vilket är en god utveckling av dessa intäkter.

En annan intäkt av vikt är kommunalekonomisk utjämning och som samlas i ett totalbelopp bestående av olika utjämningsystem, statliga regleringsposter/statsbidrag och fastighetsavgift. För 2017 redovisas 75 mkr netto.

Utfallet avseende inkomstutjämningsbidrag försämrades mellan åren från 35 mkr till 32 mkr. Sämre utfall i antal invånare än i SKL:s prognos för riket resulterade i minskad s.k. garanterad skattekraft. Även utfallet avseende kostnadsutjämning försämrades mellan åren från 9,1 mkr till 7,6 mkr. Kommunens bidrag för LSS-utjämning minskade marginellt. "Skattenettot" (skatteintäkter + kommunalekonomisk utjämning m.m.) ökade med 43 mkr jämfört med år 2016. Ökningen år 2016 var 26 mkr.

PENSIONSFRÖPLIKTELSE

Pensionsskuldens storlek har beräknats av företaget KPA och kan sägas motsvara anställdas och förtroendevaldas vid mättillfället "inarbetade" pensionsmedel med vissa förutsättningar.

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelse viktig att beakta eftersom den ska finansieras många år framöver. Det totala pensionsåtagandet uppgick 2017-12-31 till 366 mkr inklusive löneskatt, vilket är en minskning med 1 mkr jämfört med året innan. Av dessa redovisas 82 mkr

Verksamhetsindelning: SKL, Sveriges Kommuner och Landsting Förändring 2017-2018

	tkr	%
01 Politisk vht	397	3%
02 Infrastruktur och skydd mm Totalt	-5 243	-13
Fysiskt och teknisk planering och bostadsförbättring	1 051	17%
Gator, vägar och parker	515	4%
Räddningstjänst	359	4%
Övrigt inom Infrastruktur och skydd	381	7%
03 Kultur- och fritidsverksamhet Totalt	892	4%
Fritidsverksamhet	342	2%
Kulturverksamhet	550	6%
04 Barn- och utbildning Totalt	18 940	7%
Förskola och skolbarnomsorg	2 434	4%
Grundskola	13 779	9%
Gymnasieskola	2 547	5%
Vuxenutbildning	179	5%
05 Social omsorg Totalt	6 523	3%
Ekonomiskt bistånd	-532	-8%
Individ- och familjeomsorg	-1 811	-5%
Äldreomsorg och funktionsnedsättning	8 866	4%
06 Särskilt riktade insatser Totalt	11 254	558%
07 Affärsverksamhet Totalt	-261	-21%
08 Gemensamma verksamheter Totalt	4 586	8%
Lokalvård och kost	2 503	10%
Stödfunktioner (kommunledning, ekonomi, personal, IT)	2 083	7%
Totalt	44 637	7%

Källa: Ekonomisystemet (verksamheternas nettokostnad inklusive fördelning av kostnader för gemensamma verksamheter inom varje förvaltning exklusive avgiftsfinansierad verksamhet)

som en avsättning i balansräkningen och 263 mkr som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. 26 mkr finns öronmärkta på bankkonto för att möta ökade pensionsutbetalningar.

År 2017 utbetalades 28 mkr i pension inkl. löneskatt, varav 14 mkr avsåg ansvarsförbindelsen och dagens pensionärer. Återstoden, 14 mkr inkl. löneskatt, utgjordes av tjänstepension ("individuell del") intjänad 2016 och utbetalades 2017.

FINANSIERINGSANALYS

Betalningsflöden – in/ut

Finansieringsanalysen (FA) liknar resultaträkningen på det sätt att den visar vad som hänt under en tidsperiod. Den hämtar information från både resultaträkning och balansräkning. FA är uppbyggd av flöden av pengar, d.v.s. inbetalningar och utbetalningar.

Den modell som Öckerö kommun använder kallas sektorindelad FA (se sidan 20) och består av tre delar: drift, investering och finansiering. Inom varje sektor redovisas in- och utflöden av pengar summerat i en delsumma. FA avslutas på sista raden med periodens likviditetsförändring. Förutom informationsvärdet i siffran över lik-

viditetsförändringen visar analysen hur förändringen har uppkommit, via driftverksamhet, investeringar och finansiering.

Analys: FA för år 2017 visar att sektor 1, driftverksamheten, visar ett positivt betalningsflöde på 43 mkr. Investeringssektorn redovisar -69 mkr, efter det att försäljning av anläggningstillgångar har minskats med årets investeringsutgifter och ”inköp av aktier och andelar” (kapitaltillskott till ÖFAB och överskottsutdelning från Kommuninvest). Sektor tre, finansiering, redovisar ett negativt flöde till följd av amortering. På sista raden visar FA att årets förändring av likvida medel är negativ med -28 mkr. Kommunens kortsiktiga betalningsförmåga har således försämrats under 2017.

BALANSRÄKNING

Soliditeten – långsiktig betalningsförmåga

Soliditeten brukar tolkas som ett mått på finansiell styrka. Måttet ställer det egna kapitalet i relation till de totala tillgångarna och anger i vilken grad kommunen finansierat sina tillgångar med egna medel. En fallande soliditet över tiden är ett tecken på att åtgärder behövs för att stabilisera ekonomin. Detta kan åstadkommas genom att vidta åtgärder för en förbättrad resultatutveckling. Se diagram nedan.

Analys: Värdet på kommunens tillgångar har mellan åren ökat marginellt. Det egna kapitalet har ökat med 6 mkr, vilket motsvarar årets resultat. Ökningen av det egna kapitalet kombinerat med en marginell ökning av värdet på tillgångarna medför en ökad soliditet, 53 % år 2016 till 54 % år 2017. Om pensionsskulden inarbetad före 1998, ansvarsförbindelsen, lyfts in i balansräkningen (det egna kapitalet minskar) uppgår soliditeten till 12 %.

Likviditeten – kortsiktig betalningsförmåga (kassa)

Kommunens likviditet uppgick 31/12 till 106 mkr. Av totalbeloppet är ca 26 mkr avsatta medel (= reserv) för ökande pensionsutbetalningar. Jämfört med motsvarande siffra

2016 har kassan minskat med 28 mkr. Kommunen har under året likvidmässigt överfört 26 mkr i ägartillskott till Öckerö Fastighet AB som finansiell kompensation för skatepark, Hedensskolan samt Brattebergsskolan. Kommunens likviditet speglas i nyckeltalen på sidan 4.

Investeringar

Utfall, investeringsutgifter exklusive eventuella investeringsinkomster, har för 2017 varit 47 mkr. Kommunfullmäktiges budget för 2017 sattes till 65 mkr. Merparten av investeringsprojekten har bedrivits inom kommunstyrelsens samhällsbyggnadsverksamhet. Se vidare kommunstyrelsens verksamhetsberättelse/investeringar. Barn- och utbildningsnämnden har investerat 8 mkr i nya inventarier till Hedens skola och Brattebergsskolan.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden ryms till största delen inom bostadssektorn. På balansdagen, 31/12 2017, uppgick borgen till 1 057 mkr, varav kommunens bostadsbolag Öckerö Fastighets AB svarade för 1 023 mkr (ca 79 tkr per invånare). Se vidare borgensåtaganden not 19.

Helheten – Koncernen

Öckerö kommun bedriver verksamhet i både förvaltnings- och aktiebolagsform. Den s.k. sammanställda (koncern-) redovisningen visar den totala bilden över ekonomiskt resultat och finansiell ställning. Denna del har i årsredovisningen en central placering (sidan 28).

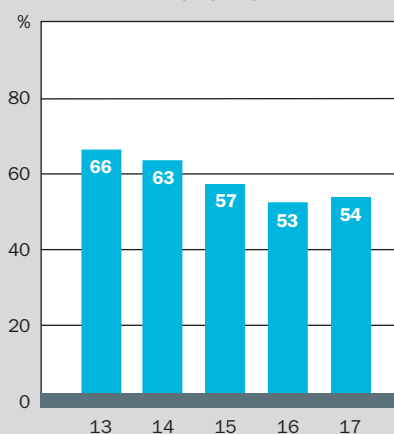
Det är helheten som gäller när den kommunala verksamheten skall värderas och bedömas ur olika aspekter. All verksamhet, oavsett organisationsform, utgår ifrån kommunfullmäktige.

Pensionsskuld 2017-12-31, mkr

(nuvärde av framtida pensionsutbetalningar)

tkr	2017	2016
Individuell del	17	17
Avsättning pensioner (efter 1998) anställda	58	54
Avättning pensioner förtroendevalda	8	7
Ansvarsförbindelse (före 1998) anställda	209	214
Ansvarsförbindelse/förtroendevalda	2	3
Summa	294	295
Löneskatt (24,26%)	71	72
Summa pensioner och löneskatt	366	367

Soliditetsutveckling 2013-2017

Kommunens personal

PERSONALSTRATEGI

Personalstrategin uttrycker det gemensamma förhållnings-sättet i det strategiska och operativa personalarbetet.

Pensionsavgångarna förväntas bli stora den kommande femårsperioden med ett stort rekryteringsbehov som följd. Detta ställer höga krav på en aktiv och målinriktad kompetensförsörjning som tryggar för att rätt kompetensstruktur blir tillgänglig för verksamheterna. En stor utmaning blir att attrahera, rekrytera, matcha, utveckla och behålla kompetenta medarbetare. Detta dessutom i ett mycket konkurrensutsatt läge. I detta sammanhang måste också vikten av professionella avslut också understrykas. Medarbetare som slutat sin anställning är och skall betraktas som värdefulla ambassadörer.

Öckerö kommun vill uppfattas som en välkomnande arbetsgivare med gott renommé, en arbetsgivare som såväl medarbetare som medborgare talar gott om. För att underlätta rekrytering, behålla och utveckla medarbetare till våra välfärdsjobb vill arbetsgivaren dessutom skapa goda förutsättningar för ett synligt och inspirerande ledarskap. Det skapar såväl mervärden som ett engagerat medarbetarskap.

Öckerö kommun sätter högt värde på en väl synlig utveckling av verksamheten och medarbetarna. Arbetsklimatet skall präglas av dialog, aktiv delaktighet och resultat, vilket förutsätter samverkan mellan chef, medarbetare och fackliga organisationer. Detta sker i medarbetarsamtal, på arbetsplatsträffar, i de förvaltningsspecifika samverkansgrupperna och i den centrala samverkansgruppen.

Det personalstrategiska arbetet utgår från arbetsgivarens policy för chefskap och medarbetarskap i Öckerö kommun. Policyn utgår från Öckerö kommuns styr- och ledningsmodell samt från grunderna i vår partsgemensamma samverkans- och dialogmodell.

ÅRET SOM GÅTT

Ett av kommunens personalstrategiska mål är att samtliga chefer i Öckerö kommun skall genomgå utbildningen ”Utvecklande Ledarskap” (UL). En modell för ledarutveckling som Öckerö kommun sedan ett flertal år tillbaka utgår ifrån. Det utvecklande ledarskapet är förenligt med det ledarskap som i dag förväntas och efterfrågas, ett ledarskap som visar på framgång och gott verksamhetsresultat. Fram till i dag har drygt hälften av cheferna genomgått utbildningen UL.

Under 2017 har arbetet med den strategiska kompetensförsörjningsplanen pågått. Den strategiska kompetensförsörjningsplanen har färdigställts och är under beslutsprocess från februari 2018. Parallellt med detta har personalenheten genomfört workshops med samtliga ledningsgrupper inom respektive förvaltning och verksamhetsområde. Arbetet har utgjort underlag för förvaltningarnas/verksamheternas handlingsplaner till kompetensförsörjning.

Personalenheten har arbetat fram ett förslag till ny arbetsmiljöpolicy för anställda i Öckerö kommun. Bakgrunden till revideringen är främst med anledning av de rutiner och krav som återfinns i AFS 2015:4 (organisatorisk och social arbetsmiljö). I arbetsmiljöpolicyen återfinns arbetsgivarens målsättning för en god och eftersträvarsvärd arbetsmiljö. Policyn beskriver övergripande hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas praktiskt, samt hur detta arbete följs upp. Under hösten genomfördes den årliga arbetsmiljöutbildningen, med fokus på samverkan, för samtliga chefer och skyddsombud.

Under året har löpande informations- och utbildningsinsatser genomförts för nyanställda chefer.

Personal från lönekontoret har informerat och introducerat nyanställd personal med ett flertal ”öppna hus”. Detta för frågor kring personalsystemets självservice.

Personalenheten är representerad i kommunens digitaliseringsråd som HR-funktion och lönefunktion.

Under 2017 har även ett ESF-projekt inletts, ”HälsoGREppet” där Öckerö är med som en av kommunerna i GR, med mål att stärka individers ställning på arbetsmarknaden genom att förhindra sjukskrivningar som orsakas av psykisk ohälsa. Projektet beräknas pågå fram till år 2020.

PERSONALREDOVISNING

Personalredovisningen nedan avser statistikuppgifter per den 1/11 2017, vilket är den av Sveriges Kommuner och Landsting rekommenderade mätidpunkten.

Antal anställda

Öckerö kommun hade den 1 november totalt 1 094 månadsavlönade vilket är en ökning med 14 personer jämfört med 2016.

Totalt utgör de 1 094 anställda 957 helårsarbetare, vilket är en ökning med 3 årsarbetare jämfört med föregående år. Antalet tillsvidareanställda är 981, varav 54 % är heltidsanställda. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är oförändrat 88 %.

Genomsnittsålder

Personalens genomsnittsålder är 45 år för män och 47 år för kvinnor.

Andelen kvinnor anställda i kommunen är betydligt högre än andelen män, 81,3 % kvinnor och 18,6 % män.

Personalomsättning

Det finns flera sätt att definiera och beräkna personalomsättning. Vid en jämförelse, definierad på samma sätt som föregående år, av personalomsättningen mellan år 2016 och 2017 kan konstateras att den ökat något. 33,7 % för år 2016 jämfört med 39,9 % för år 2017.

Med samma beräkningssätt, men med hänsyn tagen enbart till tillsvidareanställd personal, är årets personalomsättning istället 19,3 % att jämföra med 2016 då den var 14,3 %. Denna metod används av Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) vid jämförelser mellan kommunerna.

Personalomsättningen definieras här som antal avslutade, utan hänsyn till den interna rörligheten, i förhållande till genomsnittligt antal anställda under mätperioden.

Pensionsavgångar

Av kommunens tillsvidareanställda är nästan hälften (45 %) 50 år eller äldre. Till och med år 2027 kommer ca 30 % av arbetstagarna att avgå med pension.

Nedan följer pensionsavgångarna per förvaltning med avgång inom 2 år, 5 år och tom 2027 beräknat i procent utifrån antal anställda vid respektive förvaltning.

	KS	BUF	SF
>2 år	4,9	5,0	4,8
>5 år	13,7	12,9	12,6
t o m 2026	28,3	27,4	29,4

Beräkningarna bygger på avgång vid 65 års ålder.

Pensionskostnader

Av den totala pensionskostnaden som uppgick till 32,2 mkr, utbetalades ca 11,9 mkr till kommunens pensionstagare. Detta är en ökning med 0,5 mkr i jämförelse med 2016.

Kommunens personal

Personalkostnader

Personalkostnaderna för år 2017 (inkl avsättning till pensionskostnad) uppgick till 540,8 mkr. Detta är en total ökning med 28,6 mkr eller ca 5,6 % jämfört med år 2016. Se tabell 1.

Antalet sparade semesterdagar för månadsavlönade 2017 utgjorde 10 188 dagar jämfört med 10 477 dagar år 2016. Vid årsskiftet var den totala semesterlöneskulden 27,1 mkr.

Frånvaro

Öckerö kommuns totala sjukfrånvaro har under 2017 ökat marginellt jämfört med 2016. Exklusive timavlönade är sjukfrånvaron 8,55 % jämfört med 8,52 % för år 2016.

Tabell 2 nedan visar sjukfrånvaron, i relation till den tillgängliga ordinarie arbetstiden, uppdelad i tre olika åldersintervall under åren 2016 och 2017.

Korttidssjukfrånvaron, dag 1–59, har ökat något under året. Den är nu 4,85 % jämfört med 2016 då den var 4,45 %.

Andelen långtidssjukfrånvaro, mer än 60 dagar, har minskat. 2017 utgjorde den 43,24 % av total sjukfrånvaro, vilket motsvarar 3,7 % av den tillgängliga ordinarie arbetstiden.

Den totala sjuklönekostnaden var 7,3 mkr eller 6 767 kr per anställd för år 2016, jämfört med totalt 8,5 mkr eller 7 812 kr per anställd för år 2017.

Personalkostnader 2017

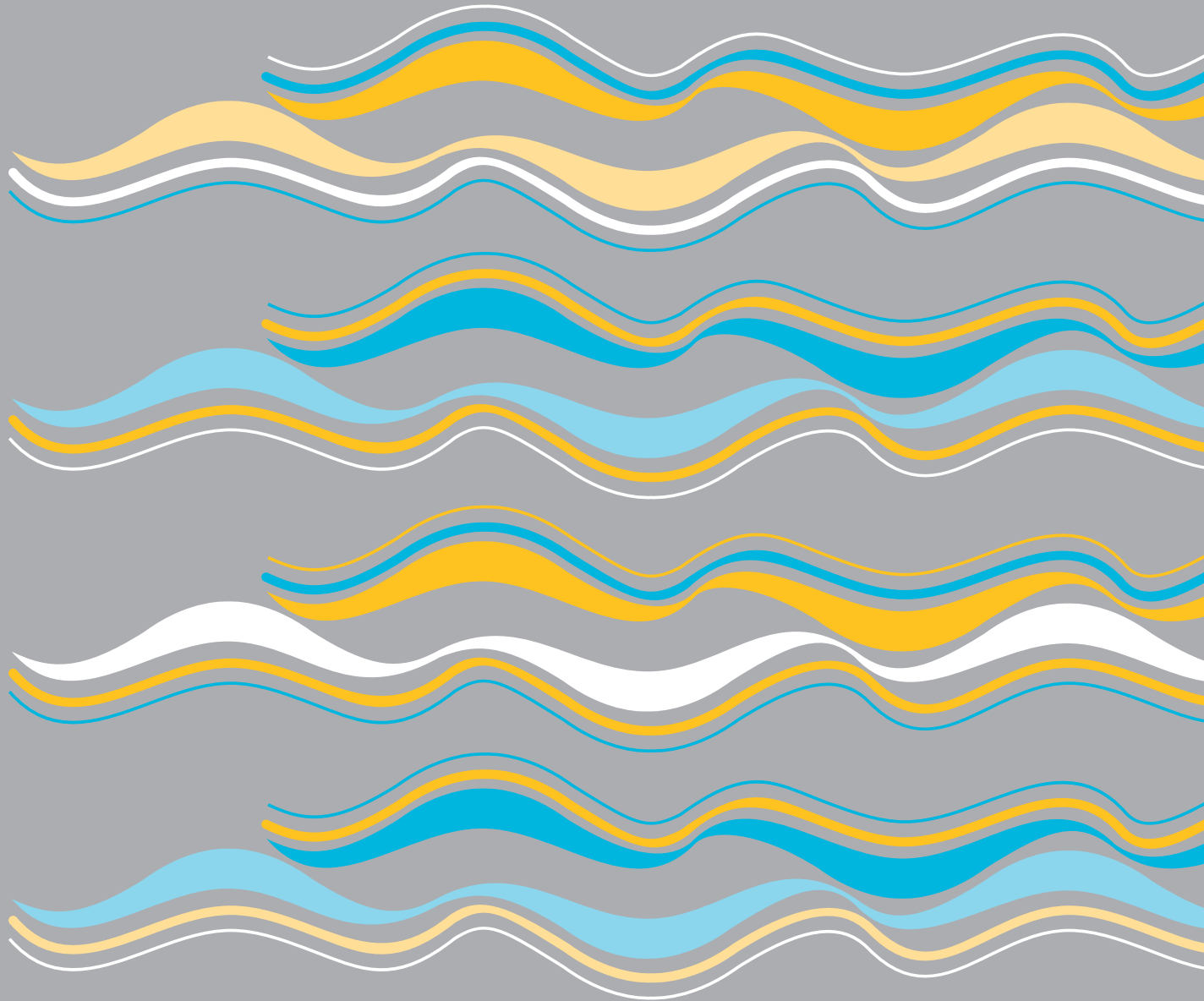
mkr	2017	2016
Löner arbetad tid	322,0	306,1
Löner ej arbetad tid bl a semester, sjuklön	58,9	54
Kostnadsersättningar	2,0	2,4
Sociala avgifter	125,7	119
Pensionskostnader	32,2	30,7
Summa personalkostnader	540,8	512,2

Sjukfrånvaro i kommunen tot (åldersintervall) 2017/16

2017	% av tillgänglig arbetstid	Varav sjukfall 60 dagar el mer	
Ålder		Timmar	% av total sjukfrånvaro
-29	6,46	318	2,9
30-49	8,48	31 106	44,61
50-	9,05	36 363	47,8
Total	8,55	67 787	43,24
2016	% av tillgänglig arbetstid	Varav sjukfall 60 dagar el mer	
Ålder		Timmar	% av total sjukfrånvaro
-29	5,61	461	4,7
30-49	7,97	29 834	46,83
50-	9,61	44 758	53,34
Total	8,52	75 052	47,67

Räkenskaper kommunen

Redovisningsprinciper

Kommunen följer inte rekommendation från Rådet för kommunal redovisning gällande RKR 13:1 (redovisning av hyres-/leasingavtal).

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde. Årets anskaffning avser ledningsrätter. Dessa kommer skrivas av på 70 år.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. Definitionen för investering i Öckerö kommun är att det ska överstiga ett basbelopp samt ha en ekonomisk livslängd på minst 3 år. Aktivering sker när investeringen ianspråkats och aktivering påbörjas månaden efter ianspråktagandet. Kommunen har RRK:s skrift om avskrivningstider som utgångspunkt vid varje bedömning. Vi tar även hänsyn till erfarenhet och kunskap för att bedöma nyttjandeperioden. Komponentavskrivning tillämpas från och med 2014 på nya objekt. Anläggningar inskaffade 2013 och bakåt kommer ej att beaktas.

EXPLOATERINGSFASTIGHETER

Exploateringsfastigheter redovisas under omsättningstillgångar och avser bl.a. Varvet/Knippla och projekt Öckerö centrum.

LEASING

Alla kommunens leasingavtal har av väsentlighetskäl klassificerats som operationell leasing.

PENSIONSSKULD

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS* 07.

Kommunens samlade pensionsskuld (exklusive löneskatt) uppgick 2017-12-31 till 295 mkr. Under avsättningar finns 66 mkr och under kortfristiga skulder finns de pensioner, 17 mkr, som tjänats in av de anställda under 2017. Under ansvarsförbindelser redovisas de pensionsförpliktelser som har tjänats in av anställda, pensionstagare och förtroendevalda före 1998. Åtagandet för anställda och pensionärer uppgick till 209 mkr och förtroendevalda med 2 mkr. Särskild löneskatt på kommunens pensionsskulder uppgick till totalt 82 mkr. Total pensionsskuld inklusive löneskatt per 2017-12-31 är 366 mkr. Se tabell sidan 13.

* Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld

Intjänade tjänstepensioner före 1998 finns inte redovisade på skuldsidan i den kommunala balansräkningen, enligt den Kommunala redovisningslagens regler. Dessa förpliktelser betraktas som en s.k. ansvarsförbindelse, att jämföra med ett borgensåtagande. Ansvarsförbindelsen räknas årligen upp med bl.a. ränta, och inflation. Förändringen under året är en minskning med 7 mkr. Från och med 2011 redovisas även pensionsförpliktelser för förtroendevalda.

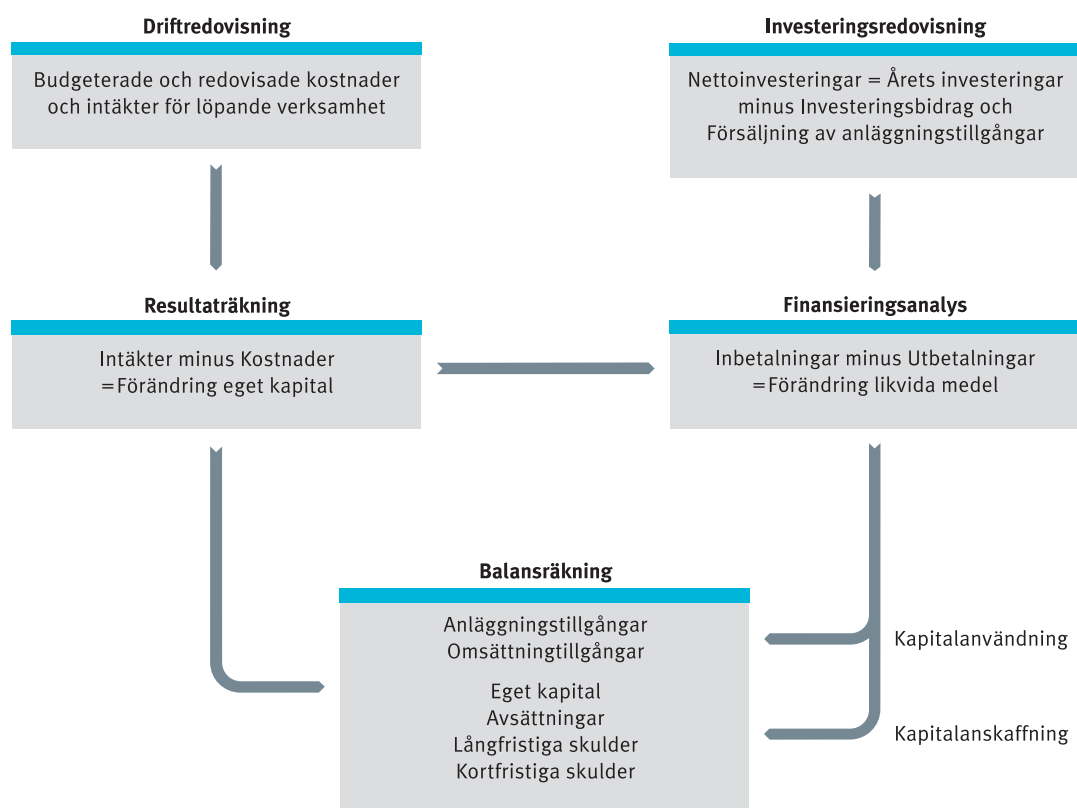
Nyintjänade pensioner fr.o.m. 1998 redovisas som en s.k. avsättning (= skuldföring) i balansräkningen och som kostnad i resultaträkningen i takt med intjänandet. Den del som avser den s.k. individuella delen av pensionsavsättningen redovisas som en kortfristig skuld eftersom den kommer att betalas ut i mars månad året efter det s.k. intjänandeåret.

Pensionsförmåner som intjänats fr.o.m. 1998 och som inte kan betalas ut som individuell del, kompletterande ålderspension och efterlevandepension, redovisas som en avsättning i balansräkningen. Räntan redovisas som en finansiell kostnad. From 2015 redovisas även avsättning till förtroendevalda.

VA- OCH RENHÅLLNINGSAVGIFTER

Om avgiftsuttaget överskrider självkostnaden så bokförs överuttaget som en förutbetalad intäkt både gällande VA- och renhållningsavgifter.

Redovisningsmodellens delar

Resultaträkningen (sid 20) visar kommunens ekonomiska resultat. Här redovisas intäkter minus kostnader, vilket ger förändring av kommunens eget kapital.

– **Nettokostnaden** visar verksamhetens intäkter minus verksamhetens kostnader.

– **Resultat före finansiella intäkter och kostnader** anger om skatteintäkterna täcker nettokostnaden.

– **Resultat före extraordinära poster** beskriver resultatet av den löpande verksamheten, skatteintäkter samt finansiella poster. Om det inte finns några extraordinära poster är detta årets resultat.

Finansieringsanalysen (sid 20) redovisar inbetalningar och utbetalningar, dvs hur medel anskaffas och hur dessa använts. Här visas hur driftsverksamheten finansierat investeringarna samt bidragit till förändringen av likvida medel.

I balansräkningen (sid 21) redovisas kommunens finansiella ställning vid årsskiftet. Den visar vilka tillgångar kommunen har och hur dessa har finansierats, med skulder eller eget kapital.

Balansräkningens tillgångssida delas upp i anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Omsättningstillgångarna innehåller likvida medel, kortfristiga fordringar (som förfaller till betalning inom ett år), förråd och exploateringsfastigheter. Anläggningstillgångar är tillgångar med längre varaktighet, t ex byggnader, fordon och maskiner.

Finansiering av tillgångar sker med eget kapital och/eller med främmande kapital (lån). Det främmande kapitalet indelas i kortfristiga och långfristiga skulder beroende på skuldernas löptid.

Eget kapital är differensen mellan tillgångar och skulder. Eget kapital satt i relation till de totala tillgångarna anger kommunens soliditet, d.v.s. hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital.

Resultaträkning

mkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter, not 1	251	236	270
Verksamhetens kostnader, not 2	-955	-939	-924
Avskrivningar, nedskrivningar, not 3	-18	-19	-16
Nettokostnad	-722	-722	-670
Skatteintäkter, not 4	648	644	605
Kommunalekonomisk utjämning (statsbidrag), not 4	75	71	74
Resultat före finansiella intäkter och kostnader	1	-7	9
Finansiella intäkter, not 5	7	1	1
Finansiella kostnader, not 5	-2	-2	-1
Resultat före extraordinära poster	6	-8	9
Extraordinära intäkter	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0
Årets resultat, not 6	6	-8	9

Finansieringsanalys

mkr	2017	2016
1. Den löpande verksamheten		
Verksamhetens intäkter	251	270
Verksamhetens kostnader, inklusive nedskrivna exploatering	-955	-924
Ej rörelsekapitalpåverkande intäkter/kostnader, not 7	-4	-8
Verksamhetens nettokostnader	-708	-662
Skatteintäkter/kommunalekonomisk utjämning	722	679
Finansiella intäkter	7	1
Finansiella kostnader	-2	-1
Justering för rörelsekapitalets förändring, not 8	23	4
Verksamhetsnetto	43	21
2. Investeringar		
Inköp av materiella tillgångar	-47	-46
Avyttrade materiella tillgångar	4	7
Inköp av aktier och andelar	-26	-13
Investeringsnetto	-69	-52
3. Finansiering		
Minskning långfristiga lån	-2	25
Minskning långfristiga fordringar		30
Finansieringsnetto	-2	55
Förändring av likvida medel (= 1+2+3) not 9	-28	24
Likvida medel vid årets början	134	110
Likvida medel vid årets slut	106	134

Balansräkning

mkr	2017	2016
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Ledningsrätter, not 10	1	1
Summa immateriella anläggningstillgångar	1	1
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar, not 10	213	211
Maskiner och inventarier, not 10	70	50
Pågående arbete, not 10	24	16
Summa materiella anläggningstillgångar	307	277
Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar och aktier, not 11	121	94
Långfristig fordran, not 11	2	2
Summa finansiella anläggningstillgångar	123	96
Summa anläggningstillgångar	431	374
Omsättningstillgångar		
Förråd, lager, exploateringsfastighet, not 12	5	4
Kortfristiga fordringar, not 13	79	108
Likvida medel, not 14	106	134
Summa omsättningstillgångar	190	246
Summa tillgångar	621	620
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital, not 15	335	329
Därav årets resultat	6	9
Avsättningar		
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser, not 16	66	61
Beräknad skuld löneskatt, not 16	16	15
Summa avsättningar	82	76
Långfristiga skulder		
Banklån, not 17	23	24
Långfristiga skulder, not 17	37	35
Summa skulder	60	59
Skulder		
Kortfristiga skulder, not 18	144	156
Summa skulder	144	156
Eget kapital, avsättningar och skulder	621	620
Panter och ansvarsförbindelser		
Panter och därmed jämförliga säkerheter		
Borgen gentemot bank, not 19	1 057	1 070
Förlustansvar, not 19	0	0
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder, not 20	209	214
Pensionsförpliktelser förtroendevalda, not 20	2	3
Beräknad löneskatt på ovan pensionsförpliktelser, not 20	51	53

Noter

NOT 1 Verksamhetens intäkter

tkr	2017	2016
Försäljningsmedel	807	723
Taxor och avgifter	88 243	85 896
Hyror och arrenden	17 320	15 365
Bidrag	90 854	109 532
Försäljning verksamhet och entreprenad	51 789	49 323
Övrigt	2 253	9 242
Summa verksamhetens intäkter	251 266	270 081

NOT 2 Verksamhetens kostnader

tkr	2017	2016
Lönekostnader	382 901	362 561
Sociala avgifter	125 705	118 983
Avsättning pensionsskuld, individuell/avgiftsbestämd	17 494	16 744
Avsättning pensionsskuld, övriga	2 648	2 342
Utbetalda pensioner, ålders	11 902	11 390
Förvaltningsavgifter pensioner	123	157
Summa personalkostnader	540 773	512 177
Anläggnings- och underhållsmaterial	1 425	1 261
Inköp för försäljning	3 669	4 116
Bidrag och transfereringar	20 355	20 794
Entreprenader, köp av verksamhet	168 923	182 012
Hyror	85 526	73 413
Fastighetskostnad	6 303	5 189
Bränsle, energi, vatten	3 976	4 412
Hyra/leasing anläggningstillgångar	939	492
Förbrukningsinventarier, material	27 352	27 355
Kontorsmaterial och trycksaker	1 035	1 016
Reparation och underhåll maskiner och inventarier	4 376	4 989
Tele- datakommunikation, porto	2 565	2 808
Transportmedel	5 967	5 758
Transporter	12 591	12 462
Försäkringspremier, riskkostnader	2 305	2 557
Övriga främmande tjänster	54 468	52 362
Övrigt	12 920	11 298
Summa övriga kostnader	414 695	412 294
Summa verksamhetens kostnader	955 468	924 471

NOT 3 Avskrivningar/nedskrivningar

tkr	2017	2016
Avskrivning, immateriella tillgångar	10	7
Avskrivningar, byggnader	10 372	9 701
Avskrivningar, inventarier	7 607	6 096
Nedskrivning	0	0
Summa avskrivning, nedskrivning	17 989	15 804

NOT 4 Skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning

tkr	2017	2016
Skatteintäkter		
Kommunalskatt	649 269	607 138
Slutavräkning	676	533
Preliminär slutavräkning	-2 597	-2 612
Summa skatteintäkter	647 348	605 059
Kommunalekonomisk utjämning (statsbidrag)		
Inkomstutjämningsbidrag	32 214	34 556
Fastighetsavgift	26 434	24 686
Kostnadutjämningsbidrag	7 563	9 105
Bidrag för LSS-utjämning	5 429	5 745
Generellt bidrag från staten	3 406	772
Regleringsavgift	-124	-434
Summa kommunalekonomisk utjämning (statsbidrag)	74 922	74 430

NOT 5 Finansiella intäkter och kostnader

tkr	2017	2016
Finansiella intäkter		
Utdelning concern*	6 630	0
Utdelning andra företag	699	647
Ränteintäkter, banktillgodohavanden	90	84
Ränteintäkter, koncernfordran	0	193
Övriga ränteintäkter	39	64
Summa finansiella intäkter	7 458	988
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	4	3
Räntekostnad pensioner	1 787	731
Övriga finansiella kostnader	0	95
Summa finansiella kostnader	1 791	829

*Anticiperad utdelning beslut KF §73

NOT 6 Årets resultat

tkr	2017	2016
Enligt balanskravet		
Årets resultat	5 746	9 452
Avgår reavinst	-3 689	-6 770
Balansresultat	2 057	2 682

NOT 7 Ej rörelsekapitalpåverkande intäkter/kostnader

tkr	2017	2016
Reavinster	-3 689	-6 770
Omklassificering markreserv	-265	-63
Bokförda värden maskiner och inventarier	-185	
Kostnader i samband med reavinst	149	125
Omklassificering av pågående investeringsprojekt	471	
Interna kostnader exploaterings-/ investeringsprojekt	-440	-1 089
S:a ej rörelsekapitalpåverkande poster	-3 959	-7 797

NOT 8 Justering för rörelsekapitalets förändring

tkr	2017	2016
Minsk/ökn av expl.fast., lager m m +/-	535	152
Minsk/ökn av kortfristiga fordringar, +/-	28 643	-30 784
Ökn/minsk pensionsavsättning, +/-	5 399	4 669
Ökn/minsk långfristiga skulder, +/-	1 378	3 421
Ökn/minsk övr kortfristiga skulder, +/-	-12 538	26 703
Summa rörelsekapitalets förändring	23 417	4 161

NOT 9 Förändring av likvida medel

	2017	2016
Ökning/minskning av kassa och bank, +/-	-28 477	23 557

Noter

NOT 10 Immateriella och materiella anläggningstillgångar

tkr	Immateriella anläggningstillgångar	Allmän mark-reserv	Verksamhetsfastigheter	Fastigh. för affärsverksamhet	Publika fastigheter	Övr. fast. o. fast. för annan vht	Maskiner, inventarier fordon	Pågående investeringsprojekt	Summa
Anskaffningsvärde	700	14 237	9 519	244 694	119 631	684	127 513	16 408	533 386
Ackumulerade avskrivningar	-7	0	-2 504	-116 213	-58 648	-296	-77 697		-255 365
Ingående bokfört värde	693	14 237	7 015	128 481	60 983	388	49 816	16 408	278 021
Årets investeringar	0	38	0	3 006	9 685		27 666	0	40 395
Årets försäljningar/utrangeringar	0	-190	0	0	0				-190
Årets avskrivningar	-10	0	-412	-6 433	-3 505	-22	-7 608		-17 990
Årets nedskrivning	0	0	0	0	0	0	-185	-471	-656
Omklassificeringar	0	0	0	0	0	0	0	8 341	8 341
Utgående bokfört värde	683	14 085	6 603	125 054	67 163	366	69 689	24 278	307 921
Avskrivningstid	70 år	avskrivs ej	15-70 år	10-70 år	15-70 år	15-70 år	3-33 år	avskrivs ej	

NOT 11 Finansiella anläggningstillgångar

tkr	2017	2016
Aktier och andelar		
Öckerö Fastighets AB	109 906	83 508
Öckerö Rederi AB	2 000	2 000
Renova AB	76	76
Kommentusgruppen AB	1	1
Soltak AB	10	10
Tolkförmedling	13	13
AB Jönköpingsbostäder	28	28
Inera AB*	43	0
Kommuninvest andelskapital/insatsemission	8 793	8 560
Summa aktier och andelar	120 870	94 196
Långfristig fordran		
Kommuninvest ekonomiska förening	2 000	2 000
Summa långfristig fordran	2 000	2 000
S:a finansiella anläggningstillgångar	122 870	96 196

* Aktier förvärvade under år 2017 enligt beslut KF 20170420 § 20

NOT 12 Förråd, lager, exploateringsfastigheter

tkr	2017	2016
Exploateringsfastigheter	4 117	3 582
Övrigt, anläggningsavgift Öckerö 2:620	746	746
Summa	4 863	4 328

NOT 13 Kortfristiga fordringar

tkr	2017	2016
Kundfordringar	15 342	16 215
Fordran Öckerö Fastighets AB (netto)	12 135	0
Diverse kortfristiga fordringar	34 569	73 770
Förutbetalda kostnader	9 751	9 636
Upplupna intäkter	7 635	8 454
Summa kortfristiga fordringar	79 432	108 075

NOT 14 Likvida medel

tkr	2017	2016
Kassa	38	47
Plusgiro	26	1
Bank	105 467	133 960
Summa likvida medel	105 531	134 008

Kommunen har en checkkredit på 20 mkr som var outnyttjad vid bokslutstillfället.

NOT 15 Eget kapital

tkr	2017	2016
Eget kapital vid årets början	329 058	319 606
Årets resultat	5 746	9 452
Justering eget kapital, ej resultatpåverkande*	0	0
Summa eget kapital	334 804	329 058

* Reglering avsättning pensionsförpliktelser förtroendevalda

NOT 16 Avsättningar

tkr	2017	2016
Specifikation avsatt till pensioner, anställda		
Förmånsbestämd ålderspension	54 135	51 046
Särskild avtalspension	301	249
Pension till efterlevande	1 204	1 037
PA-KL-pensioner	1 962	2 052
Summa avsatt till pensioner, anställda	57 601	54 384
Avsatt till pensioner, förtroendevalda	8 185	7 057
Löneskatt	15 960	14 906
S:A avsatt till pensioner inkl löneskatt	81 746	76 347
Pensionsskuld anställda		
Ingående avsättning pensionsskuld	54 384	51 454
Avsättningar under året	3 308	4 371
Utbetalningar	-2 036	-1 808
Nya efterlevandepensioner	548	
Ränteuppr, basbeloppsuppr, övr poster	1 398	367
Utgående avsättning pensionsskuld anställda	57 602	54 384
Pensionsskuld förtroendevalda		
Ingående avsättning pensionsskuld*	6 905	6 230
Avsättningar under året	936	678
Utbetalningar	0	0
Ränteuppräknningar, basbeloppsuppräknningar, övriga poster	344	149
Utgående avsättning pensionsskuld förtroendevalda	8 185	7 057
* inbokat mot eget kapital 2015, ej varit med som avsättning tidigare		
Löneskatt, totalt		
Ing avs löneskatt	14 906	13 994
Årets avs löneskatt	781	711
Löneskatt på pensionsskuld förtroendevalda*	311	201
Utgående avsättning löneskatt	15 997	14 906
Summa avsättningar	81 784	76 347

Beräkningsgrund för pensioner framgår under avsnittet Pensionsskuld i Redovisningsprinciper på sidan 18.

NOT 17 Långfristiga skulder

tkr	2017	2016
Banklån	22 750	23 750
Genomsnittlig ränta	-0,082%	-0,136%
Genomsnittlig räntebindningstid	90 dagar	90 dagar
Lån förfaller inom 3 år	22 750	23 750
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år		
Gatukostnadsersättning återstående antal år	5 230	5 369
Anläggningsavgifter VA återstående antal år	33	34
Investeringsbidrag återstående antal år	17 821	15 735
Överlåtelse markanläggning återstående antal år	48	48
Investeringar återstående antal år	8 822	8 132
Överlåtelse markanläggning återstående antal år	25	25
	3 651	3 770
	32	33
Övriga långfristiga skulder		
Investeringsfond VA	1 877	2 017
Summa långfristiga skulder	60 151	58 773

NOT 18 Kortfristiga skulder

tkr	2017	2016
Kortfristig del av banklån	1 000	1 000
Diverse kortfristiga skulder	5 375	5 461
Skuld koncernbolag, netto	0	153
Leverantörsskulder	22 889	33 279
Momsskuld, skuld energiskatt	1 734	1 554
Personalens källskatt	8 442	7 942
Skuld till staten	262	243
Upplupna timlöner avseende december	6 273	5 675
Upplupen kostnad ej utbetald löneökning	84	2 637
Upplupen semesterlöneskuld och okompenserad övertid	21 151	20 402
Upplupna sociala avgifter	31 431	30 618
Upplupen pension individuell del	17 494	16 696
Förutbetalda skatteintäkter	4 533	2 612
Skuld VA-kollektivet	4 603	2 666
Skuld kretslopp	310	287
Övrigt	18 314	25 226
Summa kortfristiga skulder	143 895	156 451

Noter

NOT 19 Borgens- och övriga ansvarsförbindelser

tkr	2017	2016
Borgensförbindelser		
Öckerö Fastighets AB	1 022 576	1 032 476
Öckerö Rederi AB	24 750	27 000
ÖMC	9 613	9 987
Renova	218	239
Summa borgensförbindelser	1 057 157	1 069 702
Förlustansvar egna hem		
SBAB	70	145
BKN	0	66
Summa förlustansvar	70	211

Öckerö kommun har i maj 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Samtliga 280 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Öckerö kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 313 278 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 766 411 968 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 748 052 077 kronor.

NOT 20 Ansvarsförbindelser

tkr	2017	2016
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar		
Ingående pensionsförpliktelser	214 360	221 556
Utbetalningar	-9 745	-9 458
Ränteuppräknings, basbeloppsuppräknings, övriga poster	4 04	2 262
Utgående pensionsförpliktelser	209 319	214 360
Ing pensionsförpliktelser förtroendevalda	2218	2 579
Inkomstsamordnad visstidspension	750	836
Utbetalningar	0	0
Nyintjänande	-755	-387
Ränteuppräknings, basbeloppsuppräknings, övriga poster	52	26
Utgående pensionsförpliktelser förtroendevalda	2 265	3 054
Ing löneskatt totala pensionsförpliktelser	52 542	54 375
Årets löneskatt totala pensionsförpliktelser	-1 212	-1 630
Utgående löneskatt totala pensionsförpliktelser	51 330	52 745
Summa ansvarsförbindelser	262 914	270 159

Beräkningsgrund för pensioner framgår i avsnitt Pensionsskuld i Redovisningsprinciper på sid 18.

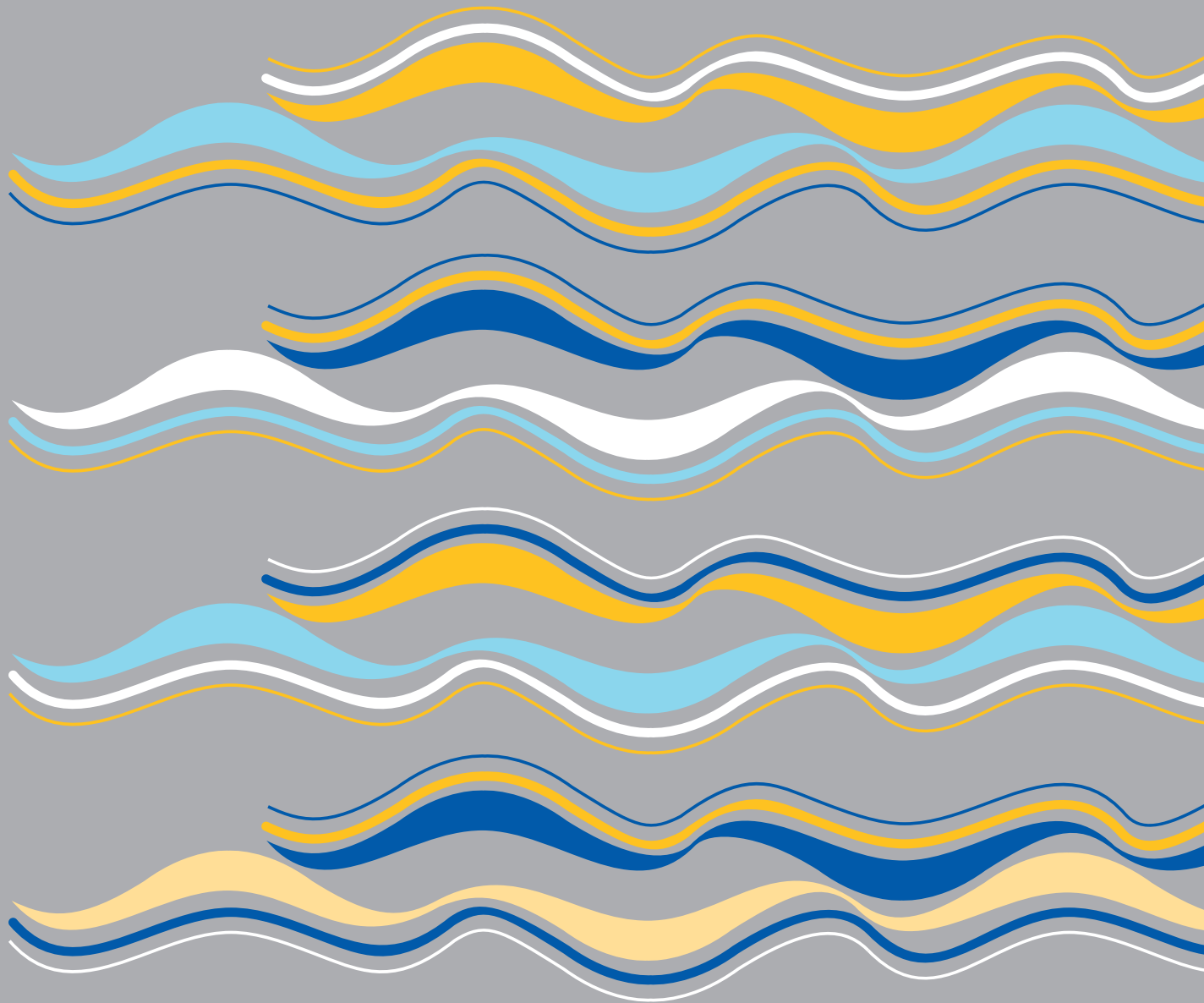
Antal personer som omfattas av:

Avgiftsbestämd ålderspension	1 552	1 313
Ålderspension varav ett lokalt avtal	563	545
Pension till efterlevande	28	28
Visstidsförordnande, förtroendevalda	7	7

Senast avlästa aktualiseringsgrad är 93%. KPA är pensionsförvaltare.

Räkenskaper koncernen

Koncernen Öckerö kommun

Öckerö kommun

100%

Öckerö Fastighets AB

Öckerö Rederi AB

KONCERNENS ORGANISATION

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av såväl kommunens som dess dotterbolags ekonomiska ställning och resultat. Vidare skall den sammanställda redovisningen belysa det totala ekonomiska åtagandet samt underlätta jämförelser mellan olika kommuner oavsett i vilken form de driver sina verksamheter. Den sammanställda redovisningen är ett sammandrag av kommunens och dotterbolagens resultat- och balansräkningar. Öckerö kommuns koncernbokslut omfattar kommunen samt de helägda dotterbolagen Öckerö Fastighets AB och Öckerö Rederi AB. Öckerö Fastighets AB äger samtliga aktier i Öckerö Bostads AB, Öckerö Fastighetsutveckling AB och Öckerö Fastighetsservice AB. Fullständiga resultat och ekonomisk ställning per 2017-12-31 finns i bolagens egna årsredovisningar.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden vilket innebär att kommunens bokförda värde på aktierna i dotterbolagen elimineras mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Koncernredovisningen är från och med 2004 upprättad enligt Redovisningsrådets rekommendation nr 1 varmed de obeskattade reserverna elimineras, 78 % till eget kapital och 22 % till uppskjuten skatt. Interna transaktioner har eliminerats mellan kommunen och koncernbolagen och mellan dotterbolagen.

Lånekostnader

Koncernens lånekostnader finns i dotterbolaget Öckerö Fastighets AB. Alternativa metoden har tillämpats. Summan av lånekostnader som inräknats i tillgångars anskaffningsvärden är 3,2 mkr. Ränta som använts för att beräkna värdet av de finansiella kostnader som inkluderas i tillgångars anskaffningsvärde är 1,98 % (snittränta hos bolaget)

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Koncernen Öckerö kommun

Årets resultat för koncernen Öckerö kommun är 10 mkr (föregående år 30 mkr).

Öckerö Fastighets AB

RESULTAT OCH FINANSIELL STÄLLNING

För 2017 uppgår resultatet i koncernen före skatt till ett överskott på 14,1 mkr. Av resultatet utgör 21,4 mkr realisationsvinster vid avyttringar. Utöver detta har nedskrivningar beroende på rivning av Minnesstenskolan, Ankaret, Tummlaren och Optimisten belastat resultatet med 3,5 mkr. Om man exkluderar realisationsvinster och nedskrivningar redovisar koncernen ett verksamhetsmässigt resultat om 1,6 mkr. Från januari 2014 drivs verksamheten i en ny koncern bestående av totalt fyra bolag. Under 2015 slutfördes den likvidation som genomfördes 2014 av KB Sörgård 2:446 där bolaget var komplementär. Omsättningen ökar med 18,6 mkr beroende på framför allt tillkommande objekt i form av helårseffekter av Brattebergskolan och Hedenskolan samt för de nya objekten Heinövallen och Närhälsan Öckerö. Dessutom redovisas producerad el i det av koncernen ägda vindkraftverket från år 2017 under omsättning. Tidigare redovisades produktionen som minskade elkostnader. Detta påverkar omsättning och driftkostnader med ungefär 1,9 mkr brutto. Driftnettot ökar med 13,5 mkr till följd av tillkommande objekt och effektiviseringar.

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Vid verksamhetsårets slut förvaldade Öckerö Fastighets AB utgång ca 29 600 kvm bostadsyta, ca 58 900 kvm lokalyta och ca 16 000 kvm yta för idrottsanläggningen Prästängen. Fastigheterna är fullvärdesförsäkrade utan angivet belopp. Fordon, maskiner, redskap, inventarier och lager är försäkrade till betryggande belopp.

UNDERHÅLLSPROJEKT OCH INVESTERINGAR

Året har präglats av fortsatt relativt stora investeringsvolymer och större eftermarknadsinsatser i form av garantiinsatser för tillkommande objekt för såväl 2016 som 2017. Under året skedde inflyttning i de 60 nya hyreslägenheterna på Heinövallen. Samtliga lägenheter var uthyrda innan inflytt och hyran är förhandlad med Hyresgästföreningen genom så kallat presumtionshyresavtal. I september övertogs Närhälsans nya lokaler på Öckerö av hyresgästen Västra Götalandsregionen. För affärsområde Öckerö Nät fortsatte utbyggnationen av stadsnät med fiber på Fotö och Björkö där några anslutningar återstod vid årsskiftet. Under hösten förlades sjökabel mellan Öckerö, Björkö och Kalvsund. Kalvsund var dittills enda bebodda ön inom kommunen som inte hade fiberanslutning via sjökabel varför en sådan var nödvändig för att kunna genomföra en framtida utbyggnad. Dessutom skapas redundans då fiber-nätet vid ett avbrott på ordinarie sjökabel till huvudnoden på Öckerö kan dirigeras om via Björkö. Under året genomfördes införsäljningskampanjer på Rörö och Källö-Knippla vilka beräknas byggas ut under 2018.

Under året har fasad- och ommålningsarbeten genomförts på bland annat Bergmans väg, Intagsvägen och Solhagens förskola. Arbeten med förbättrade installationer som innebär ökad komfort och/eller förbättrad energiprestanda genomförts på bland annat Hälsö skola, Solhagen, Valenvägen, centralförrådet och Hedens by servicehus. Underhållsinsatser har också genomförts avseende taket på Bergagårdsskolans gymnastiksal.

MARKNAD – UTHYRNINGSLÄGET

Företagets uthyrningssituation är god och inkomstbortfallen låga. Vakanser består nästan uteslutande av skollokaler där kommunen avslutat verksamhet.

HYRESJUSTERINGAR

Öckerö Fastighets AB nådde under våren en överenskommelse med Hyresgästföreningen om att hyrorna för bostadshyresgäster för 2017 höjs med 0,85 % i snitt gällande från 1 januari. För lokaler har intäkterna ökat med indexreglering enligt respektive avtal. För området Breviksängar finns en separat överenskommelse.

PERSONAL

Företaget hade vid årets utgång 17 tillsvidareanställda varav 3 kvinnor och 14 män. Av de anställda var 11 tjänstemän och 6 kollektivanställda. Genomsnittligt antal anställda under året var med säsongsanställda 20,31 st. Sjukfrånvaron var under året knappt 4 %.

FINANSIERING

Bolagets övergripande målsättning med företagets finansiella strategi är att säkerställa en långsiktig och stabil kapitalförsörjning, samt att uppnå bästa möjliga finansnetto. Räntebindning och kapitalbindning har frikopplats från varandra för de enskilda lånen. Detta ger möjligheter att, när som helst, förändra räntebindningen och bättre möta förändringarna på räntemarknaden. För att säkerställa kapitalförsörjningen eftersträvas långa kreditavtal

Koncernen Öckerö kommun

Resultat Öckerö Fastighets AB

mkr	2017	2016
Nettoomsättning	122,1	103,5
Fastighetskostnader	-59,7	-52,8
Driftnetto	62,6	50,7
Av- och nedskrivningar	-34,9	-31,9
Bruttoresultat	27,7	29,5
Central administration	-12,6	-10,8
Försäljning av fastigheter	20,8	1,4
Övriga rörelseintäkter	-0,4	26,5
Rörelseresultat	35,4	46,6
Ränteintäkter	0,0	0,2
Räntekostnader	-21,4	-18,8
Resultat efter finansiella poster	14,1	27,8
Bokslutsdispositioner		
Resultat före skatt	14,1	27,8
Skatt	-3,1	-6,1
Årets resultat	11,0	21,7

Uppgiftsmått Öckerö Fastighets AB

	2017	2016
Balansomslutning, mkr	1 220,8	1 180,6
Soliditet, %	12,2	9,3
Personal		
Antal anställda	20,3	19,9
varav kvinnor	3,2	3,0
varav män	17,1	1,8
Verksamhetsmått		
Antal lägenheter	438	386
Antal nybyggda lägenheter	60	20

Resultat m m Öckerö Rederi AB

mkr	2017	2016
Intäkter	25,1	24,5
Kostnader		
Drift- och underhållskostnader	-21,5	-21,1
Personalkostnader	-0,8	-0,3
Övriga kostnader	-0,5	-0,2
Avskrivningar	-1,5	-1,6
Resultat före finansiella poster	0,8	1,3
Ränteintäkter	0	0
Räntekostnader	-0,2	-0,3
Resultat efter finansiella poster	0,6	1,0
Överavskrivning fartyg	-0,5	-0,9
Skatt	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0
Balansomslutning, mkr	33,4	33,6
Soliditet, %	13,5	11,8
Personal		
Antal anställda	14	0,25
varav kvinnor	2	0
varav män	12	0,25

med bolagets kreditgivare. Rådande skillnader i kreditmarginaler mellan korta och långa kapitalbindningstider har dock föranlett bolaget att teckna korta kreditavtal. Med rådande osäkerhet på räntemarknaden behöver räntebindningstiden förlängas vilket uppnåts via köp av ränteswapar. En väl avvägd ränterisk (genomsnittlig räntebindningstid) i skuldportföljen uppnås genom användandet av ränteswapar. Utestående ränteswapar uppgick vid bokslutet till 605 mkr (605 mkr). Genomsnittlig räntebindningstid uppgick till 2,72 år (3,32 år) och årets genomsnittsränta inklusive effekter av ränteswaparna uppgick till 1,98 % (1,98 %) exklusive kommunal borgensavgift. Marknadsvärdet på ränteswaparna understiger nominellt värde för samtliga ränteswapar och totalt undervärde uppgår vid bokslutet till 65,4 mkr (81,7 mkr). Undervärdet representerar den kostnad som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande undervärde (s.k. ränteskillnadsersättning) uppstå om långa räntebindningstider valts istället. Undervärdet elimineras löpande om respektive ränteswapavtal kvarstår till respektive slutförfalldatum. Bolagets övergripande målsättning med företagets finansiella strategi är att säkerställa en långsiktig och stabil kapitalförsörjning, samt att uppnå bästa möjliga finansnetto. Räntebindning och kapitalbindning har frikopplats från varandra för de enskilda lånen. Detta ger möjligheter att, när som helst, förändra räntebindningen och bättre möta förändringarna på räntemarknaden. För att säkerställa kapitalförsörjningen eftersträvas långa kreditavtal med bolagets kreditgivare. Rådande skillnader i kreditmarginaler mellan korta och långa kapitalbindningstider har dock föranlett bolaget att teckna korta kreditavtal. Med rådande osäkerhet på räntemarknaden behöver räntebindningstiden förlängas vilket uppnåts via köp av ränteswapar. En väl avvägd ränterisk (genomsnittlig räntebindningstid) i skuldportföljen uppnås genom användandet av ränteswapar. Utestående ränteswapar uppgick vid bokslutet till 605 mkr (605 mkr). Genomsnittlig räntebindningstid uppgick till 2,72 år (3,32 år) och årets genomsnittsränta inklusive effekter av ränteswaparna uppgick till 1,98 % (1,98 %) exklusive kommunal borgensavgift. Marknadsvärdet på ränteswaparna understiger nominellt värde för samtliga ränteswapar och totalt undervärde uppgår vid bokslutet till 65,4 mkr (81,7 mkr). Undervärdet representerar den kostnad som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande undervärde (s.k. ränteskillnadsersättning) uppstå om långa räntebindningstider valts istället. Undervärdet elimineras löpande om respektive ränteswapavtal kvarstår till respektive slutförfalldatum.

VÄRDERING AV FASTIGHETSBESTÅNDET

I bokslutet för 2017 har delar av fastighetsbeståndet värderats av extern värderingsman vilken är av ASPECT auktoriserad fastighetsvärderare. Ungefär 75 % av bostädernas och ungefär 90 % lokalernas värden har värderats av den

externa värderare. För övriga fastigheter har i huvudsak ett internt marknadsvärderingsverktyg använts, baserat på gällande hyreskontrakt och/eller de byggätter som finns tillgängliga. Direktavkastningskrav som använts av extern värderare har använts för likvärdiga fastigheter för de internt värderade objekten.

Marknadsläget är fortsatt gott och betydande övervärde redovisas även i årets bokslut.

VINDKRAFTVERKET I FÅLEBERG

Koncernen äger ett vindkraftverk i Fåleberg i Mariestads kommun. Under 2016 tecknades ett nytt serviceavtal för vindkraftverket. Från 2016 fråntogs möjligheten till undantag för energiskatt för den el som används i den egna verksamheten. Årets kostnad för energiskatt uppgår till 1,9 mkr. Under 2017 upphandlades också ny elleverantör. Bolagets styrelse gör bedömningen att baserat på den strategi som fanns då verket köptes och som fortsatt gäller, att verket i första ska säkra bolagets energikonsumtion och generera miljövänlig el snarare än en ambition att maximera avkastningen, så kan värdet på vindkraftverket försvaras.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Sedan januari 2010 är företaget miljödiplomerat och under året genomfördes en miljörevision vilket resulterade till fortsatt diplomering. Miljöarbetet bedrivs idag som en integrerad del av den ordinarie verksamheten. Underhållsarbetet har i budget för 2017 öronmärkt pengar för upprustning av sämre och energislösande anläggningar. Under 2017

har flera energieffektiviseringsinsatser genomförts för att minska koncernens påverkan på miljön. Under hösten 2017 ansöktes om bidrag för att etablera laddinfrastruktur för elfordon. Positivt besked erhålls januari 2018. Upphandling av leverantör sker våren 2018.

UTSIKTER INFÖR FRAMTIDEN

Bolaget budgeterar med resultat om 1,6 mkr före skatt för koncernen för 2018. Affärsområdena lokaler och bostäder redovisar positiva resultat under 2017 och budgeteras för överskott för 2018. Öckerö Nät drivs dock fortfarande med underskott vilket bedöms minska tack vare ett nytt kommunikationsoperatörsavtal som tecknades med Telia under 2017. Detta kommer generera bättre ersättning för anslutna fiberkunder i framtiden. En översyn av fastighetsbeståndet har tidigare gjorts vilket bland annat inneburit vissa avyttringar. Fortfarande finns sådana fastigheter kvar vilka inte långsiktigt bedöms behövas för koncernens nytta. Bolaget driver också, förutom planen för Öckerö centrum, fyra detaljplaner vilka om de antas kommer innebära stora möjligheter till nyetableringar av hyresrätter inom kommunen. Finansiering av framtida investeringar och befintligt bestånd är dock allt jämt den största utmaningen då resultaten i rådande lågränteläge kunnat vara högre. Stora underhållsinsatser är genomförda vilka belastar resultatet och kommer att belasta kommande resultat till följd av stora underhållsbehov bland såväl bostäder som lokaler. Idag är ungefär 60 % av de externa lånen säkrade med räntederivat.

Öckerö Rederi AB

VERKSAMHET

Bolagets verksamhet syftar i sitt huvuduppdrag till att äga och förvalta fartyget Gunilla för Öckerö Kommun. Fartyget har under året i huvudsak varit uthyrt till Barn och Utbildningsnämnden. Under 2017 har rederiet valt att ta hem driften i egen regi. Detta gör att uppdraget i sig kräver mera av bolaget. En operativ chef har därför anställts för att sköta den driftsmässiga delen. Driften togs över 1:e juli och besättningen fick erbjudandet att bli anställda hos ÖRAB, vilket alla tackade ja till. Under andra halvåret arbete påbörjats med uppbyggnaden av den administrativa funktioner. Bolaget har också tecknat nödvändiga kollektivavtal.

EKONOMI

Jämfört med föregående år ökade omsättningen med 2,9%. Driftkostnaderna och underhållskostnaderna minskade med 2,8%. Rörelseresultatet blev 0,8 mkr jämfört med 1,3 mkr 2016.

Koncernen Öckerö kommun

Sammanställd resultaträkning

mkr	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter, not 1	317	330
Verksamhetens kostnader, not 2	-951	-917
Avskrivningar, not 3	-56	-40
Nettokostnad	-690	-627
Skatteintäkter	647	605
Generella statsbidrag	75	74
Resultat före finansiella intäkter och kostnader	32	52
Finansiella intäkter, not 4	1	1
Finansiella kostnader, not 5	-21	-17
Årets skattekostnad	-3	-6
Årets resultat	10	30

Sammanställd balansräkning

mkr	2017	2016
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar, not 6	1	1
Summa immateriella anläggningstillgångar	1	1
Materiella anläggningstillgångar, not 6		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 204	1 057
Maskiner och inventarier	125	108
Pågående arbete	55	144
Summa materiella anläggningstillgångar	1 385	1 309
Finansiella anläggningstillgångar		
Finansiella anläggningstillgångar	11	9
Långfristiga fordringar		10
Summa finansiella anläggningstillgångar	11	19
Summa anläggningstillgångar	1 396	1 329
Omsättningstillgångar		
Pågående arbete		0
Exploateringsfastigheter	5	4
Kortfristiga fordringar, not 7	77	117
Likvida medel	226	252
Summa omsättningstillgångar	308	373
Summa tillgångar	1 704	1 702
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital, not 8	318	308
Därav årets resultat	10	30
Avsättningar		
Uppskjuten skatt	8	4
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	66	62
Beräknad skuld löneskatt	16	15
Övriga avsättningar	2	6
Summa avsättningar	92	86
Långfristiga skulder, not 9		
Långfristiga skulder	55	35
Lån från kreditinstitut	537	641
Summa långfristiga skulder	592	676
Kortfristiga skulder, not 10		
Kortfristiga skulder	702	632
Summa kortfristiga skulder	702	632
Eget kapital, avsättningar och skulder	1 704	1 702

Sammanställda noter

NOT 1 Verksamhetens intäkter

tkr	2017	2016
Hysesintäkter	52 869	46 012
Taxor och avgifter	88 243	79 243
Bidrag	90 854	109 532
Försäljning verksamhet och entreprenad	51 790	49 094
Övriga intäkter	32 987	49 312
Summa verksamhetens intäkter	316 743	333 193

NOT 2 Verksamhetens kostnader

tkr	2017	2016
Personalkostnader	545 728	516 217
Övriga kostnader	405 139	400 344
Summa verksamhetens kostnader	950 867	916 561

NOT 3 Avskrivningar

tkr	2017	2016
Immateriella tillgångar	10	7
Byggnader och mark	36 113	29 735
Inventarier	11 734	10 516
Nedskrivning fastigheter	8 529	0
Summa avskrivningar	56 116	40 258

NOT 4 Finansiella intäkter

tkr	2017	2016
Utdelning	–	647
Ränteutgifter	786	169
Summa finansiella intäkter	786	816

NOT 5 Finansiella kostnader

tkr	2017	2016
Räntekostnader	18 893	16 514
Räntekostnader, pensionsskuld	1 787	731
Övriga finansiella kostnader	85	125
Summa finansiella kostnader	20 765	17 370

NOT 6 Immateriella o. materiella anläggningstillgångar

tkr	2017	2016
Immateriella anläggningstillgångar	683	693
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		
Anskaffningsvärde	1 591 346	1 409 988
Ackumulerade avskrivningar	–387 057	–352 827
Bokfört värde	1 204 289	1 057 161

Maskiner och inventarier

Anskaffningsvärde	238 000	209 478
Ackumulerade avskrivningar	–112 937	–101 217

Bokfört värde **125 063** **108 261**

Pågående arbete **54 058** **143 512**

Summa anläggningstillgångar **1 384 543** **1 309 627**

NOT 7 Kortfristiga fordringar

tkr	2017	2016
Kundfordringar	16 684	16 543
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19 080	20 858
Övriga kortfristiga fordringar	41 510	79 720
Summa kortfristiga fordringar	77 274	117 121

NOT 8 Eget kapital

tkr	2017	2016
Ingående eget kapital	308 196	278 056
Öckerö kommun, justering eget kapital*		–6 913
Årets resultat	9 800	30 140
Utgående eget kapital	317 996	308 196

*Reglering avsättning pensionsförpliktelser förtroendevalda

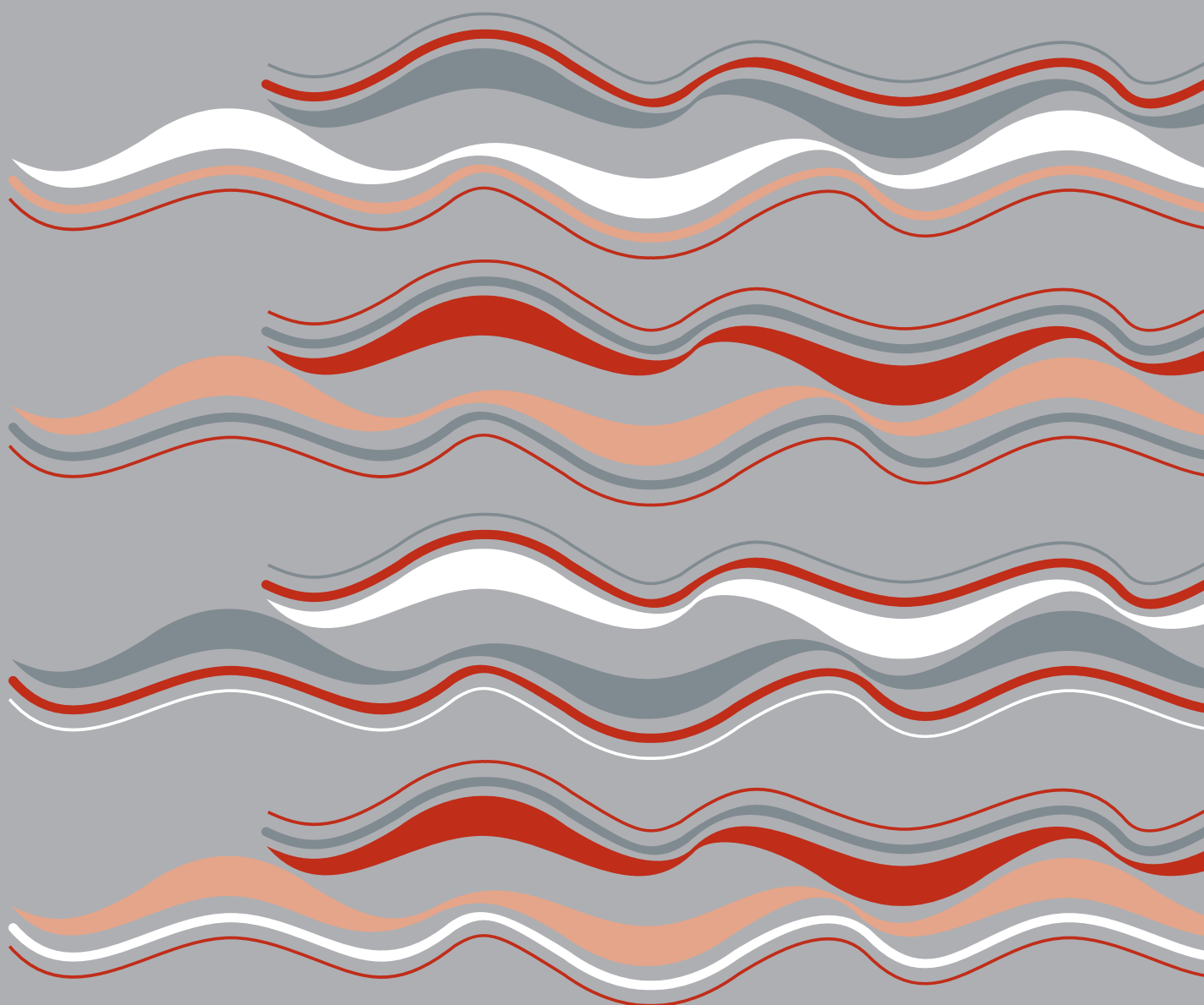
NOT 9 Långfristiga skulder

tkr	2017	2016
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år		
Gatukostnadsersättning	5 230	5 369
Anläggningsavgifter VA	17 821	15 735
Investeringsbidrag	8 822	8 132
Överlåtelse markanläggning	3 651	3 770
Övriga långfristiga skulder		
Investeringsfond VA	1 877	2 017
Förutbetalda intäkter	35 524	
Lån från kreditinstitut	554 103	641 050
Summa långfristiga skulder	591 504	676 073

NOT 10 Kortfristiga skulder

tkr	2017	2016
Leverantörsskulder	42 617	54 638
Skuld till kreditinstitut	515 577	414 776
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	97 320	110 068
Övriga kortfristiga skulder	46 690	51 915
Summa kortfristiga skulder	702 203	631 397

Verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen

Ordförande: Arne Lernhag (M)
Förvaltningschef: Ingvar TH Karlsson
(tom 2017-05-15) därefter Gull-Britt Eide
Antal årsarbetare: 217

UPPGIFT

Verksamheten skall bidra till:

- ett långsiktigt hållbart samhälle
- att kommunens särart lever kvar
- förutsättningar för ett tryggt, aktivt och innehållsrikt liv
- att ungdomar känner delaktighet
- etablering i samhället och på arbetsmarknaden
- goda förutsättningar skapas för näringsliv och turism
- att kommunförvaltningen kan bedriva effektiv verksamhet
- en enklare vardag för invånare, företagare och besökare

För att invånarna, besökare och företagare skall uppleva att Öckerö är en bra kommun att bo, vistas och verka i skall kommunstyrelsen:

VERKSAMHETENS UPPGIFTER OCH MÅTT

Ansvara för etableringsinsatser

	2017	2016	2015
Antal ensamkommande unga under Öckerö kommuns ansvar	25 st	80 st	64 st
Antal mottagna personer med uppehållstillstånd under året	51 st	69 st	

Se till att invånare, företagare och besökare lätt kan få kontakt med kommunen

	2017	2016	2015
Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel fråga via e-post får svar inom två arbetsdagar?	81%	93%	89%
Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon får ett direkt svar på en enkel fråga?	78%	74%	52%
Hur stor andel av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen?	98%	95%	100%
Hur god är kommunens webbinformation till medborgarna?	76%	62%	77%

Ansvara för att all kommunal verksamhet drivs ur ett helhetsperspektiv

Samordna kommunens kvalitetsarbete

Stödja demokratiarbete bland kommuninvånarna

	2017	2016	2015
Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?	35%	39%	44%
Hur väl upplever medborgarna att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet?*	–	–	43%

* Medborgarundersökning görs i Öckerö kommun inför varje ny mandatperiod och resultatet är giltigt i två år.

Vara arkivmyndighet

Tillhandahålla konsumentupplysning

Ge stöd och styrning inom områdena ekonomi, personal, kommunikation och utveckling

Ge service till centrala politiska organ

Samordna folkhälso-, säkerhets- och trygghetsarbete

	2017	2016	2015
Hur trygga och säkra känner sig medborgarna i kommunen?*	–	–	81%

* Medborgarundersökning görs i Öckerö kommun inför varje ny mandatperiod och resultatet är giltigt i två år.

Utveckla och bedriva arbetsmarknadsåtgärder

	2017	2016	2015
Antal ferieplatser 16–17 år finansierade inom KS/AME	62 st	58 st	61 st
Antal personer inskriva i kommunens arbetsmarknadsprogram under året	–	59 st	–

Saknas uppgift för utfall 2107.

Utveckla näringsliv och besöksnäring

	2017	2016	2015
Vad ger företagarna för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen?	79%	–	70%
Omsättning för samtliga aktiebolag i Öckerö kommun, exklusive de två största företagen	2 531 mkr	2 249 mkr	–
Andel (procent) av företag i Öckerö kommun med omsättning över 10 miljoner kronor	5,9%	5,8%	–
Ingen undersökning för 2016 har genomförts avseende kommunens service för företagen.			

Ge aktivt stöd åt ungdomar

	2017	2016	2015
Antal öppetkvällar – Öckerö fritidsgård	247 st	267 st	243 st
Hur många procent av fritidsgårdens besökare upplever att de har inflytande, är delaktiga och själva tar ansvar i fritidsgårdens verksamhet?	51%	51%	57%
Fritidsgårdsbesökarnas upplevelse av trygghet och bemötande (skala 1–5)	4,7	4,7	4,7

Stödja föreningar

	2017	2016	2015
Totalt antal sammankomster i bidragsberättigade föreningar 0–20 år (föregående år), st	11 895	11 313	11 376

Bedriva biblioteks- och kulturverksamhet

	2017	2016	2015
Antal lån per invånare	7 st	7,7 st	8 st
Hur många timmar/vecka har huvudbiblioteket öppet utöver tiden 08–17 på vardagar?	12 st	12 st	12 st
Hur nöjda är bibliotekets användare med biblioteket? (skala 1–5)	4,4	4,4	4,4

Tillhandahålla fritidsanläggningar och naturområden**Ansvara för fysisk planering, exploatering, mark- och bostadsförsörjning**

	2017	2016	2015
Hur ser medborgarna på sin kommun som en plats att bo och leva på?*	–	–	72%
* Medborgarundersökning görs i Öckerö kommun inför varje ny mandatperiod och resultatet är giltigt i två år.			

Ansvara för kartverksamhet och fastighetsregister**Samordna kommunal lokalförsörjningsplanering****Ansvara för infrastruktur och kommunikationer/trafiksystem**

	2017	2016	2015
Medborgarnas bedömning av renhållningen av gator och vägar i kommunen	75%	69%	72%
Medborgarnas bedömning av snöröjning och halkbekämpning i kommunen	70%	65%	66%
Hur stor andel av medborgarna anser att belysningen i kommunen är bra?	70%	64%	68%
Hur stor andel av medborgarna anser att trafiksäkerheten i kommunen är bra?	30%	20%	23%
Optimalt underhållsvärde på kommunens vägar	87%	87%	84%

Samordna strategiskt miljöarbete

	2017	2016	2015
Hur stor är kommunorganisationens andel miljöbilar av totalt antal bilar?	–	41,3%	45%
Resultat redovisas i mars 2018			

Tillhandahålla intern service omfattande måltider och lokalvård

	2017	2016	2015
Hur stor är andelen inköpta ekologiska livsmedel?	42%	40%	36%

Tillhandahålla förutsättningar för ett kretsloppssamhälle

	2017	2016	2015
Hur många timmar/vecka har återvinningscentralen öppet utöver kl 08–17 vardag?	11 st	11 st	11 st
Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall (fg år)?	38%	39%	20%
Andel insamlat matavfall av total mängd matavfall	75%	75%	70%
Hur nöjda är medborgarna med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen?	73%	73%	81%
Planerat värde 2017 ligger högt p.g.a. felräkning av utfall.			

Tillhandahålla dricksvatten och omhändertagande av spill- och dagvatten

	2017	2016	2015
Bedömning av kvalitetsnivån på leverans av dricksvatten och omhändertagande av spillvatten (max 1 000) (föregående år)	–	803	744
Utfall för 2017 kan ej fås p.g.a. att få komuner lämnat in mått till organisationen Svenskt vatten.			
Inköpt vatten tm ³	957 st	1 057	1004 st
Försält vatten tm ³	688 st	684 st	672 st

Kommunstyrelsen

KVALITETSREDOVISNING

Kommunikations- och utvecklingsenheten

Arbetet på kommunikations- och utvecklingsenheten har fortsatt präglats av att utveckla arbetet med kommunservice – en väg in, central kansliorganisation samt digitalisering.

Ett extra fokus har under hösten legat på arbetet med dataskyddsförordningen, GDPR.

Kommunen är förberedd inför val 2018. Ett nytt arkivreglemente är framtaget och beslutat.

Inom folkhälsoområdet har ett fokusområde varit barn och ungas uppväxtvillkor, där arbetet med familjecentral varit centralt.

Den årliga drogvaneeundersökningen visar att alkohol- och tobaksanvändningen bland unga ökat något under 2017. Den långsiktiga utvecklingen sedan 2003, vad gäller ungas drogvanor, är dock positiv.

Medborgarlöften har tagits fram i samarbetet med polisen. Arbetet med informations säkerhet har stärkts i en reviderad policy. En ny plan för extraordinära händelser (nu kallad "central krisledningsplan") har tagits fram. Utbildningar och övningar inom krisledning har genomförts, bland annat en stabsmetodikutbildning och en scenariorbaserad krisövning.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadskonsulenterna arbetar idag riktat mot målgrupperna nyanlända respektive individer aktuella för ekonomiskt bistånd. Målet är att kartlägga individens väg till sysselsättning och egen försörjning.

Arbetsmarknadsenhetens särskilda fokus på ungdomars sysselsättning fortlöper, där samverkan mellan AME och Socialtjänsten är en viktig del. Antalet unga i behov av insatser är fortsatt lågt, vilket är positivt.

Sommaren 2017 fick 62 ungdomar möjligheten att genomföra feriejobb. Ett antal asylsökande ensamkommande ungdomar erbjöds praktikplats, då de inte hade tillstånd att utföra lönearbete.

Etableringsenheten

Myndighetsutövning enligt Socialtjänstlagen rörande ensamkommande unga

År 2017 inleddes med vetskapen om att antalet ensamkommande unga under kommunens ansvar skulle minska kraftigt under året. I januari hade Etableringsenheten ansvar för 83 ensamkommande unga. Majoriteten var fortfarande asylsökande, vilket innebar en osäkerhet om hur behovet av kommunens insatser skulle se ut under året. Etableringsenhetens samlade bedömning och prognos var dock att ärendemängden skulle minska kraftigt med anledning av att asylsökande ungdomar blir vuxna då de fyller 18 år eller får åldern uppskriven till över 18 år. Ansvaret går då över till Migrationsverket och ärendet avslutas hos kommunen.

Under våren 2017 fattades ett beslut i KS som innebar att ungdomar boende i kommunen som blev myndiga fick

kvarstå i sin placering skolterminen ut. Detta innebar att ett stort antal ärenden avslutades i juni månad. Därefter har allt fler ungdomar fått besked från Migrationsverket i asylärendet och åldersbedömningen som inneburit att Migrationsverket tar över ansvaret och kommunen avslutar ärendet. Vid årets slut återstår 25 ensamkommande ungdomar under Öckerö kommuns ansvar. Endast ett asylärende återstår, vilket innebär att övriga har permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd och kvarstår som kommunens ansvar som längst till 21 års ålder.

I samband med att ungdomar avslutas hos kommunen då de blir myndiga har civilsamhället i Öckerö kommun slutit upp. Under förutsättning att kommunen erbjuder fortsatt skolplats för samtliga ungdomar boende inom Öckerö kommun så har enskilda familjer erbjudit dessa ungdomar en plats i sina hem. Ca 35 ungdomar har vid årets slut egenbosatt (EBO) sig på detta sätt.

HVB-verksamhet för ensamkommande

Med anledning av minskat antal ensamkommande unga har Etableringsenheten under året behövt se över behovet av boendeplatser inom HVB. I mars månad flyttades därför 10 ungdomar över till en ny fastighet på Öckerö (Optimisten) samtidigt som tre gamla HVB-verksamheter avslutades. Under hösten stod det dock klart att det inför årsskiftet inte längre fanns fler ungdomar att placera i boendet och ett beslut fattades om att avsluta verksamheten i januari 2018. De få ungdomar som finns kvar i boendet vid avslut omplaceras till för dem lämplig placering i familjehem eller träningslägenhet.

Mottagande av nyanlända personer och familjer med uppehållstillstånd

Öckerö kommun fick inför 2017 i uppdrag av Migrationsverket att ta emot 82 nyanlända. Redan under kvartal 1 reviderades uppdraget med anledning av ett minskat behov i landet och Öckerö kommuns antal blev istället 51 nyanlända.

Etableringsenhetens uppdrag innefattar att ta emot och erbjuda anvisade nyanlända ett boende. Öckerö kommun har kunnat genomföra uppdraget om 51 anvisade personer under året, vilket har inneburit att 17 nya hushåll har tillkommit i kommunen.

Civilsamhällesprojektet

Civilsamhällesprojektet drivs utifrån medel beviljade hos Länsstyrelsen. I projektet ingår att starta en förening vars syfte är att sammanlänka alla goda krafter som vill verka för en ökad integration och mötesplatser mellan nyanlända och "gamla" invånare i kommunen.

Besöks- och näringslivsenheten

Verksamhetsåret följer den plan som finns för att öka företagsklimatet i kommunen. Utbildningar har erbjudits företagen och har riktat sig till företag under stark utveck-

ling och företag som planerar utveckling. Återkommande frukostmöten har ökat integrationen mellan företag. Genom funktionen företagslots har konkreta insatser gjorts för specifika företag.

Ett utökat regionalt samarbete ser vi som en viktig byggsten i ett bättre företagsklimat. Detta sker i det näringslivs nätverk som finns inom BRG och omfattar alla kommuner i GR.

2017 har samarbetet mellan Öckerö Besöksnärings och Göteborg & Co fördjupats genom representation och utbildning på Göteborg & Co marknad & besökservice. En utbyggnad av Infopoints har skett. Projektet Göteborgs Skärgård har inte utvecklats såsom önskat.

Två områden som haft stor uppmärksamhet under 2017 och som fortsatt kommer att ha stor uppmärksamhet är infrastrukturen och boendefrågan för besöksnäringen. Dessa områden är förutsättningen för en framtida tillväxt för kommunens besöksnäring.

Fritid- och kulturverksamhet

Anläggning

Enheten Anläggning har bytt namn till Natur, anläggning, park (NAP). Förändringen innebär en fördjupad samverkan med Gatuenheten och Arbetsmarknadsenheten kring uppgifter, maskinpark och upphandlingar.

Skateparken är en del av Prästängen som sommartid nyttjas mycket flitigt, inte bara av kommunens invånare, utan också av tillresande skateboardåkare från i stort sett hela Sverige.

Negativt under året har varit att "buskörning" med bil, MC och mopeder har ökat, främst på parkeringarna vid Hjälvik och Prästängen. Kringboende har upplevt obehag av oväsen och buller. För att stävja detta har betongbalkar placerats på Hjälviks parkeringsplats.

Ishallens underhåll är eftersatt och renovering av två dusch-/omklädningsrum har påbörjats.

Lekplatsen i anslutning till skateparken har färdigställts och bidrar därmed till att ytterligare förstärka Prästängsområdets funktion som rekreations- och motionsområde för alla åldrar.

Bibliotek och kultur

Brukarundersökning visar på ett fortsatt stort förtroende för biblioteksverksamheten; personalens bemötande och kompetens och den trivsamma miljön får de högsta betygen.

Utställningar, författarbesök, bok- och skrivarcirklar samt lovprogram för barn och ungdomar har genomförts med god uppslutning. Konstvägen genomfördes traditionsenligt sista helgen i augusti.

Utmärkelsen för "förtjänstfull verksamhet inom kultur- och fritidsområdet" har tilldelats Birgit och Nils Jan Rapp för deras arbete med Örtagården på Öckerö. Priset "Rör inte min kompis" har tilldelats Anna Magnusson och Abass Nekzad för deras insatser för våra ensamkommande ungdomar.

Kommunstyrelsen

Förening

Ett samarbete mellan våra fem hembygdsföreningar har etablerats och projektet *Hembygd 2.0 – Öckerö berättar* har påbörjats.

Ett föreningsråd bildats, vars syfte är att samverka i föreningsfrågor och agera bollplank i frågor som rör det totala föreningslivet i kommunen.

Fritidskollen, ett projekt som handlar om att aktivera unga tjejer 13–30, har startats. Öckerö kommun kommer att ha en fritidsbank klar att starta under våren. Den finansieras av externa medel med en projektanställning på tre år.

Avgiftsfria sommaraktiviteter finansierade med bidrag från MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor) har genomförts för åldersgruppen 6–15 år.

Under året har vi haft fem simskolor med fler än 200 deltagande barn och ungdomar som lärt sig simma och få ökad vattenvana.

Ungdom

Under året har ett "HBTQ-häng" för ungdomar startats tillsammans med Gunillakårens HBTQ-utskott. Verksamheten har varit välbesökt med ca 20 ungdomar/träff. Ungdomar och en personal har fått utbildning för att kunna driva HBTQ-mötesplatser.

Demokratitorg och politikerluncher i samverkan med Folkhälsa har genomförts och bidragit till att skapa dialog mellan politiker och ungdomar.

Såväl personal som ungdomar ser med tillförsikt och förväntan fram mot invigningen av ny fritidsgård i mars 2018.

Samhällsbyggnadsverksamhet

Samhällsbyggnadsprocessen – "från idé till inflyttning" kartläggs och definieras. Det vi bland annat belyser är innehåll och behov av gemensamma dialogpunkter med olika funktioner från SB i olika processer. Det yttersta syftet med detta är att verksamhetens leveranser håller en hög kvalitet.

Plan-, bygg- och miljöenheten

Arbetet med översiktsplan har intensifierats och ett stort antal detaljplaner har startats upp.

Enhetens strategiska miljöarbete har under året fokuserats på fordonsstrategi, naturvårdsprogram och att bistå planprocessen i att utföra inventeringar och värdera naturvärden.

GIS har under året utvecklats. Under våren gjordes nya flygningar för ortofotografering vilka nu ligger i vårt kartverktyg, Spatsialmap. Det leder till en rad kvalitetsförbättringar både i plan- och bygglovsförfarandet.

De delar som ryms under Bygg- och miljönämndens ansvar belyses i text under Bygg- och miljönämndens årsredovisning för 2016.

VA-enhet

Under året har mycket arbete ägnats åt att implementera ett nytt övervakningssystem. Detta nya system ger bättre möjligheter att följa upp samt förebygga fel i ledningsnätet.

Va-enheten har också bytt ut ett flertal ventilkryss. Detta för att säkra vattenleveransen till abonnenterna så att de inte är utan vatten vid exempelvis lagning av läckor.

Va-enheten har med hjälp av konsultföretaget Sigma under våren tagit fram förfrågningsunderlag gällande förstärkning av vattenledningar till Nordöarna. Ett antal entreprenörer hämtade ut handlingarna men lämnade inte in något anbud. Va-enheten tänker gå vidare med detta projekt med att ta direktkontakt med några av de stora entreprenörerna.

Gatuenhet

Under året har ett mindre antal reparationer på gatubelysningen utförts.

Investeringar som blivit klara under året är "Trappa Björnhuvudsvägen", Reparation kaj/väg Källö Knippla", Trafiksäkerhet runt Hedens skola", "Vägräcke Kalvsund", "Brounderhåll", "Tillgänglighetsanpassad hållplats Norgrådsvägen vid Intagsvägen, På Björkö hållplats Björkvägen och Bäckevägen samt avsmalning/övergångsställe Skarviksvägen på Björkö.

Beläggningsprogrammet har utförts efter den scanning som pekar ut de mest prioriterade områdena.

Kretslopp

Utsorteringen av vårt hushållsavfall fortsätter att öka! Procentuellt sätt ökar wellpapp och plastförpackningar mest. Tidningsåtervinningen fortsätter, naturligt, att minska då fler och fler har sina nyheter digitalt.

Vi arbetat ständigt på att hitta nya vägar att sortera ut avfallet. Ledorden är enkelhet och tillgänglighet. Vi har under 2017 börjat rusta upp våra återvinningsstationer med staket/stängsel, ljussättning och hårdgöring av ytor.

Prognosen pekar på att vi, som föregående år, är bland de bästa kommunerna i regionen på att utsortera avfall.

Under 2017 har en satsning gjorts för att få bort fett från vårt ledningssystem. Vi har delat ut den s.k. Tratten till hushållen som sätts på en plastflaska för att samla in fett. Vi har också haft en träff med företag och verksamheter gällande fettavskiljare.

Båttrafik

Under 2017 har Öckerö Båttrafik levererat ca: 30 000 avgångar utan någon inställd tur pga. tekniska fel. Det fossilfria bränslet HVO har använts som drivmedel under perioden januari-augusti med bidrag från VGR. Testperioden har varit lyckad utan några tekniska problem. Vi har som mål att få fortsatt bidrag från Västtrafik för att minska våra utsläpp av skadliga ämnen.

Lokalvårdsenhet

Under året har vi infört städ med avjoniserat vatten. Det har i mätningar konstaterats att det blir lika rent med denna metod som med kemikalier. Kemikalier används fortfarande men då mer som i underhållssyfte.

I början av 2017 lade vi in entrémattor i skolor och förskolor. Detta för att stoppa smutsen entrén och för att besökare och verksamheter ska uppleva en renare inomhusmiljö längre tid på dagen.

Kostenheten

Under året har en implementering av kostdatasystemet Matilda gjorts på de 5 största tillagningsköken som genererat i en ökad kunskap hos kostansvariga. Detta säkerställer hanteringen av kommunens matlagning utifrån såväl god och jämn kvalitet utefter tilldelade resurser, näringsriktighet samt en säkrare hantering för de med specialkost.

MÅL

Måluppfyllelse

En arbetsgaranti för ungdomar genom sex-månadersanställningar inom näringslivet eller kommunen gör att ingen arbetsför ungdom under 25 år lever på bidrag

Satsning: Utveckla riktade insatser efter individuella behov till alla ungdomar mellan 16 och 24 år.

Ungdomar som bedöms vara aktuella för insats erbjuds aktiviteter genom AME. Samverkan med AF sker i individuella ärenden. Social eller medicinsk problematik gör att alla inte är arbetsföra.

Ett fåtal ungdomar i åldern 16–24 år är i nuläget aktuella för ekonomiskt bistånd. Sett under året har de flesta, genom åtgärder, nått självförsörjning.

Kommunen har ett av Sveriges bästa företagsklimat, bl.a. genom förenklad administration och en företagslots

Satsningar:

Forma funktionen företagslots i samarbete mellan näringslivsutvecklare, verksamhetsområde samhällsbyggnad, kommunservice och andra kommunala aktörer

- Bredda samarbetet och stödja utvecklingen av och med kommunens företagsförening (Öckerö företag)
- Öka kommunens fysiska företagsbesök
- Bygga samarbetet med skolan för ökat ungt entreprenörskap

Arbetet med funktionen företagslots är etablerad och utvecklas i samarbete mellan Besöks- och näringslivsenheten, Kommunservice och verksamhetsområde Samhällsbyggnad. Samarbetet med öckeröarnas företagarförening Öckerö företag har utvecklats, bland annat genom återkommande företagarkostnader. Öckerö företag, Besöks- och näringslivsenheten och skolan arbetar tillsammans i ett projekt för att öka ungt entreprenörskap.

- I Svenskt näringslivs totalranking för 2017 hamnade Öckerö kommun på plats 23 av Sveriges 290 kommuner.
- I årets Insiktsmätning (SKL), där företagare värderar bygglovsprocessen, får Öckerö NKI 83 (%), vilket är ett mycket bra resultat.

Öckerö kommun är ett av Göteborgs-regionens mest attraktiva besöksmål

Satsningar:

- Genom anställningen av skärgårdsutvecklare fördjupa marknadsföringen och stödet till produktpaketeringen av destinationen Göteborgs skärgård
- Utveckling av turistinformationen genom bl.a. tydligare ”infopoints”
- Arbeta för att öka möjligheten ur infrastrukturperspektiv komma till och från Göteborgs skärgård
- Öka trafiken till kommunens information på webb och sociala medier

En webbplats för besöksnäringen lokalt har lanserats – visitockero.se. Den ska fungera som ett komplement till Göteborg & co:s webbplats.

- Samarbete mellan Öckerö Besöksnäring och Göteborg & Co har lett till ökad kunskap om Öckeröarna.
- Enligt Göteborg & co:s besökservice handlar den största andelen av frågorna de får om skärgården. De flesta av förfrågningarna leder dock till besök i södra skärgården (p.g.a. kommunikationer).

Kommunikationerna mellan öarna och till Göteborg har förbättrats

Satsning: I samverkan med GR, Göteborgs stad, Trafikverket och Västtrafik verka för bättre kommunikationer till och från Göteborg

Öckerö har i alla dialoger betonat vikten av att uppmärksamma väg 155 i ett perspektiv av bristande väg- och kollektivtrafikkapacitet i starka pendlingsstråk. I maj genomfördes en strategidag på temat kommunikationer/resande med kommunstyrelsen, medarbetare och chefer. Möten och dialog sker med Västtrafik, bussentreprenör och

Kommunstyrelsen

färjerederiet för att ha välfungerande anslutningar mellan färjor från nordöarna och busstrafik från Burö färjeläge. En förstudie angående implementering av ev framtida snabbgående elfärjor mellan Öarna och Lilla Varholmen har startades under året. Inom ramen för denna förstudie ansöktes om medel via Leader+ (Jordbruksverket). Dock beviljades inte något bidrag och projektet avslutades i september.

- Nu ingår 155:an i VGR:s remiss av regional transportinfrastrukturplan 2018-2029. Om planen fastställs enligt remissen kommer väg 155 och kommunikationerna till Öckerö kommun omfattas av en åtgärdsvalsstudie med start 2018.
- Västtrafik har hörsammat ett behov från Öckerö kommun att busslinjerna 290 och 291 behöver bättre synkronisering så att ett ökat resande är möjligt på de samma byggda öarna.
- Befintlig turlista till och från Grötö har förbättrats.

Vägunderhållet har förbättrats på våra öar och barn och ungdomar har säkrare gång- och cykelvägar till skola och fritidsaktiviteter

Satsningar:

- Representanter från verksamhetsområde samhällsbyggnad, barn- och utbildningsförvaltningen och ÖFAB projekterar för säker skolväg för områdena Hedensskolan och Brattebergsskolan
- Genomföra beläggningsprogrammet

Beläggning enligt beläggningsplan är genomförd.

Säker skolväg Heden är genomförd. Planering och projekteringar för Säker skolväg Bratteberg har startats. Detta projekt planeras göras i olika etapper.

Tre tillgänglighetsanpassade hållplatser med tillhörande trafiksäkerhetsåtgärder är klara och en håller på att byggas.

Byggnationen har ökat, både med småhus, lägenheter och senior-trygghetsboende i olika upplåtelseformer

Satsningar:

- Definiera, kartlägga och utveckla processer inom plan, bygg och miljö så att förutsättningar skapas för ökad byggnation
- Vi handlägger ansökningar om markanvisningar och markupplåtelse på ett effektivt och rättssäkert sätt

Arbetet med översyn av rutiner och flöden, utifrån en gemensam samhällsbyggnadsprocess, fortgår.

- Antalet bygglovsansökningar är på ungefär samma nivå som tidigare år dock syns en tydlig trend där antalet nybyggnationer minskar medan antal om- och tillbyggnationer ökar. Det är troligtvis en direkt effekt av att det råder stor brist på detaljplanlagda områden som ej är bebyggda.
- Framtagande av detaljplaner med möjlighet till ökad byggnation hämmas i nuläget av Länsstyrelsen och Trafikverket som genom krav på att kommunen ska lösa trafiksituationen påverkar byggandet i kommunen negativt.
- Cirka 60 lägenheter har under året färdigställts på Hönö. Detta beroende på tidigare års plan- och bygglovsarbete.

Alla elever blir behöriga för sökt program i gymnasieskolan och det finns en god arbetsro i skolan genom ett värdegrundsarbete mellan lärare, elever, föräldrar, föreningar och samfund

Satsning: Definiera Öckerö kommuns värdegrundsarbete genom att som första steg göra en kartläggning av befintligt arbete med värdegrundsfrågor.

Kartläggningen av kommunens befintliga arbete med värdegrundsfrågor är klar. Kommunstyrelsen har beslutat om fortsatt arbete med värdegrund:

- Förtydligande av verksamheternas ansvar och uppföljning av mandatmål och vision i styrmodellen
- Kompetensutveckling inom mänskliga rättigheter för all kommunal personal och samtliga politiker ska genomföras
- Arbete med gemensam värdegrund fortsätter enligt beslut i KS.

Är kommunens anläggningar underhållna så att kapitalförstöring undviks

Satsningar:

- VA – utifrån politiskt beslutad underhållsplan fastställa prioriterade insatser
- Gata – genomföra beläggningsprogram

VA: Projekteringsunderlag för förstärkning av vattenledningar till nordöarna är framtaget. Förfrågningsunderlag har lagts ut för upphandling, men efter anbudstidens utgång hade inget företag lämnat in något anbud.

Gata: Beläggningsprogrammet är genomfört.

Generellt finns ett behov av att ta ett samlat grepp om långsiktiga underhållsplaner i flera av verksamhetsområde Samhällsbyggnads enheter.

Är förutsättningar för byggande av en kretsloppspark på Höno Pinan fastställda/klarlagda

Satsningar:

- Färdigställa utformning och gestaltning av en kretsloppspark
- Ta fram handlingar för ny detaljplan
- Påbörja projektering

Alla utredningar är slutförda och tillståndsansökan har lämnats in till Länsstyrelsen. Detaljplanen antogs i kommunfullmäktige den 23 november. En överprövning av planen har inkommit och ärendet ska avgöras i Mark- och miljöödomstolen. En avsiktsförklaring är framtagen tillsammans med Renova gällande villkoren för framtida samarbete.

Är den långsiktiga utvecklingen av kommunens fysiska miljö fastställd

Satsningar:

- Genom arbete med översiktsplanen utreda användningen av kommunens mark- och vattenområden
- Utarbeta ett förslag för strategisk markförsäljning och markförvärv

Målet är att färdigställa översiktsplanen under 2018. Strategi för markförsäljning/markförvärv har ännu inte påbörjats på grund av resursbrist.

Ungdomar skall ges möjlighet till en trygg och inspirerande ungdomsverksamhet i en ny fritidsgård skild från skolan

Satsning: Fastställande av lokalisering och funktion

Beslut om ny fritidsgård är fattat av kommunstyrelsen. Under hösten har en ombyggnad av "läkarvillan", f.d. vårdcentralen vid Öckerö färjeläge, startat. Inflyttning sker i mars 2018.

Skapa förutsättningar för ett mer jämställt Öckerö kommun

Satsning: Implementera handlingsplan framtagen i enlighet med strategin "Jämställt Västra Götaland".

Delar av den externa handlingsplanen för jämställdhet har omarbetats. Politiskt beslut finns om sammanslagning av intern och extern handlingsplan för jämställdhet.

Finns en jämnare könsfördelning bland deltagarna i föreningslivet

Satsningar:

- Stimulera föreningar till verksamhet för flickor 0–20 år
- Stimulera föreningar till ökad andel verksamhet för mixade grupper 0–20 år

I alla sammanhang där Fritid och kultur träffar föreningar lyfts frågan om flickors delaktighet och aktiviteter. Riktat bidrag används främst till att stimulera föreningar som vill och kan pröva nya idéer och metoder som främjar flickors delaktighet.

Typiska "flickaktiviteter", som ridning, saknas i kommunen, vilket inte betyder att det inte finns utövande flickor i kommunen, bara att aktiviteterna sker på annan ort.

Projektet "Fritidskollen" syftar till att fånga upp och engagera flickor 13–30 år. Detta för att ge dem förutsättningar att, genom vårt befintliga föreningsliv, prova på verksamhet och ge våra föreningar möjlighet att utveckla sin verksamhet för ökad jämställdhet.

- Antal sammankomster flickor 0–20 år har minskat från 2 450 till 2 170. Mixade sammankomster har ökat från 4 308 till 5 104. Minskningen av antal sammankomster för flickor kan till viss del förklaras med en förening som lagt ner sitt damlag och äldsta flicklag samt en förening som släppt handbollslag till Torslanda.

	2017	2016	2015
Totalt antal sammankomster i bidragsberättigade föreningar 0–20 år (fg år)	11 895 st	11 313 st	11 376 st
Varav antal sammankomster i bidragsberättigade föreningar för flickor	2 170 st	2 450 st	2 450 st
Varav antal sammankomster i bidragsberättigade föreningar för pojkar	4 621 st	4 557 st	4 457 st
Varav antal sammankomster i bidragsberättigade föreningar för mixade grupper 0–20 år	5 104 st	4 306 st	4 369 st

Bättre utnyttjande av resurser och samordning inom områdena natur, anläggning och park (NAP)

Satsning: Ett förslag på ny organisation tas fram för områdena natur, anläggning och park (NAP)

Förändrad organisation för Natur, Anläggning, Park (NAP) har beslutats av KS. Förändringen medför tydligare ansvarsfördelning mellan Gatuenheten, NAP och Arbetsmarknadsenheten. Formell samverkan ska ske när det gäller tjänster, maskinpark, upphandlingar etc.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen skall möta fullmäktiges krav på kostnadseffektivare verksamhet i budget 2017

Satsningar:

Gemensam:

- Förändrad modell för budgettilldelning inom KS där ingen uppräknings görs för respektive verksamhet, utan resurser tilldelas utifrån definierade behov
- Utveckla arbetssätten med hjälp av digital teknik i enlighet med mål och tillvägagångssätt i kommunens övergripande digitala strategi
  - aktivt delta i kommunens digitaliseringsråd
  - omvärldsbevakning och benchmarking gällande digitala tjänster för förvaltningens olika verksamhetsområden
  - konsulttjänster för uppstart och projektledning av digitaliseringsprojekt

Samhällsbyggnad

- Öckerö Båttrafik – minskade bränslekostnader genom satsning på energieffektivare motorer
- Lägre kostnader för konsulttjänster – minska behovet av konsultstöd genom egen personal

Fritid och kultur

- Upphandling av gemensamt bibliotekssystem för Bibliotek i Väst
- Uppsägning av abonnemang och förändrat arbetssätt vad beträffar underhåll av bibliotekets katalog

Etablering

- Ändring av boendeform för ensamkommande för effektivare resursanvändning

Ekonomi

- Lägre kostnader genom bättre planerade och genomförda upphandlingar i egen regi - kommunens upphandlingstjänst

Personal

- Centralt stöd i arbetet med att minska sjukfrånvaro
  - Tillsammans med företagshälsovården arbeta med förebyggande och främjande åtgärder för att minska sjukfrånvaro
  - Handlingsplaner, utifrån HME-undersökning, om hur verksamheterna ska arbeta med ledar- och medarbetarskap, arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Verksamhetsområde Samhällsbyggnad

Verksamhetens ledningsgrupp har tagit fram en handlingsplan för att skapa kostnadseffektivare verksamhet. Handlingsplanen innehåller bland annat:

- Fortsatt bevakning av ingångna avtal och löpande översyn av dessa sker löpande. Avtal avseende kostdataprogram har omförhandlats till att omfatta fler tjänster. Systemet skapar förutsättningar för kontroll av hela produktionskedjan.
- Inom bygglovs- och miljöprocessen har ett första steg tagits genom uppdatering av ByggR och flygfotografering av kommunen. Fotograferingen medför ortofoto med betydligt högre upplösning vilket effektiviserar tillsyn och granskning.

Verksamhetsområde Fritid och kultur

Upphandling av nytt gemensamt bibliotekssystem för Bibliotek i Väst (Ale, Kungälv, Lilla Edet, Orust, Stenungsund, Tjörn och Öckerö) är klar. Över tid medför detta ökad service, större tillgång till medier samtidigt som kostnaderna sänks.

Etableringsenheten

Etableringsenhetens verksamhet rörande ensamkommande unga har fortsatt att minska. En omställning som innebär att samtliga kommunala hvb-platser avslutas beräknas vara färdigställd efter januari 2018. Enheten minskar antalet handläggare inom myndighetskontoret med anledning av lägre antal ärenden. Efter januari 2018 kvarstår endast en handläggare. Etableringsenheten ser löpande över verksamhetens kostnader för att, så långt det är möjligt, anpassa kostnaderna till inkommande statliga medel.

Ekonomienheten

Fler egna upphandlingar har genomförts än tidigare år. Omfattningen har dock påverkats negativt till följd av personalomsättning. Upphandling av försäkringstjänster har genomförts och medfört en kostnadssänkning med 40 tkr 2017 med beräknad helårseffekt på drygt 100 tkr.

Personalenheten

2017 års arbete och implementering av anställningsguiden ligger i linje med kommunens strategi för digitalisering och utveckling av arbetssätt.

Arbetet med att koppla in företagshälsovården vid sjuk- och frisk anmälan har utvidgats och nyttjas numera även inom några av socialförvaltningens enheter. Syftet är att arbetsgivaren på ett tidigt stadium skall kunna fånga upp anställdas ohälsa för åtgärd.

EKONOMISK KOMMENTAR

Kommunstyrelsens resultat 2017 uppgår till -6,0 mkr, exklusive centrala poster och avgiftsfinansierad verksamhet. Resultatet är 2,6 mkr bättre än prognos vilket förklaras med att 1,4 mkr ur fördelningspost förts till etableringsenheten samt att kommunchefs buffert ej förbrukats. Underskott inom enheterna uppgår till -2,5 mkr. I enheternas underskott ingår etableringsenheten med -8,0 mkr. Fritid och kultur redovisar ett överskott med 0,5 mkr. Samhällsbyggnad (skattefinansierad) redovisar ett resultat på -4,6 mkr. En bidragande orsak till detta är att gamla projekt-kostnader kostnadsbokförts med drygt 1,0 mkr.

Kommunstyrelsens enheter

Enheternas resultat 2017 är -2,5 mkr. Etableringsenhetens underskott uppgår till -8,0 mkr inklusive kostnad för att i förtid avbryta kontrakt med Räddningsmissionen på Björkö med 3,5 mkr. Minskning av personalorganisation har skett i lägre takt än vad som planerats. Ungdomar har skrivits upp i ålder och till följd av detta har ersättningen upphört medan verksamheten haft en uppsägningstid för boendet på minst en månad. Ungdomar som fyllt 18 år har beviljats stanna i kommunen och kostnaden för detta har uppgått till 1,2 mkr. Halverad ersättning för ensamkommande barn med PUT har utgjort en stor kostnadsmissig utmaning. 0,5 mkr har förts från kommunchefs buffert till samhällsbyggnadsverksamhetens budget för bostadsanpassning. Enheternas överskott härrör från kommunchefens reserv samt Arbetsmarknadsenheten pga vakant chefstjänst.

Fritid och kultur

Fritid och kultur har ett resultat på 0,5 mkr. Överskottet återfinns främst inom ungdomsverksamheten och biblioteksverksamheten.

Samhällsbyggnad skattefinansierad verksamhet

Skattefinansierad verksamhet visar ett underskott på totalt -4,6 mkr. *Fysisk planering* (verksamhet 215) har en avvikelse på -2,9 mkr vilket beror på lägre intäkter för plan- och bygglovsenheten med 2,4 mkr, att mark- och exploateringsverksamheten har haft kostnader på ca 0,6 mkr för sanering av mark på Knippla (Påskfyren) och för en geoteknisk undersökning av mark för eventuell masshanteringsplats på Hälsö.

Verksamhet *Gator, vägar, parkering* (243), visar överskott med 0,4 mkr vilket beror på lägre kapitalkostnader till följd av att investeringar ej aktiverats i planerad omfattning.

Samhällsbyggnadsverksamhetens ingående underskott på -2,2 mkr har minskat genom tilldelning av 0,5 mkr för att möta ökade kostnader för bostadsanpassning. Det medför ett nettounderskott på -1,7 mkr vilket redovisas under verksamhet 299.

Färdtjänst/riksfärdtjänst (verksamhet 530), visar ett överskott på 439 tkr vilket beror på minskad volym resor samt minskade personalkostnader till följd av vakans under delar av året.

Kommunens medfinansiering för renovering av Valen på Kalvsund redovisas på verksamhet 315. Övriga medfinansierare är Leader och Länsstyrelsen. Totala kostnaden för renoveringen är 766 tkr.

Underskott på -0,5 tkr inom *Avfallshantering* (verksamhet 870) avser kostnader för utredning genomförd år 2011-2012, som tidigare redovisats på projekt 1001, Öckerö kretsloppspark. Dessa kostnader tillhör inte nuvarande projekt och har därför kostnadsförts 2017.

Samhällsbyggnad avgiftsfinansierad verksamhet

Avgiftsfinansierade verksamheter visar totalt ett överskott på 0,7 mkr. Uppdragsverksamheten inom Öckerö Kretsloppsenhet redovisar ett positivt resultat på 0,5 mkr. Öckerö Båtttrafik redovisar ett överskott på 0,2 mkr.

Resultatet för *VA-enheten* och *Kretsloppsenheten* "Den kommunala Renhållningsskyldigheten" följer "självkostnadsbegreppet". Det innebär att dessa verksamheter redovisar ett resultat som är noll. Eventuellt överskott redovisas som förutbetalad intäkt i samband med bokslut och underskott redovisas mot föregående års överskott om sådant finns. VA-enhetens överskott på 1 937 tkr 2017, redovisas som förutbetalad intäkt i samband med bokslutet. VA-enheten har, efter årets överuttag, ett totalt överskott på 4,6 mkr. Verksamheten har haft lägre personalkostnader än budgeterat beroende på att befattningen som VA-ingenjör inte kunnat tillsättas under året. Tjänst som rörnätstekniker har inte ersatts vid pensionsavgång. Totalt är personalkostnaden

Kommunstyrelsen

1,2 mkr lägre än budget. Personalsituationen har medfört att alla planerade investeringar inte har kunnat genomföras vilket i sin tur gett lägre kapitalkostnader än budgeterat med ca 0,4 mkr. Återställande av va-schakter vid läckage har inte kunnat återställas på alla platser p.g.a. tidsbrist hos entreprenören vilket medför lägre kostnader jämfört med budget, ca 0,4 mkr.

Kretsloppsenhetens kommunala uppdrag redovisar ett nollresultat. Enheten har ett totalt överskott på 0,3 mkr.

Kommunstyrelsen Centrala Poster

De centrala posterna visar ett resultat på 14,2 mkr. Detta beror till största delen på ofördelade fördelningsposter om 12,2 mkr samt reavinster 3,4 mkr. Reavinsterna prognostiserades i oktober till 8,0 mkr men förseningar avseende försäljningar gör att dessa intäkter istället kommer att bokföras 2018.

INVESTERINGAR

Kommunstyrelsens enheter

Enheternas investeringar avviker mot budget med 1,4 mkr. Diariesystem (0,6 mkr) har ej köpts in utan kommer att tas upp på nytt i budgetprocess 2019. Investeringsmedel för IT-plattform reserveras till 2018 med 0,8 mkr. Kommunchefens reservpost på 1,3 mkr har fördelats mellan kvalitetsmodul Stratsys, anställningsguide till Personec P, uppgradering Visma Window, renovering av omklädningsrum i ishallen, renovering av fritidsgård samt betongstopp till Hjälvik. Oförutsedd budget för kommunikation och utveckling har använts till ny utrustning i två konferensrum, nya servrar och dyl. it-utrustning.

Fritid och kultur

Fritid och kultur har för medel ur kommunchefens reserv köpt båt och båtmotor samt ljudanläggning till Prästängen.

Skattefinansierad verksamhet

Projekt 5099 Inventariebudget: Budget har omfördelats till projekt inom kostenheten, projekt 5532, 5533, 5534 och 5535. Återstående medel kommer att förbrukas bland annat till projekt inom Geodatasamverkan och utveckling av arbetsplatser under 2018.

Projekt 5417 kaj Källö-Knippla avser tillkommande kostnader för södra delen av kajen.

Projekt 5476 Trafiksäkerhet Bratteberg: Budget har fördelats till projekt 5616 Genvägen och 5617 Intagsvägen som fortsätter under 2018.

Projekt 5603 GC-väg Norgårdsvägen etapp 2 kommer för närvarande inte att genomföras utan resurser har omfördelats till genomförande av gång- och cykelväg utmed Hälsövägen. Projektet fortsätter under 2018.

När det gäller trafiksäkra och tillgänglighetsanpassade hållplatser, projekt 5604, 5610, 5613 och 5614, har kommunen beslutat från Trafikverket om 50 % medfinansiering. Utfallet avser bruttobelopp.

Projekt 5618 och 5619 gäller utbyggnad av ytterligare hållplatser som kommer att genomföras 2018.

Projekt 5530, Arbetsfordon Lokalvård, reserveras till 2018. Upphandling och inköp skulle genomföras under slutet av året men pga av sjukdom blev projektet senarelagt.

Projekt 5530, Arbetsfordon Lokalvård, vill verksamheten reservera till 2018. Upphandling och inköp skulle genomföras under slutet av året men pga av sjukdom blev projektet senarelagt.

Resultaträkning Kommunstyrelsen totalt exkl centrala poster

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-66 017	-66 560	-543	-64 657
Övriga intäkter	-75 394	-71 002	4 392	-69 273
Summa intäkter	-141 411	-137 562	3 850	-133 929
Kostnader				
Personalkostnader	128 345	128 469	124	123 537
Entrepr & köp av vht	42 537	38 199	-4 338	26 719
Övriga kostnader	89 121	82 109	-7 012	84 956
Kapitalkostnader	19 410	20 833	1 423	19 388
Summa kostnader	279 413	269 610	-9 803	254 600
Resultat	138 001	132 048	-5 954	120 670

Resultaträkning Kommunstyrelsens enheter

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-728	-619	109	-453
Övriga intäkter	-50 280	-45 706	4 573	-41 295
Summa intäkter	-51 008	-46 325	4 683	-41 748
Kostnader				
Personalkostnader	50 396	47 817	-2 579	47 392
Entrepr & köp av vht	29 614	24 689	-4 925	14 557
Övriga kostnader	27 368	27 616	248	23 223
Kapitalkostnader	1 012	1 070	58	866
Summa kostnader	108 390	101 192	-7 198	86 038
Resultat	57 382	54 867	-2 515	44 290

Nettokostnad per verksamhet Kommunstyrelsens enheter

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nämndsverksamhet	3 569	3 518	3 114	3 393
Stöd till politiska partier	611	610	611	611
Revision	898	938	960	1 072
Politisk verksamhet	5 315	5 463	5 213	3 972
Demokrati- och medborgarverksamhet	62	64	66	65
Övrig politisk verksamhet	472	574	612	627
Näringslivsfrämjande åtgärder	2 320	2 653	1 757	2 167
Konsument o. energirådgivning	173	175	171	171
Turistverksamhet	681	739	975	1 324
Miljö, hälsa ej myndighet	843	1 081	420	301
Totalförsvaret och samhällsskydd	180	153	107	247
Allmän fritidsverksamhet	0	0	110	110
Individ & familjeomsorg, totalt	0	248	85	314
Familjerätt	0	0	0	300
Flyktningmottagande	9 681	1 699	538	0
Arbetsmarknadsåtgärder	3 873	4 800	3 778	3 977
Kommungemensam verksamhet	19 114	19 736	19 054	16 294
Kommungemensam verksamhet	9 589	9 426	6 718	5 100
Fördelningsposter	0	2 990	0	0
Summa nettokostnader	57 382	54 867	44 290	40 046

Resultaträkning Fritid och kultur

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-440	-389	51	-457
Övriga intäkter	-1 569	-1 437	132	-1 729
Summa intäkter	-2 009	-1 826	183	-2 186
Kostnader				
Personalkostnader	10 960	11 484	524	10 793
Entrepr & köp av vht	111	79	-32	85
Övriga kostnader	11 546	11 369	-177	11 741
Kapitalkostnader	514	518	3	478
Summa kostnader	23 131	23 449	319	23 097
Resultat	21 122	21 623	501	20 911

Nettokostnad per verksamhet Fritid och kultur

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Politisk verksamhet	0	0	0	366
Allmän fritidsverksamhet	1 570	1 741	1 572	2 198
Allmän kulturverks, övrig	771	767	743	771
Bibliotek	5 355	5 649	5 601	5 802
Idrotts- och fritidsanläggning	9 262	8 905	8 611	7 272
Fritidsgårdar	3 192	3 539	3 331	3 394
Administration FoK	972	1 024	1 053	1 206
Summa nettokostnader	21 122	21 623	20 911	21 010

Resultaträkning KS centrala poster o fördelningsposter

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-2 645	-2 400	245	-2 455
Övriga intäkter	-3 441	-38	3 403	-7 902
Summa intäkter	-6 086	-2 438	3 648	-10 357
Kostnader				
Personalkostnader	16 429	14 625	-1 804	17 017
Entrepr & köp av vht	1 263	1 350	87	1 255
Övriga kostnader	871	13 060	12 188	1 126
Kapitalkostnader		38	38	
Summa kostnader	18 563	29 073	10 510	19 399
Resultat	12 477	26 635	14 158	9 042

Nettokostnad per vht KS centrala poster/fördelningsposter

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Fysisk o. teknisk planering	-3 441	0	-7 625	-1 749
Flyktningmottagande	0	0	-17	-223
Kommungemensam vht	15 918	14 390	16 683	13 012
Fördelningsposter	0	12 245	0	0
Summa nettokostnader	12 477	26 635	9 042	11 041

Kommunstyrelsen

Resultaträkning Samhällsbyggnad skattefinansierat

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-6 899	-8 559	-1 660	-7 740
Övriga intäkter	-11 254	-10 271	983	-11 967
Summa intäkter	-18 153	-18 830	-677	-19 707
Kostnader				
Personalkostnader	38 601	39 543	941	36 424
Entrepr & köp av vht	7 790	8 450	660	8 175
Övriga kostnader	24 454	17 962	-6 492	23 120
Kapitalkostnader	7 506	8 434	928	7 716
Summa kostnader	78 351	74 388	-3 963	75 436
Resultat	60 197	55 558	-4 640	55 729

Nettokostnad per vht Samhällsbyggnad skattefinans.

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Politisk verksamhet	236	176	208	424
Fysisk o. teknisk planering	3 655	743	2 877	2 098
Näringslivsfrämjande åtgärder	482	461	462	527
Konsument och energirådgivning	33	143	49	84
Gator, vägar, parkering	12 471	12 904	12 178	18 538
Parker	939	828	717	593
Miljö-, hälsoskydd, myndighet	1 369	1 220	1 093	1 111
Miljö, hälsa ej myndighet	513	353	514	434
Säkerhet och trygghet	190	163	172	329
Totalförsvaret och samhällsskydd	18	63	18	18
Administration SBF	3 479	1 972	3 793	3 097
Allmän kulturverksamhet, övrig	460	0	0	0
Vård och omsorg ordinarie boende	2 059	2 247	1 772	1 260
Färdtjänst/riksfärdtjänst	3 116	3 555	3 327	3 661
Öppen verksamhet	20	29	27	25
Kommersiell verksamhet	-1 011	-983	-674	-734
Buss, bil och spårbunden trafik	2 968	2 968	2 894	2 824
Sjötrafik	29	67	359	61
Elförsörjning	141	140	-173	-292
Avfallshantering	471	0	0	0
Lokalvård och kost	28 302	28 291	25 799	26 178
Egna bostäder & lokaler	257	218	317	216
Summa nettokostnader	60 197	55 558	55 729	60 450

Resultaträkning Samhällsbyggnad avgiftsfinansierat

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-57 950	-56 993	957	-56 007
Övriga intäkter	-12 292	-13 588	-1 296	-14 281
Summa intäkter	-70 242	-70 581	-339	-70 288
Kostnader				
Personalkostnader	28 388	29 626	1 238	28 927
Entrepr & köp av vht	5 022	4 981	-42	3 902
Övriga kostnader	25 754	25 163	-591	26 872
Kapitalkostnader	10 378	10 811	433	10 328
Summa kostnader	69 542	70 581	1 039	70 029
Resultat	-700	0	700	-259

Nettokostnad per vht Samhällsbyggnad avgiftsfinans.

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Sjötrafik	-175	0	15	-699
Vattenförsörjning o. avlopp	-895	-895	-883	-717
Avfallshantering	-525	0	-274	-151
Lokalvård och kost	895	895	883	717
Summa nettokostnader	-700	0	-259	-850

Investeringar Kommunstyrelsens enheter

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Kommunstyrelsen	1 002	2 366	1 365
Summa investeringar	1 002	2 366	1 365

Investeringar Fritid och kultur

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Fritid och Kultur	595	1 185	589
Summa investeringar	595	1 185	589

Investeringar Samhällsbyggnad

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Samhällsbyggnad skattefin. verksamhet	18 129	27 903	9 774
Samhällsbyggnad avgiftsfin. verksamhet	19 482	24 576	5 094
Summa investeringar	37 611	52 479	14 868

Avgiftsfinansierad verksamhet

VA-enhetens projekt Vattenledningar Nordöarna (6013), har varit ute för upphandling men inga anbud inkom. Verksamheten arbetar på att finna en lösning på detta. Investeringen är uppdelad på två entreprenader, en för markförlagda ledningar och en för ledningar i vatten. Projektet för ledningar i vattnet dröjer då Länsstyrelsen kräver ny vattendom. Årets budget på 8,0 + 5,0 mkr gäller endast ledningar på land. Projekt 6021, Arbetsfordon, är levererat i januari 2018. Verksamheten har gjort flera förändringar inom investeringsbudgeten då det tillkommit kostnader för planerade projekt men även då det tillkommit nya, brådsakande projekt.

Planen för Ny kretsloppspark (projekt 1001), är antagen av kommunfullmäktige men överklagad.

Öckerö Båttrafiks projekt Energieffektivisering Båttrafik (6307), har förändrats då ursprungligt koncept inte skulle ge den effekt som beräknats. I stället kommer byte av huvudmotor och installation av partikelfilter installeras och detta förväntas innebära en avsevärd minskning av utsläpp av svavel och partiklar. Projektet blir klart 2018.

KÖP AV VERKSAMHET

Kommunstyrelsens enheter

Konsumentrådgivning av köps av Göteborgs kommun: 173 tkr.

Etableringsenheten redovisar ”köpt verksamhet” för 29,6 mkr. Den köpta tjänsten utgörs av vård och boende av ensamkommande barn.

Verksamhet Fritid och kultur

Avtal finns med HF Centrum, ekonomisk förening, för drift av bibliotekets utlåningsstation på Källö-Knippla: 86 tkr.

Verksamhet Samhällsbyggnad

Skattefinansierad verksamhet har köpt in vintervägunderhåll, underhåll av gatubelysning, färdtjänst och kollektivtrafik för totalt 7,2 mkr.

Av avgiftsfinansierade verksamheters inköp på 4,2 mkr gäller merparten köp av avfallstjänster från bolaget Renova.

Barn- och utbildningsnämnden

**Ordförande: Robertho Settergren (KD)/
Martina Kjellqvist (KD)**
**Förvaltningschef: Karl-Johan Sjödin/
tf. Kerstin B. Schiller**
Antal årsarbetare: 370

UPPGIFT

Verksamheten ska bidra till att:

- Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden
- Främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära
- Förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på
- Hänsyn tas till barns och elevers olika behov
- Barn och elever utvecklas så långt som möjligt genom att de ges stöd och stimulans
- Uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen

- Tillsammans med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvars-kännande individer och medborgare
- Inget barn eller elev blir trakasserat, kränkt eller mobbat

För att invånarna ska få sitt behov av omsorg och utbildning tillgodosett ska Barn- och utbildningsnämnden bedriva verksamhet inom följande områden:

VERKSAMHETENS UPPGIFTER OCH MÅTT

Förskola

	2017	2016	2015
Antal barn i förskola 1–5 år, egen regi	368 st	338 st	350 st
Barngrupp, antal barn per förskoleavdelning, egen regi	16,7 st	16,1 st	16,7 st
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal (föregående år)?	4,8 st	5,2 st	5,4 st
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare, egen regi	5,12 st	4,8 st	5,2 st
Trygghet och gemenskap i förskolan, enkät max är 7	6	99	99
Pedagogik, Max är 7	6	97	97
Antal incidentrapporter gällande kränkande behandling, förskola*	2 st	2 st	–

GR-enkäten för förskolan arbetades om under 2017.

Hur många barn per personal är det i kommunens förskolor är ett släpande mått. Det innebär att utfall 2017 avser verksamhetsår 2016, utfall 2016 avser verksamhetsår 2015 etc.

Fritidshem

	2017	2016	2015
Antal barn i fritidshem 6–12 år, egen regi	544 st	546 st	595 st
Elevgrupp, antal elever per fritidshemsavdelning, egen regi	38,9 st	34,8 st	31,8 st
Personaltäthet fritidshem, antal elever per årsarbetare, egen regi	17,6 st	19,7 st	18,8 st
*Helhetsbedömning fritidshem, enkät	79	3,4	3,2

GR-enkäten för fritidshemmet har förändrats under 2017. Resultatet presenteras numera i %.

Förskoleklass

	2017	2016	2015
Antal elever i förskoleklass, egen regi	129	136	129
Personaltäthet förskoleklass, egen regi (antal elever per årsarbetare)	14,4	20,7	17,8

Grundskola

	2017	2016	2015
Antal elever i årsklass 1–9, egen regi	1 379	1 373	1 288
Vilket resultat når elever i årskurs 3 i kommunen i de nationella proven, (svenska, matematik)?	69%	67%	73%
Vilket resultat når elever i årskurs 6 i kommunen i de nationella proven, (svenska, engelska, matematik)?		83%	92%
Andel procent betyg årskurs 6, andel som uppnått kunskapskraven (A–E), flickor	91%	90%	87%
Andel procent betyg årskurs 6, andel som uppnått kunskapskraven (A–E), pojkar	82%	73%	82%
Elever i åk 9 egen regi, som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel %	69%	82%	83%
Elever i åk 9 enskild regi, som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel %	78,3%	72,2%	95%
Elever, flickor, i åk 9 egen regi, som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel %	70%	90%	85%
Elever, pojkar, i åk 9 egen regi, som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel %	68%	76%	82%
Genomsnittligt meritvärde åk 9, egen regi	205,6	241	239
Genomsnittl. meritvärde åk 9, enskild regi	205,7	218,1	244,9
Genomsnittl. meritvärde, flickor, egen regi	210	257	251
Genomsnittl. meritvärde, pojkar, egen regi	203	229	230
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet	93,8%	92,4%	94%
Effektivitetstal, sammanvägt resultat och avvikelse från standardkostnad*	111	75	–
Personaltäthet grundskola egen regi, antal elever per lärare	12,1	12,6	12,4
Personaltäthet grundskola egen regi, antal elever per pedagogisk personal	10,6	10,8	11,2
Antal rapporterade incidenter gällande kränkande behandling, grundskola**	20 st	15 st	-

** SKL Öppna jämförelser

Grundsärskola

	2017	2016	2015
Antal elever i särskola egen regi	15 st	16 st	14 st
Andel elever i annan kommuns grund-särskola	12%		52%

Gymnasieskola

	2017	2016	2015
Antal elever i gymnasiet, folkbokförda i Öckerö kommun	517 st	453 st	470 st
Antal elever inom aktivitetsstödet			20 st
Varav antal elever i Studiecentrum egen regi	4 st	7 st	3 st
Summa antal elever i Öckerö seglande gymnasieskola	287 st	290 st	293 st
Andelen elever som fullföljer gymnasie-utbildningen i kommunen inom 4 år, inkl. IM-program	89%	83%	85%
Personaltäthet gymnasieskolan egen regi (antal elever per lärare)	11,2 st	11,7 st	12 st
Trivsel och trygghet, enkät max 100%	91%	93%	90%
Kunskap och lärande, enkät max 100%	82%	78%	87%

I år genomfördes skolinspektionens enkät och inte GRs regiongemensamma elev-enkät. Utfall 2017 är därför från närmast närliggande mått från skolinspektionens enkät.

Gymnasiesärskola

	2017	2016	2015
Antal elever i gymnasiesär i annan kommun	9 st	9 st	14 st

Centralt stöd för pedagogisk verksamhet**Kommunal vuxenutbildning**

	2017	2016	2015
Antal elever i Öckerö vuxenutbildning egen regi (ej heltidsstuderande)	0 st	38 st	24 st
Antal elever i vuxenutbildning annan kommun (ej heltidsstuderande)	99 st	100 st	87 st
Antal elever i GR yrkesvux annan kommun (ej heltidsstuderande)	2 st	6 st	4 st

Särskild utbildning för vuxna, Lärvux

	2017	2016	2015
Antal elever i lärvux (ej heltidsstuderande)	18 st	18 st	18 st

Utbildning i svenska för invandrare

	2017	2016	2015
Antal elever i SFI-utbildning (ej heltidsstuderande)	59 st	14 st	13 st

Barn- och utbildningsnämnden

KVALITETSREDOVISNING

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivas både på huvudmannanivå och på förskole- och skolenhetsnivå. Syftet är att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar. Huvudmannen ska, som ytterst ansvarig för genomförandet av utbildningen, även se till att det finns förutsättningar att bedriva ett kvalitetsarbete på enhetsnivå. Barn- och utbildningsförvaltningens kvalitetsredovisning för 2016/2017 bygger på och omfattar kvalitetsredovisningar från de verksamheter och skolformer som kommunen ansvarar för, det vill säga förskola, förskoleklass, grundskola, särskola, fritidshem, gymnasium, vuxenutbildning och lärvux. I kvalitetsredovisningarna har förskolecheferna och rektorerna beskrivit sin verksamhets organisation, deras arbete med läroplansmålen och för att eleverna ska nå kunskapskraven. Kvalitetsredovisningarna innehåller också en utvärdering av läsåret samt en strategisk plan för kommande läsår.

Under läsåret 2016/2017 infördes en ny metod för huvudmannens kvalitetsarbete som vi valt att kalla resultatdialoger. Det är samtal som skolchef tillsammans med administrativ chef och utvecklingsledare deltar i. Dessa samtal syftar till att visa intresse för verksamheterna och dess pågående arbete samt att ställa nyfikna och utmanande frågor om verksamheten till förskolecheferna och rektorerna. På så sätt ger det oss som förvaltning en bredare bild av måluppfyllelsen i våra verksamheter samt hur de på enheterna arbetar med kvalitet och utveckling. Samtalen genomfördes för första gången i slutet på läsåret 2016/2017.

Resultat

Förskola

Värdegrundsarbetet i förskolorna genomsyrar hela verksamheten och resulterar i att barnen hjälper varandra och tröstar varandra, visar empati när någon är ledsen samt glädje när de kan hjälpa en vän. Förskolorna har under året arbetat med att utveckla barns språkliga förmåga och arbetar ständigt med att fördjupa barnens analyser vid läsning

Förskola

	Trygghet och gemenskap	Information och inflytande	Förutsättningar	Pedagogik	Kontinuitet
Öckerö	67	46	55	52	72
GR	55	38	47	42	54

av sagor och berättelser. Förskolecheferna beskriver hur de ser resultat av arbetet genom att barnen till exempel påbörjat sitt skrivande när det är dags att börja i förskoleklass. Barnen i förskolan ges möjlighet att förmedla sina tankar, åsikter och har lärt sig att uttrycka vad de vill göra. Detta sker bland annat vid samlingar, måltider och läsgrupper då barnen till exempel får välja bok och ramsa. Vi ser en positiv utveckling med högre måluppfyllelse.

Resultatet på 2017 års regiongemensamma enkät där alla 13 GR kommuner deltagit visar på ett mycket gott resultat för Öckerös förskolor och vi hade det bästa resultatet i GR inom samtliga frågeområden. Vår analys är att det goda resultatet härrör från en hög andel legitimerad personal, samt förskolechefer och personal med lång erfarenhet. Kontinuitet och stabilitet är kända faktorer för framgångsrika förskolor.

Förskoleklass, grundskola och fritidshem

I förskoleklassen, grundskolan och på fritidshemmet har man arbetat på flera olika sätt med att utveckla eleverna så att de når en så hög måluppfyllelse som möjligt inom samtliga målområden. Skolorna uppmuntrar eleverna att bry sig om varandra och för dialoger med eleverna om hur de mår och hur de har det på skolan. Samtalen har varit viktiga för att alla elever ska känna sig sedda och lyssnade på, vilket också förväntas främja deras förutsättningar att vara delaktiga och ha inflytande över till exempel undervisningen. Alla skolor har en plan mot diskriminering och kränkande behandling, där de presenterar skolans värdegrund, förebyggande arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling, samt följer upp och analyserar tidigare arbete. Eleverna har varit delaktiga i upprättandet av planen och i utvärderingen av tidigare läsårs plan.

Metoder från "Matematiklyftet" och "Läsllyftet" har bidragit till förnyad undervisning vilket gett positiv effekt på elevernas lärande och därmed deras resultat. Fler och fler skolor har valt att använda sig av elevledda utvecklingsamtal vilket lett till att eleverna har blivit bättre på att se sina egna resultat.

Betyg årskurs 9

Samtliga elever åk 9	Öckerö 16/17	Öckerö 15/16
Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen med kommunal huvudman	68,9%	82,3%
Andel flickor som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	70,0%	90,0%
Andel pojkar som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	81,2%	76,2%
Andel behöriga till ett yrkesprogram	80,1%	94,7%
Genomsnittligt meritvärde	205,6	241,2
Genomsnittligt meritvärde, flickor	209,9	256,8
Genomsnittligt meritvärde pojkar	203,1	229,1

Exkl nyinvandrade elever o. elever m. okänd bakgrund

	Öckerö 16/17
Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	84,4%
Andel flickor som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	87,2%
Andel pojkar som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	82,7%
Andel behöriga till ett yrkesprogram	93,8%
Genomsnittligt meritvärde	235,2
Genomsnittligt meritvärde, flickor	245,7
Genomsnittligt meritvärde, pojkar	229,1

Årets resultat är sämre än föregående läsårs resultat. Vår analys är att nybyggnation och rivning av våra skollokaler påverkat elevernas arbetssituation och således bidragit till det försämrade resultatet. Nytt för detta års resultat är att våra nyanlända elevers betyg ingår i statistiken, vilket också kan vara en förklaring till ett sämre resultat. En annan anledning till det något sämre resultatet kan vara att bedömarkompetensen hos våra lärare ökat, vilket resulterat i att de gjort en mer professionell bedömning av elevernas kunskaper för läsåret 2016/2017.

Betyg årskurs 6

Samtliga elever årskurs 6	Öckerö 16/17	Riket 16/17	Öckerö 15/16
Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	86,4%	77,7%	82,9%
Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, flickor	91,1%	81,0%	89,9%
Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, pojkar	81,9%	74,6%	73,5%

Exkl nyinvandrade elever o. elever m. okänd bakgrund

	Öckerö 2016/17	Riket 2016/17
Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen med kommunal huvudman	88,0%	81,1%

Resultaten i årskurs 6 har förbättrats läsåret 2016/2017. Vår analys är att de satsningar som gjorts främst i läslyftet har medfört ett bättre resultat som även fått genomslag i andra ämnen. Ett fåtal ämnen har försämrats marginellt. Öckerö kommuns resultat står sig väl i jämförelse med riket.

Gymnasiet

På gymnasiet har de arbetat med studieteknik för att stödja eleverna att hitta en bra översikt samt möjlighet att ta ansvar. Skolan som helhet kräver mycket ansvarskänsla av eleverna själva och det har därför varit viktigt att stötta eleverna eftersom många precis flyttat hemifrån. Gymnasieskolan har arbetat med området normer och värden i mötet med andra människor på seglingar, vilket gett ökad kunskap om olikheter och ökat elevernas respekt för andra människor. Via läslyftet har gymnasiet också arbetat med att lyfta fram läsförståelsen i de olika SO- och SV-ämnen. Vi ser positiva effekter av arbetet med att se alla elever och att hjälpa dem där de befinner sig.

Betyg gymnasiet åk 3

Samtliga elever åk 9	Andel med examen, % Öckerö	Andel med examen, % Riket
Nationella program totalt	95,7	90,2
Yrkesprogram, sjöfart	87,5	Jämförelsetal saknas
Högskoleförberedande, naturprogrammet	96,9	93,4
Högskoleförberedande samhällsprogrammet	97,7	90,9

Öckerö seglande gymnasieskola står sig väl i förhållande till resultatet i riket. De högskoleförberedande programmen uppnår ett högre resultat än yrkesprogrammet. En förklaring till resultatet är troligtvis att eleverna som söker till de högskoleförberedande har högre studiemotivation.

Lärvux

På lärvux har eleverna utvecklat sin kunskap och sina insikter i olika ämnen de studerar. Detta främjar fortsatt utveckling. Några av eleverna förbereds på att ta körkort vilket är en del av målen. Eleverna har utvecklats i att reflektera, diskutera med varandra och därmed utbyta erfarenheter på ett bättre sätt. Lärvux erbjuder även undervisning på högre nivå vilket innebär en ökad stimulans mellan eleverna.

Barn- och utbildningsnämnden

Vuxenutbildningen

Ett område som vuxenutbildningen arbetar med är utbildningsval – arbete och samhällsliv där de studerande får individuella samtal med studie- och yrkesvägledare. Måluppfyllelsen inom området är god. Vuxenutbildningen använder lärplattformen It's learning som ett hjälpmedel för att de studerande ska få en bra överblick över sina studier.

MÅL

Måluppfyllelse

Vägunderhållet har förbättrats på våra öar och ungdomar har säkrare gång- och cykelvägar till skola och aktiviteter

Satsningar:

- Representanter från barn- och utbildningsförvaltningen, verksamhetsområde samhällsbyggnad och ÖFAB projekterar för säker skolväg för områdena Hedens skola och Brattebergsskolan

Färdigställande av säker skolväg har genomförts på Hedens skola och för Brattebergsskolans del är utredningen klar men arbetet inte påbörjat på grund av att rivningsarbete pågår. Barn- och utbildningsförvaltningen har en nära dialog med samhällsbyggnadsverksamheten kring skolvägarna för att tillförsäkra oss om att skolvägarna är säkra.

Våra skollokaler är moderna och mer anpassade till framtidens behov

Satsningar:

- Bidra till processen i satsningen Framtida skollokaler för Brattebergsskolan, Bergagårdsskolan, Västergårdsskolan och Öckerö seglande gymnasieskola
- Utvärdera handlingsplanen för ett fördjupat samarbete och tydliga arbetsrutiner framtagna i samarbete med ÖFAB
- Utvärdera och utveckla uppstarten av de nya skolområdena
- Utvärdera förvaltningens roll i processerna med de nya skolorna

Inflyttning har skett i nybyggda och moderna lokaler på Hedens skola, Brattebergområdet och gymnasieskolan. Förstudie är genomförd avseende ombyggnation av Bergagårdsskolan. Nybyggnation av Västergårdsskolan kommer att genomföras och förstudie kommer att genomföras 2018. Dialog pågår med ÖFAB angående rutiner och samarbete för att förbättra och säkerställa god kommunikation och uppföljning, men behöver fortsätta även under 2018. Utvärdering av uppstarten på de nya skolorna har genomförts utifrån Styrgruppens effektmål. En utvärdering av förvaltningens roll planerades att genomföras under hösten 2017, men har inte återrapporterats.

Förstudie är genomförd på Bergagårdsskolan.

Barngrupperna i förskola och fritidshem har minskat och antalet lärare per barn ökat

Satsningar:

- Söka statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan
- Analysera effekterna av statsbidrag för mindre barngrupper, under större delen av dagen, i förskolan
- Ny förskoleavdelning på Brattebergsskolan och på Västergårdsskolan
- Fritidshemmen på Hönö och Fotö utökar samarbetet med föreningslivet i projektet "Sportis"

Ny förskoleavdelning är öppnad på Brattebergsskolan och Västergårdsskolan. Samarbetet mellan fritidshemmen och idrottsföreningar (Sportis) på Hönö och Fotö har utökats. Detta har bidragit till att vi kan erbjuda barnen en mer meningsfull fritidsverksamhet.

Ansökan om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan har under våren möjliggjort att vi kunnat minska barngrupperna i förskolan. Under hösten försvann dock statsbidraget för mindre barngrupper och på årsbasis har måttet försämrats marginellt. Måttet "Hur många barn per personal är det i kommunens förskolor, planerad (före-

gående år)?” är ett mått som släpar. Det innebär att måttet avser verksamhetsåret 2016 och därför inte är representativt för 2017 års resultat.

Barngrupperna på fritidshemmet har dock ökat samtidigt som personaltäteten har förbättrats med hjälp av statsbidraget för fritidshemmet.

	2017	2016	2015
Personaltätet fritidshem, antal elever per årsarbetare, egen regi	17,6 st	19,7 st	18,8 st
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal (föregående år)?	4,8 st	5,2 st	5,4 st
Barngrupp, antal barn per förskoleavdelning, egen regi	16,7 st	16,1 st	16,7 st
Elevgrupp, antal elever per fritidshemsavdelning, egen regi	38,9 st	34,8 st	31,8 st

Alla elever får godkända betyg för gymnasiet och det finns en god arbetsro i skolan genom ett gemensamt värdegrundarbete mellan lärare, elever, föräldrar, föreningar och samfund

Satsningar:

- Samarbetet breddas mellan Öckerö IF, Hönö IS och Barn- och utbildningsförvaltningen för att förse Heden- och Brattebergssamfundets äldre elever med likvärdigt utbud
- Kompassen och Öckerö gymnasieskola deltar i läslyftet
- Ankaret och Kompassen arbetar med metoden ”Att skriva sig till läsning”

- Stärka rekryteringen och vara en attraktiv arbetsgivare för att bibehålla behöriga lärare på samtliga förskolor och skolor genom att erbjuda moderna lärmiljöer, erbjuda goda möjligheter till fortbildning och personlig utveckling, utveckla likvärdiga och moderna lärmiljöer för våra lärare och elever,
- Skapa förutsättningar för rektorer och förskolechefer att vara pedagogiska ledare
- Kartlägga pojkars och flickors målpuppfyllelse
- Effektivisera och fördjupa det förebyggande, förvaltning övergripande arbetet
- Intensifiera arbetet med elevers kunskapsutveckling
- Arbeta med normkritik för skapa större motivation hos eleverna

Samarbetet med idrottsföreningarna har fortsatt och utvecklats vid regelbundna uppföljningar för de yngre eleverna på fritidshemmet. Läslyftet pågår på Kompassens skolan och Öckerö Gymnasieskola. Ankarets skola och Hälsö skola påbörjade arbetet med metoden ”Att skriva sig till läsning” och några skolor har påbörjat arbetet med metoden ”Att skriva sig till lärande”.

Förvaltningen har formerat en grupp som arbetar strategiskt med att stärka kommunens attraktion som arbetsgivare genom olika insatser riktade mot kompetensförsörjning, kommunikation och kompetensutveckling. Förvaltningen har formulerat en handlingsplan för att stärka möjligheterna för rektorer och förskolechefer att vara pedagogiska ledare.

Förvaltningen har skapat ett årshjul för att förbättra planering och uppföljningar i verksamheten. Förvaltningen har genomfört resultatdialoger som samtalsmetod för att synliggöra kvalitén och resultaten i förskola och skola. Under hösten infördes också målområden kopplade till läroplanen för att få tillfällen att inspirera förskolechefer och rektorer samt ge tillfällen till kollegialt lärande och pedagogiskt ledarskap. Vid det första tillfället bjöds Öckerö Pride in för att inspirera kring målområdet normer och värden. Gymnasiets elever har arbetat med normkritik.

Vi har också genomfört ekonomidialoger i syfte att säkerställa god ekonomisk hushållning.

	2017	2016	2015
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet	93,8%	92,4%	94%
Genomsnittligt meritvärde åk 9, egen regi	205,6	241	239
Vilket resultat når elever i årskurs 3 i kommunen i de nationella proven, (svenska, matematik)?	69%	67%	73%
Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8		71%	80%
Personaltätet grundskola egen regi, antal elever per lärare	12,1	12,6	12,4

Barn- och utbildningsnämnden

Samarbetsformer mellan förskoleklass, grundskola, fritidshem och Kulturskola ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling

Satsningar:

- Samverka mellan alla verksamheter kring utveckling samtal och åtgärdsprogram
- Arbeta tillsammans i temaarbete
- Ge fler elever hjälp med skolarbetet utanför skoltid på fritidshemmen
- Göra Kulturskolan tillgänglig för flera
- Kulturskolan och fritidshemmen samverkar

Samarbetet mellan skola och fritidshem har utvecklats i enlighet med styrdokumentet och flera skolor har fritidspedagoger som även deltar i undervisningen på grundskolan. Arbetssätten på fritidshemmen har utvecklats för att bättre nå målen för fritidshemmet. Fritidspedagogerna deltar i större utsträckning vid utvecklingssamtal än tidigare och på några fritidshem har läxhjälp erbjudits efter skoltid. Samverkan sker mellan förskoleklass, grundskola och fritidshem på elevhälsomöten. Studiestöd och läxhjälp har erbjudits efter skoltid. Kulturskolan har beviljats utvecklingsmedel om 400 000 som till hösten 2017 möjliggör ett utökat samarbete med alla skolformer.

Alla barn och unga i Öckerö kommuns förskolor och skolor ges möjlighet att utveckla sin kreativitet, skaparglädje och innovationskraft.

Satsningar:

- Etablera Makerspace-verksamhet för barn och elever i Öckerö kommuns förskolor och skolor, bestående av mobil verksamhet som inbegriper att utforska, pröva och skapa med moderna verktyg
- Etablera en bas för kommunens Makerspace-verksamheten på någon plats i kommunen
- Genom lågstadiesatsningen finns en personalresurs för utveckling och arbete med Makerspace-arbetet

En mobil Makerspaceverksamhet har startats upp och har varit ute på våra enheter. Barnen har fått pröva sin innovations- och upptäckarglädje med hjälp av digitala lärverktyg och programmering. En bas för förvaltningens makerspace har etablerats i lokal på kommunbiblioteket. Personell resurs är tillsatt för Makerspacearbetet och omfattar 0,8 tjänster.

2017

Antal besök av makerspacepedagog på förskolor och skolor 41 st

Barn- och utbildningsnämnden skall möta fullmäktiges krav på kostnadseffektivare verksamhet i budget 2017

Satsningar:

- Prioritera det förvaltningsövergripande samarbetet mellan Barn- och utbildnings- och Socialförvaltningen kring tidiga förebyggande insatser och i arbetet med det Kommunala aktivitetsansvaret KAA. Detta för att öka möjligheterna för barn och elever att bo kvar och gå i skola i vår kommun och att i vårt uppdrag med KAA ta kontakt med alla ungdomar som omfattas av ansvaret för att stämma av den nuvarande situationen, samt erbjuda en individuell planering
- Minska sjukskrivningstalen genom förebyggande arbete
- Effektivisera bemanningsprocessen genom att arbeta för en samordnad vikarieanskaffning
- Utveckla arbetssätten med hjälp av digital teknik i enlighet med mål och tillvägagångssätt i kommunens övergripande digitala strategi genom att:
  - låta en representant aktivt delta i kommunens digitaliseringsråd,
  - aktivt arbeta med omvärldsbevakning och benchmarking gällande digitala tjänster,
  - utveckla verksamhetens processer och tjänster med hjälp av digital teknik,
- Implementera slutsatser från genomlysningen genomförd av Ensolution

Förebyggande och tidiga insatser samordnas med Socialförvaltningen i gemensamma arbetsgrupper och vid elevhälsomöten, men arbetet har inte utvecklats och det har varit svårt att hitta bra arbetsformer inom det kommunala aktivitetsansvaret. Arbetet med att minska sjukskrivningstalen har skett i samverkan med företagshälsan och personalenheten. Förvaltningen deltar hösten 2017 i ett hälsofrämjande GR-gemensamt projekt och förvaltningen har formerat en strategisk grupp inom kompetensförsörjning. Det är dock svårt att se att arbetet redan nu lett till att sjukskrivningstalen minskat.

På grund av förändrad organisation tillsattes ingen bemanningsplanerare inom förvaltningen. Barn- och utbildningsförvaltningen har en representant i kommunens digitaliseringsråd och har flera digitala initiativ på agendan. Under 2017 har barn- och utbildningsförvaltningen arbetat vidare med de förslag till insatser som presenterades i och med Ensolutions genomlysning. Insatserna är långsiktiga och

har bland annat resulterat i ett nämndmål om att öka bedömarkompetensen hos våra lärare under 2018. Under hösten 2017 genomförde Ensolution också en genomlysning av gymnasieskolans kostnader och arbetet med att effektivisera gymnasieskolan har påbörjats men fortsätter även under 2018.

	2017	2016	2015
Sjukfrånvaro barnskötare	14%	14%	13%
Sjukfrånvaro, förskollärare	12%	12%	13%
Sjukfrånvaro, lärare tidigare år (åk F-6)	7%	7%	8%
Sjukfrånvaro, lärare senare år, (åk 7-9)	9%	12%	7%
Sjukfrånvaro, lärare gymnasiet	1%	0%	1%

EKONOMISK KOMMENTAR

Resultatet för 2017 är negativt med 3 151 tkr, vilket motsvarar 1 % av den totala budgeten. Underskottet har delvis uppkommit på grund av engångskostnader i samband med färdigställande av Brattebergsskolan och Hedens skola. Lokalkostnaderna är högre än budgeterat på grund av intensifiering av färdigställande av Heden och Brattebergsskolan, flyttkostnader och hyreskostnader. En ytterligare orsak till underskottet är bland annat en ökad belastning under omnybyggnationen som har påverkat framförallt personalkostnader men även förbrukningsmaterial och genom tillfälligt förstärkt ledningsstöd. Antal nyanlända i våra grundskolor men också ensamkommande elever som har påbörjat sina gymnasiestudier under framförallt höstterminen har ökat under 2017. Sfi, svenska för invandrare har ökade kostnader med 800 tkr i jämförelse med budget, vilket beror på att antalet invånare med permanent uppehållstillstånd har ökat i kommunen. Viss tilldelning har erhållits retroaktivt, 3 mkr, för framförallt nyanlända. Volymökningen var inte känd vid budgettilldelningen för 2017.

Summa intäkter överstiger budget med 8 458 tkr, varav 8 214 tkr avser övriga intäkter. Tillkommande överskott är framförallt statsbidrag från Skolverket och Migrationsverket som inte budgeterats på grund av att satsningen inte var beslutad för lärarlönelyftet, 3,6 mkr, och statsbidrag för vuxenutbildning inför 2017. Försäljning av platser till andra kommuner har också en positiv avvikelse mot budget. Här ingår också tilldelning av ett tillfälligt kommunbidrag för asylsökande ensamkommande äldre än 18 år från staten.

Personalkostnaderna överstiger budget med 7 161 tkr, varav 3,6 mkr avser ökade kostnader via lärarlönelyftet. En orsak till resterande underskott är bland annat en ökad belastning under om- och nybyggnationen på våra nya skolor.

Vi har utökat vår organisation för att ta emot nyanlända och ensamkommande elever i våra skolor.

Köp av verksamhet visar på helheten en liten avvikelse mot budget. På verksamhetsnivå är kostnaderna lägre på

förskolan och grundskolan på grund av färre barn i fristående verksamheter medan det är ett ökat elevantal inom gymnasieskolan och Sfi på grund av fler nyanlända med permanent uppehållstillstånd och asylsökande elever som börjat gymnasieskolan under höstterminen.

Övriga kostnader överstiger budget med 5 183 tkr. Kostnaderna för tilläggsbelopp översteg budget. Konsultkostnader, främmande tjänster och friskvårdsrelaterade tjänster var också högre än budget. Lokalkostnader likaså, inklusive övriga fastighetskostnader. Här ligger också en negativ ingående budget på centralt ansvar.

De verksamheter som framförallt visar på ett överskott mot budget är förskola, obligatorisk särskola och gymnasieskola och vuxenutbildningen. Grundskoleverksamheten och Sfi går med underskott. Grundskoleverksamhetens underskott härrör sig framförallt till Heden och Brattebergsområdet. Orsaken till underskottet är bland annat en ökad belastning under om- och nybyggnationstiden och brist på kontinuitet i rektorstjänster under 2017 på enheten 7-9. Dessa områden arbetar alltjämt vidare med att finna samverkansvinster och nya arbetsformer. Överskottet mot budget beror på färre barn på de fristående verksamheterna samt avsaknad av viss specialpedagogtjänst och att det tidvis är svårt att hitta vikarier, vilket minskar kostnaderna på kort sikt. Från höstterminen 2017 får vi enbart statsbidrag för mindre barngrupper på Fotö förskola. Detta ger ett stort intäktsbortfall för våra övriga förskolor, men har till stor del balanserats upp med förändringar i organisationen.

Barn- och utbildningsnämnden

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-8 384	-8 140	244	-8 094
Övriga intäkter	-75 197	-66 983	8 214	-66 921
Summa intäkter	-83 581	-75 123	8 458	-75 015
Kostnader				
Personalkostnader	187 730	180 569	-7 161	172 363
Entrepr & köp av vht	94 235	94 607	372	92 205
Övriga kostnader	116 028	110 845	-5 183	105 129
Kapitalkostnader	1 867	2 230	364	767
Summa kostnader	399 860	388 251	-11 609	370 464
Resultat	316 279	313 128	-3 151	295 449

Nettokostnad per verksamhet

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nämndsverksamhet	814	815	809	772
Stöd till studie-organisationer	270	270	270	270
Bibliotek	241	466	103	219
Kulturskola	2 417	2 389	2 224	2 188
Öppen förskola	199	251	152	219
Pedagogisk omsorg	41	6	1 286	2 084
Förskola	61 052	63 251	57 386	59 310
Fritidshem	11 960	11 898	11 993	11 247
Förskoleklass	4 458	4 552	4 549	4 241
Grundskola	155 570	151 517	142 905	133 109
Obligatorisk sarskola	7 677	8 402	6 471	6 112
Gymnasieskola	60 719	61 092	57 522	57 419
Gymnasiesarskola	4 882	4 998	5 519	5 966
Grundläggande vuxenutbildning	80	150	93	196
Gymnasium vuxen och påbyggnadsutbildning	2 012	2 978	2 734	2 824
Särvux	1 275	1 203	1 198	772
Svenska för invandrare	1 057	200	235	139
Gemensamt BoU	1 556	-1 311	0	801
Summa nettokostnad	316 279	313 128	295 449	287 887

INVESTERINGAR

Under 2017 har framförallt investerats i nya inventarier på våra nya skolor Hedens skola och Brattebergsskolan. På Brattebergsskolan beslutades att det skall vara möjligt att övernatta vid olika typer av lägerverksamhet, vilket gjorde att investeringen överstiger budgeten om ca 1 mkr.

Investeringar

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Barn- och utbildningsnämnden	7 666	6 588	-1 078
Summa investeringar	7 666	6 588	-1 078

KÖP AV VERKSAMHET

Barn- och utbildningsnämnden har en stor andel barn i fristående förskoleverksamhet. Huvudmän är Öckerö församling, Betelförsamlingens skolstiftelse och föräldra-kooperativen Sjöstjärnan, Björkdungen och Nästet. Den fristående förskoleverksamheten uppgår till ca 36 procent av kommunens totala verksamhet. I Öckerö kommun finns en fristående skola, Betelskolan. Här bedrivs fritidshemsverksamhet och grundskoleverksamhet från förskoleklass till årskurs 9. Öckerö kommun köper ca 89 procent av gymnasieplatserna från andra kommuner och fristående gymnasieskolor. Kommunens inköp av verksamhet var 94 mkr.

BARNBOKSLUT

Viktiga beslut och satsningar som påverkat barn och ungdomar

Viktiga beslut i nämnden under 2017 som har påverkat barn och ungdomar

Alla beslut i BUN påverkar barn och unga i olika grad. Några beslut att redovisa är:

- Framtida skollokaler som är moderna och mer anpassade till framtidens behov
- Förstudie för Björkö skola och Bergagårdsskolan
- Etablering av makerspaceverksamhet i Öckerö kommuns skolor och förskolor bestående av en mobil verksamhet och en bas för verksamheten.

Vilka möjligheter har barn och unga att få inflytande över beslut som rör dem?

- Formellt via klassråd, elevråd och medverkan i programgrupper för planering av framtida skollokaler
- Informellt via samtal och diskussioner
- Vid individuella utvecklingssamtal och planering av individuella utvecklingsplaner

Socialnämnden

Ordförande: Kent Lagrell (M)
Förvaltningschef: Malin Tisell
Antal årsarbetare: 370

UPPGIFT

Verksamheten ska bidra till att:

- Skapa ekonomisk och social trygghet för invånarna
- Skapa jämlikhet i levnadsvillkor och möjlighet att delta i samhällslivet
- Frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser

För att skapa förutsättningar för invånarna i Öckerö kommun att leva värdiga liv oavsett uppkommen livssituation skall Socialnämnden ansvara för myndighetsutövning och verksamhet inom följande områden:

VERKSAMHETENS UPPGIFTER OCH MÅTT

Individ- och familjeomsorg Vuxna

	2017	2016	2015
FÖRSÖRJNINGSSTÖD: Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, %	–	36,8%	42,9%
FÖRSÖRJNINGSSTÖD: Kostnad utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/inv	–	607 kr	778 kr
MISSBRUK: Kostnad missbrukarvård vuxna, kr/inv	–	778 kr	763 kr

Källa: Öppna jämförelser.

Under 2017 har vi sett en fortsättning på den positiva kostnadsutvecklingen för försörjningsstödet som påbörjades 2015. Den positiva utvecklingen kan hänföras till tre olika faktorer; en förbättrad systematik i arbetssättet inom förvaltningen, förbättrat samarbete med arbetsmarknadsenheten samt en gynnsam konjunktur. 2017 års totalkostnad är ca: 3 100 tkr lägre än 2015 och 500 tkr lägre än 2016. I genomlysningen av Socialförvaltningens verksamhet för 2017, enligt metoden Kostnad per brukare (KPB), är försörjningsstöds-kostnaden om 515 kr/invånare, 27,6 % lägre än det nationella snittet om 711 kr/invånare (2016 års värde). Enligt KPB har kostnaden om 645 kr/invånare för Missbruksvård vuxna, minskat med 2,4 % jämfört med 2016 och ligger nu 4,9 % under det nationella snittet om 678 kr/invånare (2016 års värde).

Individ- och familjeomsorg Barn & unga

	2017	2016	2015
FAMILJEHEM: Andel familjehemsplacerade barn med godkända betyg	70%	100%	78%
FAMILJEHEM: Kostnad familjehemsvård barn och unga, kr/inv	–	440 kr	344 kr
INSTITUTIONSPLACERINGAR: Kostnad institutionsvård barn och unga, kr/inv	–	886 kr	429 kr

Källa: Öppna jämförelser (ÖJ) / Egen beräkning avs. godkända betyg.

Enligt Kostnad per brukare (KPB) har Öckerös kostnad 2017 för barn och ungdomsvård minskat med 3,4 % jämfört med 2016 och uppgår nu till 7 296 kr/invånare. 2017 års kostnad understiger det nationella snittet (7 565 kr/invånare) med ca 3,6 %. För både 2016 och 2017 ligger Öckerös kostnad kring det nationella snittet.

Funktionshinder Vuxna

	2017	2016	2015
Vilken nivå finns på kvalitetsaspekter inom boende med särskild service (grupp- och serviceboende)?	74%	74%	74%
GRUPPBOENDE LSS: Kostnad gruppboende LSS för vuxna enligt KPB, egen regi, kr/dygn	3 632 kr	3 231 kr	3 138 kr
DAGLIG VERKSAMHET: Kostnad daglig verksamhet LSS enligt KPB, egen regi, kr/dag	1 192 kr	1 169 kr	1 274 kr
PERSONLIG ASSISTANS: Kostnad personlig assistans LSS enligt KPB, egen regi, kr/timme	402 kr	398 kr	389 kr

Källa: Kommunens kvalitet i korthet (KKIK) / Kostnad per brukare (KPB)

Dygnskostnaden i Gruppboende har ökat med 12,4 % jämfört med 2016 och uppgår nu till 3 632 kr/dygn. Öckerös dygnskostnad ligger 21,1 % över det nationella snittet 2016 om 3 000 kr/dygn. En väsentlig anledning till den ökade

Socialnämnden

kostnaden är att förvaltningen under året växlat en placering i extern regi till egen regi.

Kostnaden per dag i Daglig verksamhet om 1 192 kr har ökat med 2,0 % och överstiger det nationella snittet, 493 kr/dag, med 141,8 %. Öckerö har en av de högsta kostnaderna per brukare för Daglig verksamhet i Sverige. Den höga kostnaden kan förklaras med en kombination av följande faktorer; många små enheter, en hög kvalitet som är kostsam samt en högre andel brukare med större behov än riksgenomsnittet.

2017 års timkostnad för Personlig assistans i egen regi ligger på samma nivå som 2016 ca: 400 kr/timme. Öckerös timkostnad är 28,8 % högre än det nationella snittet som är 312 kr/timme. Möjliga orsaker till Öckerös förhöjda kostnader kan i likhet med Daglig verksamhet ha att göra med en kombination av faktorerna vårdtunga brukare, hög kvalitet och svårighet att samutnyttja personal.

Funktionshinder Barn & unga

	2017	2016	2015
KORTTIDSVISTELSE: Korttidsvistelse funktionshinder, kostnad per dygn	1 105 kr	1 046 kr	702 kr

Källa: Kostnad per brukare (KPB)

Kostnaden per dygn för korttidsvistelserna har ökat med 5,6 % jämfört med 2016, från 1 046 kr till 1 105 kr. Den totala kostnaden har dock minskat något, beroende på att förvaltningen har haft färre placeringsdygn än föregående år.

Äldreomsorg Hemtjänst

	2017	2016	2015
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst	97%	93%	97%
HEMTJÄNST: Kostnad hemtjänst enligt KPB, egen regi, kr/beviljad timme	392 kr	425 kr	371 kr

Källa: Kommunens kvalitet i korthet (KKIK), Kostnad per brukare (KPB)

Kvaliteten i form av brukarnöjdhet är liksom tidigare år hög, men har dessutom ökat 4 % till 97 % nöjda brukare. Kostnaden per hemtjänsttimme har minskat med 7,8 % jämfört med 2016 och kostnaden per hemtjänsttimme ligger nu 17,3 % lägre än det nationella snittet om 474 kr/timme (2016 års värde). Den beviljade hemtjänsten ökat med 9 300 timmar jämfört 2016. Öckerö kommuns hemtjänst har bedrivits med en högre effektivitet än 2016 och samtidigt som kundnöjdheten ökat.

Äldreomsorg Särskilt boende

	2017	2016	2015
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende	84%	83%	88%
SÄRSKILT BOENDE: Kostnad särskilt boende enligt KPB, egen regi, kr/dygn	1 604 kr	1 535 kr	1 569 kr

Källa: Kommunens kvalitet i korthet (KKIK), Kostnad per brukare (KPB)

Brukarnöjdheten har ökat med 1 % jämfört med 2016, men är fortfarande 4 % under 2015 års brukarnöjdhet. Brukarenkäten visar dock att 89 % av brukarna känner sig trygga och att 95 % är nöjda med personalens bemötande. Dygnskostnaden för 2017, 1 604 kr/dygn, innebär en ökning med 4,5 % jämfört med 2016. Dygnskostnaden ligger mycket bra i förhållande till det nationella snittet om 1 899 kr/dygn, en skillnad om 15,5 %. Det nationella snittet har ökat med 4,8 %, dvs något mer än Öckerös dygnskostnad.

Kommunal Hälso- och sjukvård och Rehab

	2017	2016	2015
KOMMUNAL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD: Andel brukare inom särskilt boende äldreomsorg som upplever det som ganska/mycket lätt att träffa en sjuksköterska vid behov vid behov	72%	76%	74%

Källa: Öppna jämförelser (ÖJ).

Skydd mot olyckor

	2017	2016	2015
RÄDDNINGSTJÄNST: Kostnad räddningstjänst, kronor per invånare	–	767 kr	738 kr
RÄDDNINGSTJÄNST: Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för räddningstjänst, mediantid i minuter	9,5 min	11,4 min	11,6 min

Källa: Öppna jämförelser (ÖJ).

Besluta om tillstånd avseende brandfarlig/explosiv vara

	2017	2016	2015
Antal beslut om brandfarlig vara	8 st	2 st	3 st
Antal beslut om explosiv vara	2 st	0 st	1 st

Administrativa enheten

KVALITETSREDOVISNING

Individ- och familjeomsorg

Personalomsättningen har varit hög under 2017 men stabiliserats under slutet av året.

Socialkontoret har klarat att hålla tidsgränserna för utredningarna i Vuxengruppen och Funktionshindergruppen och har därmed rättssäkerhet i handläggningen. Under hösten 2017 har Barngruppen inte lyckats att avsluta alla sina utredningar inom laga tid till följd av hög personalomsättning samt att anmälningarna och ansökningarna till denna grupp har ökat.

Barn och unga

Kostnader för köpta placeringar har minskat sedan 2016.

Anmälningarna och ansökningarna har ökat under 2017. Under 2016 hade barngruppen 98 stycken öppna utredningar och under 2017 136 stycken. Mönstret med ökande antal utredningar inom barn- och unga speglar hur det ser ut i hela riket.

Missbruk

Vuxengruppen har erbjudit våra brukare mer stöd genom kommunens egna insatser så som behandlingsenheten, boendestödet samt sociala kontrakt istället för att köpa insatserna externt.

Försörjningsstödet

Utbetalningarna av försörjningsstödet har minskat under hela 2017. Ärendantalet har minskat. Under 2016 var 206 ärenden öppna avseende ekonomiskt bistånd och under 2017 161.

Framtidsfrågor

Utbildning och rekrytering av familjehem.

Utveckla samarbetet med Behandlingsenheten och Bo-stödet för att arbeta förebyggande samt undvika att köpa externa insatser.

Funktionshinder

Ett arbete med att verkställa beslut i form av boende och daglig verksamhet inom kommunen har påbörjats på socialkontoret. Detta arbete har lett till minskade kostnader för externa insatser.

Funktionshinder har under året haft en fortsatt svårighet vad gäller bemanning, det gäller framför allt bristen på vikarier. Under året har våra boende dels fått nya brukare med omfattande vårdbehov, så även personlig assistans. Utöver detta så börjar några av våra brukare bli äldre och sjuka vilka ökar omvårdnadsbehovet. Vissa börjar också få svårigheter att orka med daglig verksamhet. Detta har bidragit till ett ökat personalbehov samt en ökad kostnad.

Det pedagogiska teamet har genomfört utbildningsblock där bemötande och funktionshinderkunskap har varit genomgående teman. Det pedagogiska teamet kommer inte att fortsätta i nuvarande form då satsningen framöver är metodutvecklare samt fortsatt arbete på enheterna utifrån varje individs specifika behov.

Ledsagare och kontaktpersoner har fått nya rapporterings- och dokumentationsrutiner för att kvalitetssäkra såväl som att rätt ersättning utgår.

Under hösten har det saknats två enhetschefer på Funktionshinder samt de två i tjänst är nya på sitt uppdrag. Detta i sin tur påverkar resultatet för enheten.

Äldreomsorg

Trots ett år med svårigheter att rekrytera samt brist på äldreboendeplatser har äldreomsorgen kunnat bibehålla kvaliteten på samma nivå som föregående år. Enligt Öppna jämförelser är 84 % sammantaget nöjda med äldreboendet och 89 % upplever sig trygga. Personalens bemötande och förtroendet ligger mycket högt 95 % respektive 91 %.

97 % av brukarna är nöjda med sin hemtjänst. Resultatet ligger 10 % högre än Regionen och snittet i riket. Upplevelsen av trygghet och förtroendet för personalen ligger på 94 % vilket också är mycket högre än riket respektive regionen. 80 % av brukarna anser att handläggarnas beslut är anpassade efter deras behov vilket är ca 10 % högre än snittet i riket.

Hälso- och sjukvård

Hemsjukvården har liksom omgivande hälso- och sjukvård kämpat med stora svårigheter att kunna rekrytera kompetent personal i tillräcklig omfattning. Brukarupplevelsen gällande tillgänglighet har minskat från 83 % till 72 % enligt öppna jämförelser vilket kan relateras till den ansträngda situationen under verksamhetsåret. Trots rekryterings-svårigheter har HSL-organisationen kunnat erbjuda god palliativ vård i det egna hemmet och på korttidsplatser vilket uppskattats mycket av kommuninvånarna.

Räddningstjänst

Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) publicerar årligen indikatorer för arbetet med trygghet och säkerhet i landets kommuner. Öckerö kommun hamnar på 2:a plats i rapporten Öppna Jämförelser om Trygghet och säkerhet 2017.

Socialnämnden

MÅL

Måluppfyllelse

Personer som vårdar anhöriga i hemmet får ett ökat stöd av kommunen

Satsningar:

- Kartlägga behovet av anhörigstöd inom IFO/FH.

Behovet inom IFO/ Funktionshinder är kartlagt och vi kommer ta fram en plan för anhörigstöd under 2018. Dagverksamheten inom äldreomsorgen har utökats.

Omsorgen om äldre och funktionsnedsatta bygger på att varje enskild individs behov står i fokus, samt präglas av stor valfrihet, hög kvalitet och trygghet

Satsning: Implementera digitala trygghetslarm som gör det möjligt att erbjuda nya digitala omsorgstjänster, för ökad trygghet, kvalitet och effektivitet.

SN: Verksamhetsområde Individ- och familjeomsorg/ Funktionshinder arbetar med likabehandlingsperspektivet och diskussioner förs om rutiner och metoder. Metodhandledare utbildar och vägleder avseende olika funktionsnedsättnings uttryck, detta för att förstå, kunna bemöta och besluta om rätt insats. Samverkan mellan boende och daglig verksamhet har inletts och nästa steg är gemensamma möten för erfarenhetsutbyte. Personlig assistans och ledsagning m.m. har numera samma chef och förhoppningen är att det ska medföra ökad kompetens för olika målgrupper. Socialkontoret och behandlingsenheten samverkar genom olika möten för verkställighet och uppföljning. Pedagogiska teamet har haft tre basutbildningar för all personal. Gemensam dokumentation för alla verksamheter möjliggör uppföljning av insatser. Vi kan även följa en insats över tid för att se utvecklingen.

Digitala trygghetslarm har under året införts inom hemtjänsten. Kartläggning av digitala tjänster inom **äldreomsorgen** har genomförts och inkluderats i kommunens digitaliseringsstrategi. Samtliga boende har en genomförandeplan där hjälpinsatser beskrivs och godkänns av den enskilde. Planen följs upp regelbundet av kontaktpersonen. Enligt öppna jämförelser upplever 95% av boende att de blir väl bemötta av personalen. 75% upplever att personalen har tillräckligt med tid för att ge den önskade och överenskomna hjälpen (Riket 73%) 67% anser sig kunna påverka tiderna när hjälpen ges. (Riket 61%) 89% anser sig uppleva trygghet och 91% har stort förtroende för personalen. (Riket 89%, 87%). 84% anser sig kunna påverka hur hjälpen ska utföras. (Riket 80%). I slutet av verksamhetsåret övergick sjuksköterskorna till att använda mobil dokumentation i sitt arbete vilket kommer att spara tid och underlätta arbetet på sikt.

Minska antalet anlagda bränder utomhus

Satsningar:

- Aktivt delta i satsningar och möten med ungdomar och föräldrar för att öka kunskapen om brand och konsekvenser till följd av brand

Antalet anlagda bränder utomhus har mer halverats under 2015–2016 jämfört med 2014. Även i år ligger vi på en låg nivå och klarar vårt mål.

En för medborgarna gränslös räddningstjänst med gemensam ledningscentral inom GR-regionen

Satsningar:

- Samverkan mellan räddningstjänsterna inom GR-regionen för att utveckla räddningstjänst- och trygghetsfrågor

Uppdragsdirektiv samt kommunikationsplan är framtagen och beslutad. I uppdragsorganisationen finns presidium, styrgrupp, referensgrupp, projektledare och projektstöd. 4 delprojekt har startat upp: ledning, teknik, drift samt utbildning. Tidsplanen sträcker sig till 2018-11-30.

Socialnämnden skall möta fullmäktiges krav på kostnadseffektivare verksamhet i budget 2017

Satsning:

- Effektivisera bemanningsprocessen genom att implementera samordnad resursplanering och vikarieanskaffning.
- Översyn och effektivisering av Daglig verksamhet.
- Utveckla arbetssätten med hjälp av digital teknik i enlighet med mål och tillvägagångssätt i kommunens övergripande digitala strategi.

Avancerad resursplanering/samplanering är införd i tre av förvaltningens verksamheter (Bergmans gruppboende, Personlig assistans, Solhöjden 3). Målet är att alla verksamheter som kan dra nytta av resursplaneringen har implementerat detta under 2017. Satsningen fortsätter under 2018 då verksamhetsutvecklare stödjer verksamheten i arbetet med samarbete/samplanering mellan Daglig verksamhet och gruppboende, för ökad effektivitet.

Arbete med översyn samt utveckling av förvaltningens schemaprocess på chefs- och medarbetarnivå pågår. Ett förslag har tagits fram. Förslaget kommer att förankras och kommuniceras med enheterna, samt på nätverksträffar med schemaansvariga, under våren 2018. Time Care Scheduler testas nu parallellt som ett stöd i schemaprocessen på Bergmans gruppboende och Personlig assistans, i syfte att minska det manuella schemaarbetet. Test av systemet kom-

mer att fortsätta under våren 2018, för att sedan utvärdera om systemet uppfyller de krav och förväntningar som finns. Kvalitetssäkra schemalaggningsenheten samt minska det manuella arbetet.

Beslut är taget om socialförvaltningens digitala initiativ i den kommungemensamma handlingsplanen för digitalisering. De digitala initiativen är: säker läkemedelshantering, digitala signeringslistor, trygghetskamera, individanpassat brandskydd, mobil dokumentation inom äldreomsorg, kärnsystem för dokumentation, samt SSBTEK – sammansatt bastjänst för ekonomiskt bistånd. Under 2018 kommer verksamhetsutvecklare samordna förvaltningens arbete med digitalisering genom att aktivt delta i kommunens digitaliseringsråd och uppföljning av handlingsplanen.

Inom funktionshinder har effektiviseringar genomförts under våren. Daglig verksamhet har minskat administrativ tid samt ökat brukartiden. Nya scheman är under arbete för mer effektiv bemanning. Satsningen fortsätter under 2018 genom att verksamhetsutvecklare deltar i förvaltningens arbetsgrupper med enhetscheferna, för att ta fram ny bemanningsmodell i syfte att minska behovet av timvikarier, inbeordringar samt minska sjuktalet och övertidskostnader. Verksamhetsutvecklare kommer under 2018 även projektleda det kommunövergripande projektet ”Heltidsresan”.

Integrationen mellan Personec och Time Care Planering är genomförd under november 2017. Effekterna av integrationen i form av säker informationsöverföring samt effektivare arbetssätt, kommer framförallt visas under 2018 då det nya arbetssättet är fastställt.

EKONOMISK KOMMENTAR

Socialnämnden redovisar för 2017 ett underskott om 3 100 tkr. I resultatet ligger ca 300 tkr i nettointäkter avseende flyktingverksamhet (ensamkommande barn). Höga kostnader för inhyrd bemanning inom socialkontor och sjuksköterskeverksamhet samt för personalkostnader inom daglig verksamhet, personlig assistans, gruppboende LSS och demensboende är huvudorsakerna bakom underskottet.

Personalkostnaderna uppvisar ett underskott om 4 100 tkr. Underskottet hänför sig i allt väsentligt till de områden som nämnts ovan avseende förvaltningens totala underskott, det vill säga daglig verksamhet, personlig assistans, gruppboende LSS och demensboende.

Förvaltningen har köpt verksamhet för ca 30 900 tkr, vilket är 1 800 tkr mer än budget. Underskottet är i huvudsak hänförligt till köpt vård inom Individ, Familj och Funktionshinder.

Budgeten för Övriga kostnader har överskridits med 200 tkr, till följd av inhyrd bemanning vid socialkontoret och inom sjuksköterskeverksamheten.

INVESTERINGAR

Under året har nämnden investerat i ett nytt larmsystem vid Bergmans demensboende, IT-system och hårdvara, motorer till takliftrar, möbler samt cyklar. Av 2017 års budget om 2 165 tkr har 852 tkr förbrukats. Förvaltningen har begärt att få överföra ej påbörjade investeringar om 1 355 tkr till 2018.

KÖP AV VERKSAMHET

Socialnämnden köper socialjour av Göteborgs stad, medfinansierar Göteborgs Mobila fältteam och Göteborgs enhet för behandling av ungdomar med risk- och missbruk (Mini-Maria), Vidare finansierar kommunen Göteborgsregionens centrum för utveckling av välfärdsteknik, All Age Hub samt Barnhuset där socialsekreterare, polis, åklagare, barnläkare samt barn- och ungdomspsykiolog samarbetar när det finns misstanke om att barn utsatts för våld och övergrepp. Socialnämnden medfinansierar även Ungdomsmottagningen på Öckerö som drivs av Västra Götalandsregionen, VGR. Gemensamt med Göteborgsregionen finansieras också ett kunskapscentrum för våld i nära relationer. Vårdplatser och boende för barn, unga, vuxna och äldre köptes av olika huvudmän. Kooperativ, andra kommuner och företag tillhandahöll Personlig assistans samt andra LSS-insatser. Sammantaget köptes verksamhet för 30 900 tkr.

BARNBOKSLUT

Viktiga beslut och satsningar som påverkat barn och ungdomar

År 2017 präglades socialkontorets arbete med barn och unga av ett kontinuerligt arbete med att rekrytera socialsekreterare.

På socialkontoret har man under året löpande avsatt tid för att stärka kvalitetsarbetet, i form av genomgång av befintliga rutiner och skapande av nya. Socialkontoret har anställt en verksamhetsutvecklare under perioden 171101–180331 som bland annat ska se över och utveckla barngruppens rutiner.

Socialkontoret har under 2017 haft möjligheten att rekvidera stimulansmedlen från Socialstyrelsen för år att stärka bemanningen i barn- och ungdomsgruppen på socialkontoret.

Socialnämnden

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter				
Taxor och avgifter	-11 196	-9 805	1 391	-10 690
Övriga intäkter	-34 384	-32 917	1 466	-66 368
Summa intäkter	-45 580	-42 722	2 858	-77 058
Kostnader				
Personalkostnader	207 129	203 037	-4 092	198 386
Entrepr & köp av vht	30 888	29 121	-1 768	61 832
Övriga kostnader	63 648	63 480	-168	64 145
Kapitalkostnader	965	1 058	93	962
Summa kostnader	302 630	296 695	-5 935	325 325
Resultat	257 050	253 973	-3 077	248 267

Nettokostnad per verksamhet

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nämndsverksamhet	816	847	837	696
Säkerhet och trygghet	838	860	894	906
Riskhantering	8 283	8 488	8 050	7 530
Totalförsvaret och samhällsskydd	669	585	579	546
Gemensamt äldreomsorg	4 533	7 361	4 287	4 139
Vård och omsorg enl SoL /HSL	2 304	960	1 472	2 212
Vård och omsorg ord. boende	64 142	62 243	58 944	56 810
Vård och omsorg särsk. boende	59 606	57 337	58 065	55 699
Insatser LSS egen regi	58 357	52 999	54 415	50 142
Köpt verksamhet LSS	11 018	10 340	13 702	15 735
Öppen verksamhet	2 521	2 938	2 799	2 661
Institutionsvård vuxna missbr.	851	1 610	1 408	1 862
Institutionsvård barn och unga	3 572	6 100	8 863	3 920
Familjehemsvård vuxna missbr.	0	600	342	986
Familjehemsvård barn och unga	8 568	5 850	3 642	2 942
Öppna institut. vuxna missbruk	2 586	2 291	2 556	2 368
Övriga insatser barn och unga	2 085	2 080	2 137	1 652
Övrig vuxenvård	115	90	170	285
Ekonomiskt bistånd	6 434	7 000	6 965	9 598
Individ & familjeomsorg, totalt	10 953	11 618	11 376	11 025
Familjerätt	343	323	317	41
Socialförvaltningen gemensamt	8 738	11 453	8 726	8 629
Flyktningmottagande	-283	0	-2 282	1 135
Arbetsmarknadsåtgärder	0	0	0	35
Summa nettokostnad	257 050	253 973	248 267	241 555

Investeringar

tkr	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Socialnämnd	852	2 165	1 313
Summa investeringar	852	2 165	1 313

Särskilda satsningar för barn och ungdomar upp till 18 år

- **Ungdomsgruppen** – Barn och utbildning, Kultur och fritid, Socialtjänst – gemensamma insatser kring barn och ungdomar i riskzon. Syftet är att stärka stödet på hemmaplan och förhindra heldygnsvård. Gruppens uppdrag utökades under 2015 till att omfatta även yngre barn och gruppen benämns nu Barn och Ungdomsgruppen. Tanken är att gruppen ska arbeta med en bredare målgrupp och börja med främjande och förebyggande arbete i tidigare åldrar.
- **SSPF** (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) är en etablerad samverkansform, där man träffas var 6:e vecka och arbetar operativt på individnivå. Under 2015 gjordes en särskild satsning med att i grupp stärka föräldrar i sin föräldraroll utifrån att deras barn visat främlingsfientliga tendenser.
- **VÄSTBUS-avtalet** tydliggör ansvaret mellan socialtjänst skola, elevhälsa och BUP i samarbetet kring barn med komplexa behov.
- **Samverkan mellan skola och socialtjänst** genom regelbundna träffar mellan skolornas kuratorer och socialsekreterare.
- En **metodutvecklare/metodstödjare** har påbörjat sin anställning i syfte att stärka utförandearbetet i kommunen. Metodstödjaren har metodhandlett Behandlingsenheten och Bostödet. Ytterligare ett syfte med den anställningen har varit att utveckla samverkan mellan socialkontoret och Behandlingsenheten för att säkerställa att kompetensen och arbetet på Behandlingsenheten motsvarar behovet hos kommunens brukare/socialkontorets klienter.
- **Gruppverksamhet för barn** (7–12 år) med skilda föräldrar, ”Skilda världar”, startade under 2014.
- Inom **familjehemsarbetet** har man förstärkt verksamheten med en handläggare. Samverkan mellan familjehemssekreterare och socialsekreterare för ensamkommande barn har stärkts på socialkontoret då man har som mål att framför allt yngre ensamkommande bör placeras i familjehem. Arbetet med att rekrytera och stödja familjehem har kunnat intensifieras i syfte att möta behoven hos barn i kommunen.

Vilka möjligheter har barn och unga att få inflytande över beslut som rör dem?

När det gäller myndighetsutövning är barnperspektivet ständigt pågående genom utredningar i BBIC (Barns behov i centrum). I utredningarna ska man kunna utläsa barnets röst.

Bygg- och miljönämnden

Ordförande: Göran Ohlsson (L)

Verksamhetschef: Kennet Jonsson/Andreas Beutler

Antal årsarbetare: Se Kommunstyrelsen

UPPGIFT

Verksamheten ska bidra till att:

- kommunfullmäktiges vision kan förverkligas
- kommunen är säker och trygg att bo, vistas och verka i
- kommunens särart lever kvar
- kravet på ett långsiktigt hållbart samhälle uppfylls
- en rättssäker oberoende myndighetsutövning bedrivs
- goda förutsättningar skapas för medborgare och näringsliv

För att invånarna, besökare och företagare skall uppleva att Öckerö är en bra kommun att bo, vistas och verka i ska bygg- och miljönämnden:

VERKSAMHETENS UPPGIFTER OCH MÅTT

Besluta om bostadsanpassningsbidrag

	2017	2016	2015
Antal beslut om bostadsanpassningsbidrag	42 st	42 st	27 st
Samtliga beslut inklusive avslag			

Ansvara för rådgivning, information samt besluta om besked, anmälan, lov och tillsyn enligt PBL

	2017	2016	2015
Medborgarnöjdhetsindex bygglov	93	–	–
Antal beslutade bygglov och bygganmälningar	278 st	305 st	269 st
Andel överklagade lov där kommunen fått rätt i högre instans	64,2%	76%	67%
Vi ser en tydlig tendens hos överprövande insatser att bygglov provas mindre enligt definitioner och mer hur byggnadsverk upplevs.			
Handläggningstid bygglov, antal veckor	5,3 st	7,5 st	10 st

Bedriva tillsyn avseende hissbesiktningar, obligatorisk ventilationskontroll, energideklarerationer, olovligt byggande samt ovårdad tomtmark

	2016	2015	2014
Antal beslut gällande bristande obligatorisk ventilationskontroll	0 st	0 st	0 st
Antal inspektionsbesök avseende olovligt byggande	12 st	16 st	
Antal inspektionsbesök avseende ovårdad tomtmark	5 st	4 st	

Ansvara för rådgivning, information och besluta om tillstånd och tillsyn inom områdena miljö, strålskydd, smittskydd, naturvård, strandskydd, hälsoskydd, försäljning av receptfria läkemedel, rökfria offentliga lokaler, livsmedelssäkerhet och animaliska biprodukter

	2017	2016	2015
Antal beslut som omfattas av föreskrifter för människors hälsa och miljö	24 st	23 st	39 st
Tillsyn av anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter sker med tillsynsbesök i enlighet med riskklassning, antal besökta objekt relaterat till totalt antal objekt	86%	73%	–
Genomförd tillsyn av försäljningsställen med försäljning av receptfria läkemedel med nedlagt tid relaterad till aktuell resursbehovsutredning	115%	75%	–
Genomförd riskbaserad livsmedelskontroll i enlighet med aktuell riskklassning av livsmedelsföretagen	92%	89%	–
Genomförd tillsyn av anmälningspliktiga hälsoskyddsobjekt med nedlagt tid relaterad till aktuell resursbehovsutredning	23%	73%	–
Antal inkomna ärenden inom miljöenhetens olika verksamhetsområden	545 st	519 st	–

Ansvara för att aktualitetshålla lokala föreskrifter till skydd för hälsa och miljö

Bygg- och miljönämnden

KVALITETSREDOVISNING

Bygg- och miljönämndens resultat bedöms vara bra utifrån tillgängliga resurser som ställts till förfogande för nämndens verksamhet. Nämnden är idag en beställarnämnd med egen budget enbart för nämndens egna kostnader för det politiska arbetet. Detta är en försvårande omständighet som är i behov av lösningsfokuserade åtgärder. Nämnden är i behov av en budget för den verksamhet som den är satt att ansvara för. Problem uppstår när resurserna inte räcker för att utföra alla uppgifter som är ålagda myndigheten Bygg- och miljönämnden.

Inom miljöenheten har ett bra arbete utförts, vi har trots det inte nått riktigt så långt som vi hoppats, det på grund av föräldradedighet och upplärning av ny personal inom området miljö- och hälsoskyddstillsyn.

Byggenheten har gjort många framsteg under året. Översyn av bygglovsprocessen och omarbetning av hemsidan resulterar första halvåret i betydligt kortare handläggningstider och lägre antal inkommande frågor från kommuninvånare. Tyvärr har antalet bygglovsansökningar av nybyggnation minskat rejält under året och beslutet togs att vakant tjänst som uppstod i maj/juni lämnas vilande. Det resulterar i att byggenhetens handläggningstider naturligt blir längre och tillsyn inte hinns med i samma omfattning. Tillsyn inom områden OVK och hissar har inte utförts under 2017 likt föregående år.

Sammantaget är stämningen god och samarbetet på Plan- Bygg- och Miljöenheten fungerat bra. Under året har också samarbetet med övriga enheter på samhällsbyggnad i Öckerö satts i focus, ett arbete som fortskrider under 2018.

MÅL

Måluppfyllelse

Kommunen har ett av Sveriges bästa företagsklimat, bl.a. genom förenklad administration och en företagslots.

Satsning: Aktivt deltagande inom funktionen företagslots i samarbete mellan näringslivsutvecklare, verksamhetsområde samhällsbyggnad, kommunservice och andra kommunala aktörer

Resultat vid Insiktsmätning 2016 visar på NKI = 83 (%); ett mycket bra resultat. Det visar på att vi är på rätt väg. Genomförd uppföljning av medborgarnöjdhet visar på ännu bättre resultat; medborgarkundnöjdhetindex = 93 (%). Dessa mått visar sammantaget att enhetens arbete sker med stort fokus på bemötande och service.

Handläggningstiden för enkla bygglov enligt gällande detaljplan är högst en arbetsdag

Satsning:

- Fortsatt processkartläggning med översyn av rutiner
- Benchmarking med andra kommuner; bl a inom den ny-startade Byggsamverkan Västra Götaland

Under våren har granskningsmöten införts. Möte hålls en gång per vecka, där granskas samtliga ärenden som inkommit sedan föregående möte. Under granskningsmöte skrivs beslut på samtliga ärenden som ej behöver gå på remiss till remissinstanser, ej behöver skickas för grannhörande samt ej kräver komplettering av sökande.

Handläggningstiden på ärenden som uppfyller ovan beskrivna krav har därmed en handläggningstid på endast någon timma. Dock tillkommer det tid på grund av administration före och efter beslut samt på grund av att granskningsmöte endast hålls en gång per vecka.

Vi har under året tittat på att gå ut med information om att om bygglov inkommer en viss tid och uppfyller ovan nämnda krav levereras beslutet samma dag. Det är dock inte möjligt att verkställa med dagens personella resurser på bygglovsenheten.

Byggnationen har ökat, både med småhus, lägenheter och senior-trygghetsboende i olika upplåtelseformer.

Satsning: Definiera, kartlägga och utveckla processer inom bygg och miljö så att förutsättningar skapas för ökad byggnation.

Det pågår i nuläget planarbete som ger möjlighet till ett flertal olika boendeformer. Planer som Öckerö nya centrum, Hjälvik och Norra Brevik bidrar tillsammans till en ökad urbanisering av Öckerö och ett stort antal nya bostäder. Tyvärr hämmas i nuläget planarbetet av länsstyrelsen och Trafikverket som genom samrådsyttrande ställer krav på kommunen att lösa trafiksituationen på riksväg 155. Dialog pågår med länsstyrelsen gällande trafiksituationen. Arbetet inom GR med deltagande från Öckerö kommun och Göteborgs stad har utmynnat i att väg 155 nu är omnämnd som hög prioriterad brist i ett förslag till regional transportinfrastruktur i Västra Götaland 2018–2029.

Antalet bygglovsansökningar är på ungefär samma nivå som tidigare år dock syns en tydlig trend där antalet nybyggnationer minskar medan antal om- och tillbyggnationer ökar. Det är troligtvis en direkt effekt av att det råder stor brist på detaljplanlagda områden som ej är bebyggda.

Arbetet med översyn av rutiner och flöden i bygglovs- och detaljplanprocesser är ett arbete som ständigt pågår och är viktigt när det gäller kontaktytor och kommunikation mellan kommun och invånare.

Har förutsättningarna för rättssäkra beslut ökat

Satsningar:

- Genomföra fortlöpande fortbildning i nämnden genom intern och extern utbildning inom nämndens samtliga verksamhetsområden. Diskussioner med länsstyrelsen gällande bygglovsärenden.

Utbildning sker fortlöpande inom enheten. Byggsamverkan Västra Götaland där Öckerö kommun aktiva har påbörjats med god uppslutning från regionens kommuner. Byggsamverkan är en viktig källa till utbyte av erfarenheter och kompetensutveckling.

Dock visar prognosen på att andelen överklagade beslut som gått nämndens väg är något lägre i år än 2016. Det kan bero på ökning av mindre bygglov, dvs altaner små tillbyggnader, vilka i många fall är betydligt mer svårbedömda i det avseende om det är en liten avvikelse eller ej.

	2017	2016	2015
Antal överklagade bygglov och förhandsbesked	10 st	29 st	36 st
Antal genomförda utbildningar/seminarier med ledamöterna	6 st	11 st	3 st

Bygg- och miljönämnden skall möta fullmäktiges krav på kostnadseffektivare verksamhet i budget 2016

Satsningar:

- Förbättrad utväxling av handläggararbetet med ökat administrationsstöd
- Se över kostnader för avtal och licenser
- Utveckla arbetssätten med hjälp av digital teknik i enlighet med mål och tillvägagångssätt i kommunens övergripande digitala strategi
- Lägga extra kraft på omvärldsbevakning och benchmarking gällande digitala tjänster

Översyn av kostnader och licenser sker fortlöpande men tenderar snarare att öka i takt med att enheten blir mer digitaliserad. Digitaliseringsprocessen i sin tur ska bidra till ökad effektivitet samt rättssäkerhet. Processen har påbörjats inom enheten med uppdatering av Bygg R och flygfotografering av kommunen. Fotograferingen innebär att vi får ortofoto med betydligt högre upplösning vilket underlättar och effektiviserar processer som tillsyn och granskning. Processen uppdatering av Ecos, samt ekonomikoppling för både Ecos och Bygg-R är uppstartad och räknas vara helt färdigställd under första kvartalet 2018. Digitaliseringsprocessen räknas fortlöpa under hela 2018.

Kartläggning av processer pågår inom hela Plan-, bygg- och miljöheterens verksamheter. Bygglov är helt klara med processkartläggning över verksamhetens olika processer och vi arbetar vidare under hösten med att nu titta på flöden och förbättringar. Ambitionen är också att i samråd med remissinstanser fördjupa och utveckla de processer som knyter an mot varandra. Plan och Miljö är även de långt gångna med processkartläggning dock återstår visst arbete innan det är tid att titta på flöden och förbättringar. Det övergripande målet är att material som tas fram ska kunna användas som ett verktyg för beskrivning, effektivisering och utveckling av kvalitetsarbete.

EKONOMISK KOMMENTAR

Kostnaderna för Bygg- och miljönämnden är 144 tkr lägre än budgeterat för 2017. Orsaken till detta är främst att många av nämndens politiker inte är yrkesverksamma och därav är uttag av förlorad arbetsinkomst mycket lågt för närvarande. Detta är en situation som snabbt kan förändras om strukturförändring med fler förvärsarbetande politiker blir aktuell. Dessutom har deltagandet i externa utbildningar har varit lågt under året.

Observera att de kostnader som är för Bygg- och miljönämndens arbete (förutom nämndkostnader) med tilldelad personal återfinns under Årsredovisning 2016 för Plan-, bygg- och miljöheteren (KS). Notera att Bygg- och miljönämnden totalt sett då har ett stort underskott beträffande verksamheten, med tanke på de resurser som står till buds för arbetets genomförande.

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader				
Personalkostnader	515	623	108	540
Övriga kostnader	137	172	36	77
Summa kostnader	651	795	144	617
Resultat	651	795	144	617

Nettokostnad per verksamhet

tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Nämndsverksamhet	651	795	617	482

Miljöredovisning

ÖCKERÖ KOMMUNS MILJÖARBETE

Öckerö kommun arbetar i flera led och genom olika policydokument med att minska kommunens miljöbelastning. Arbetet syftar till att säkra framtida generationers möjlighet till en god livskvalitet.

Vision 2025

I Öckerö kommuns långsiktiga vision finns flera delar som rör miljöområdet. I visionen ser man en levande skärgårdsmiljö där natur, kulturarv och historiska miljöer bevaras och utvecklas för kommande generationer. All energi som förbrukas i kommunen är förnybar och att det är attraktivt och säkert att åka kollektivt, cykla och gå. Öckerö utgör också ett centrum för hållbart och ansvarsfullt fiske.

Miljöpolicy

Som grund för miljöarbetet finns kommunens miljöpolicy som poängterar vikten av en hållbar utveckling och ett aktivt miljöarbete med sikte på framtida generationers välmående. Medvetenheten inom kommunens olika verksamheter ökar och många engagerade medarbetare bidrar. Fortfarande återstår arbete, inte minst gäller det att få med alla kommuninvånarna i omställningsarbetet.

Miljöpolicyens viljetryck lyder enligt följande:

”Genom att tillsammans sträva efter att förbättra miljön ökar vi förutsättningarna för att livsbetingelserna skall bli bättre för oss alla. Öckerö Kommun skall få en tydlig miljö-

profil. Alla ska arbeta för en utveckling som är långsiktig hållbar, vilket betyder att förutsättningarna för framtida generationers livskvalitet ska bevaras.”

Energiarbete

I vision 2025 har all energianvändning sitt ursprung i förnybara källor. Målet att 2014 vara självförsörjande med förnybar el har inte uppnåtts ännu. Idag är all inköpt el förnybar. Utredningar om ytterligare egen elproduktion från både sol och vind pågår.

Kommunen har två styrdokument inom energiområdet som ska vägleda verksamheternas arbete med energieffektivisering, minskning av koldioxidutsläpp och omställning till förnyelsebara energikällor. Kommunen har en energiplan (EP) som omfattar kommunens hela geografiska område och en energieffektiviseringsstrategi (EES) som ska vägleda verksamheternas interna energiarbete.

Målsättningar för minskad energianvändning är:

- EP: 10 % mindre energianvändning för kommunens geografiska område till 2020 jämfört med basåret 2007.
- EES: 15 % mindre energianvändning för kommunala transporter, fastigheter respektive verksamheter till 2020 jämfört med basåret 2012.

Miljömål

Ett av verktygen som ska vägleda och stödja implementeringen av kommunens miljöarbete är de 16 nationella

miljökvalitetsmål som har antagits av Sveriges Riksdag. Just nu arbetar kommunen med framtagande av nya miljömål där de nya FN målen ska vara vägledande och integreras.

Naturvård

Under 2017 har Öckerö kommun tagit fram en åtgärdsplan för naturvårdsprogrammet som innehåller olika mål och aktiviteter för bevarande av kommunens naturvärden. Följande mål har genom denna antagits för kommunens naturvårdsarbete:

- Öckerö kommun ska ta en aktiv roll i bevarandet och utvecklandet av den biologiska mångfalden i kommunen, bl.a. genom att avsätta resurser för naturvårdsarbetet så att framtida generationer får uppleva en lika stor artrikedom och spännande naturmiljö.
- Naturvårdens och friluftslivets intressen ska beaktas vid all fysisk planering, bygglövsprövning eller annan exploatering.

Sveriges EKO-kommuner

Öckerö kommun är medlem i Sveriges Ekokommuner. För medlemskap krävs ett antaget miljöprogram och ett aktivt deltagande inom nätverket. Hållbarhetsprinciperna ska beaktas i samtliga kommunala beslut och att kommunens arbete ska ske i enlighet med de styrdokument som finns inom miljöområdet. För att kunna följa miljöarbetet i kommunen samt för att kunna jämföra kommuner emellan, så har Sveriges Ekokommuner tagit fram 12 gemensamma nyckeltal som ska följas upp årligen. Nyckeltalen redovisas i tabellen på slutet av miljöredovisningen.

KONCERNENS MILJÖREDOVISNING

Barn- och utbildningsförvaltning

Under året återvinning av samtliga fraktioner, såsom förpackningar, farligt avfall, kompost, lampor, wellpapp mm. införts i kommunens större pedagogiska verksamheter såsom Hedenskolan, Bergagårdsskolan och förskolan Högåsen/Kompassen. Ett återvinningshus har byggts för nya Brattebergskolan där källsortering införts våren 2018. Även skolköken i dessa verksamheter har börjat källsortera. Detta är resultatet av samarbete mellan renhållningsenheten, ÖFAB, Barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsverksamheten.

På Brattebergskolan har en skolträdgård anlagts som kommer att göra det möjligt för elever och personal att odla egna grönsaker och frukter. Även fruktträd och bärbuskar kommer att planteras för användning i pedagogiskt syfte såsom matlagning under hemkunskap. Skolköket i Brattebergskolan kommer att vara engagerat i att visa grönsakernas väg från jord till bord. Förskoleverksamheten har vid årsskiftet genomgått en utbildning om Giftfri förskola och planerar att intensifiera arbetet inom området.

Socialförvaltning

I det närmaste hela kommunens personbilsflotta, på cirka 40 bilar, kommer under året att övergå till att utgöras av elbilar. Verksamheter som Hemtjänsten och Hemsjukvården står för en stor del av fordonsanvändandet. Då kommunen enbart använder sig av miljömärkt el, och även äger två vindkraftsverk kommer bilarnas klimatavtryck minska drastiskt. Upphandling av elbilar påbörjas under våren 2018.

Kommunstyrelsens förvaltning

Personalenheten

Numera sänds lönespecifikationer enbart ut i digital form, det sker alltså inga utskick av papper.

Ekonomienheten

Ekonomienheten samarbetar med t.ex. Inköp och Upphandling Göteborg, i upphandlingar med miljökrav som en parameter i kravspecifikationen. I kommunens egna upphandlingar ska förvaltningschef svara för att relevanta miljökrav ställs. Kommunstyrelsens upphandlare fungerar som stöd- och styrfunktion i dessa frågor.

Informationsenheten

Informationsenheten arbetar med att byta ut kommunens mindre skrivare till ett mindre antal stora skrivare. Det har påbörjats ett arbete med en "skrivarpolicy" som bl.a. skulle innebära att alla skrivare i systemet skulle vara kommunskrivare med tag. Detta sparar både energi och antal utskrifter.

Miljöredovisning

Kultur och Fritid

Anläggningsenheten har intensifierat arbetet med att belägga ishallens tak med solceller. I hop med ÖFAB och miljöenheten arbetar enheten med ansökan om statligt anläggningsbidrag. Provtagningar av lakvatten från konstgräsgranulat utförs kontinuerligt enligt plan.. Färskvattenduscharna på samtliga badplatser kommer att nedmonteras av miljöskäl, då duscharna används felaktigt genom användandet av hud- och hårvårdsprodukter och avloppsvattnet orenat går ut i badvikarna.

Samhällsbyggnad

Lokalvårdsenheten

Lokalvårdsenheten har testat och utvärderat städning med Ultra Rent vatten, dvs avjoniserat vatten. En städform utan kemikalier och därmed miljövänlig. Provtagning visar att det blir lika rent som med kemikalier. Kemikalier används fortfarande, men då mer i underhållssyfte.

Kostenheten

Kostenheten har ökat andelen ekologiska livsmedel till 42 %, vilket har krävt ekonomiska resurser. Möjligheten att krävmarka köken längre fram utreds för närvarande.

Gatuenheten har arbetat med "Säker skolväg" bl.a. med trafiksäkerhet runt Hedenskolan och Brattebergskolan samt tillgänglighetsanpassning av två hållplatser längs Norgårdsvägen på Öckerö. På Björkö har två hållplatser tillgänglighetsanpassats. I samband med det har även trafik-

säkerhetshöjande åtgärder för gång- och cykeltrafikanter gjorts. Ytterligare åtgärder består i hastighetssäkrad passage vid idrottsplatsen på Björkö. Busslinje 290/291 kör nästan enbart på rapsolja och HVO som är en typ av förnybar diesel.

Kretsloppsensheten

Kretsloppsensheten redovisar glädjande att utsortering av kommunens hushållsavfall fortsätter att öka. Enheten har under året börjat rusta upp kommunens återvinningsstationer. Upprustning av samtliga 12 återvinningsstationer kommer att vara klar inom tre år. Enheten arbetar även med skapandet av en ny återvinningscentral på Hönö Pinan. Detta för att minska tunga transporter inom tätbebyggt område. En prognos pekar på att Öckerö kommun likt föregående år är bland de bästa kommunerna i regionen på att utsortera avfall. Slutligt resultat presenteras i februari.

VA-enheten

VA-enheten har under 2017 tillsammans med kretsloppsensheten gjort en satsning för att få bort fett ur kommunens ledningssystem. Fettet kommer huvudsakligen från hushållens och verksamheternas matlagning. Den s.k. Tratten som kan sättas på en plastflaska för insamling av fett har delats ut till hushållen. Flaskorna kan sedan lämnas in till kommunens återvinningscentraler.

Öckerö Båttrafik

Båttrafiken har deltagit i ett från Öckerö kommun samordnat färjeprojekt (ihop med Färjerederiet, flera stora marina aktörer och Göteborgs stad) som har lett till att motorerna på färjorna på Björköleden har bytts ut till två miljövänligare motorer där ny teknik ger utsläppsminskning på 90%. Färjerederiet prövar möjligheten att byta tekniken till miljövänligare alternativ för färjorna på Hönöleden. En elburen snabbfärja har provkörts och visats upp för kommunen i Öckerö hamn. Kommunens egen färja har under 2017 drivits med förnybart bränsle kallad för HVO (framtagen ur slaktavfall). Testperioden har varit lyckad. Kommunen ansöker fortsatt om bidrag från Västrafik för att minska färjans utsläpp av skadliga ämnen. Under 2017 har Göteborgs stad återigen tagit över Energi- och klimatrådgivning från Öckerö kommun.

Plan-, bygg- och miljöenheten

Plan-, bygg- och miljöenheten har tagit fram en naturguide som är framtagen med LONA-bidrag och tar invånare och besökare med på en resa till kommunens naturunder. Den har lanserats och sålts på kommunens bibliotek och vissa knypunkter. Arbeta med utredning av en eventuell naturreservatsbildning på Norra Grötö har påbörjats efter ett medborgarförslag. En åtgärdsplan för bevarande av naturvård har under 2017 tagits fram med LONA-bidrag från

Naturvårdsverket. Den planerar för ökade insatser inom skötsel av värdefulla naturområden, bildande av naturskyddsområden och ökat artskydd för kommunens sällsynta arter. I samband med detta arbete har en 50 %-ig tjänst inom naturvård inrättats som under 2018 kommer att arbeta med framtagande av en grönstrukturplan. Denna plan ska utreda bevarandet av friluftsliv och naturvärden i kommunens tätbebyggda områden. Planenheten har arbetat med framtagande av en ny översiktsplan där fokus ligger på en hållbar utveckling.

Miljöenheten, informationsenheten och räddningstjänst

Miljöenheten, informationsenheten och räddningstjänst har arbetet för en bättre hantering av påskfirarna. I kommunen har anläggande av påskefyror varit tradition och fram till 2015 innehöll dessa bildäck, spillolja och annat miljöfarligt material. Efter att provtagning vid eldningsområdena visade på mycket höga halter av diverse miljögifter intensifierades arbetet med att motverka denna trend. Resultatet av arbetet har 2016 och 2017 varit rena påskefyror fria från spillolja och bildäck samt mycket få utryckningar för "blåljuspersnall" under påskhelgen.

Öckerö Fastighets AB och Öckerö Bostads AB

Under året har Öckerö kommun och Öckerö Fastighets AB beviljats bidrag (Klimatklivet) från Naturvårdsverket för installation av 60 laddstolpar, både för kommunens verksamhetsbilar och vissa bostäder. Upphandling kommer att påbörjas under våren 2018. En bidragsansökan för installation av solceller på ishallen har skickats in till Länsstyrelsen och förhoppningen är att projektet kan genomföras under 2018/2019.

Gällande energibesparande åtgärder för 2017, kan följande åtgärder nämnas:

- Installation av bergvärme på Hälsö förskola
- Byte till bergvärmepumpar på Solhagens förskola Björkö och på Valenvägen
- Byte av reningsanläggning och ventilation för badbassängen på Hedens By
- Rivning av en av kommunens större oljeförbrukare, Ankarets skola. Därmed undviks 15–20 m³ oljeanvändning årligen.

Nyckeltal

	2016	2017
Totalt koldioxidutsläpp, ton/invånare	2,41	2,2
Koldioxidutsläpp industriprocesser, ton/invånare	0,00002	0,04
Koldioxidutsläpp övriga sektorer, ton/invånare	2,41	2,15
Antal resor med kollektivtrafik, per invånare/år	50	51
Andel förnyelsebara bränslen i kollektivtrafiken (busstrafik), %	94%	92,5%
Andel jordbruksmark med miljöstöd för ekologisk odling, %	0%	0%
Andel miljöcertifierat skogsbruk, %	0%	0%
Andel skyddade mark- och vattenområden, %	4%	4%
Avfall (total mängd inklusive producentansvar)	9 800	9 995
Hushållsavfall, kg/invånare	319	331
Grovavfall, kg/invånare	147	167
Återvinning, kg/invånare	73	70
Tungmetaller i avloppsslam		
Bly, mg/kg TS	5,1	3,7
Kadmium, mg/kg TS	0,4	0,5
Kvicksilver, mg/kg TS	0,25	0,21
Energi		
Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala lokaler, %	72%	100%, 70% vindkraft
Transportenergi för tjänsteresor, kWh/årsarbete	1 523	1 363
Koldioxidutsläpp för tjänsteresor, ton CO ₂ /årsarbete	0,4	0,3
Inköp av ekologiska livsmedel i kommunen, årets 6 första mån, %	40%	42%
Andel miljöcertifierade kommunala skolor/förskolor, %	7%	7%
Andel fossila bränslen för uppvärmning i kommunens fastigheter, %	6%	6%
Andel förnybar energi inom transportsektorn i kommunen, %	2%	2%
Energianvändning av kommunens fastigheter, kWh	6 273 056	5 733 416
Energianvändning av kommunens verksamheter, kWh	4 770 252	4 970 560
Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala verksamheter, %, miljömärkt el	100%	100%
Produktion av vindkraftsel av eget vindkraftverk som kvittas mot kommunens verksamhetsel, kWh	33%	38%
Energianvändning av kommunens transporter, kWh	2 876 519	2 437 394

Färgerna ovan markerar hur trenden är ur miljösynpunkt:

● = Förbättring ● = Ingen förbättring ● = Försämring

Revisionsberättelse

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder samt genom de utsedda lekmannarevisorerna verksamheten i kommunens bolag Öckerö Fastighets AB med dotterbolag och Öckerö Rederi AB under år 2017.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Inför 2019 års budget vill vi uppmärksamma fullmäktige på kommunallagens 8 kap 4 § att budgetens intäkter ska överstiga kostnaderna. Budgeten måste också fastställas så den överensstämmer med kommunens resultatmål om god ekonomisk hushållning, dvs. 1,5 % av budgeterat skattenetto.

Vi anser att av kommunfullmäktige vidtagen långsiktig planering avseende investeringar ger en större planeringssäkerhet. Vi rekommenderar att motsvarande långsiktiga planering genomförs för kommunens hela verksamhet med en inriktning på fem år.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Öckerö kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

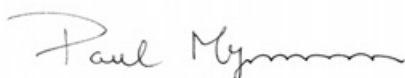
Vi bedömer att styrelse och nämnders interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen ånyo inte är förenligt med flera av de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Vi delar kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämnderna samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi återoppar bifogad redogörelse över utförd granskning 2017 och överlämnade revisionsrapporter under året.

Öckerö den 27 mars 2018

Paul Magnusson
Ordförande

Håkan Beskow

Eva Wennström
(för tiden fram till den
14 december 2017)

Lars Henriksson

Göran Larsson Jaksch

Till revisionsberättelsen hör bilagan Redogörelse för revisionen 2017 som återfinns på Öckerö kommuns hemsida.

Fakta om kommunen

Kommunfullmäktige efter de tre senaste valen

Partier	Antal mandat 2014	Antal mandat 2010	Antal mandat 2006
Moderata Samlingspartiet	11	13	12
Arbetarpartiet Socialdemokraterna	9	9	11
Kristdemokraterna	9	7	10
Liberalerna	4	7	4
Miljöpartiet de Gröna	3	3	3
Vänsterpartiet	2	1	1
Sverigedemokraterna	3	1	0
Samtliga partier	41	41	41

Befolkningen 2017-12-31 var 12 923 personer

	Totalt	Förändring 2016-2017	Areal i hektar
Hönö	5 476	154	568
Öckerö	3 621	-6	398
Hälsö	611	-11	130
Björkö	1 554	10	555
Källö- Knippla	304	-10	52
Hyppeln	166	-4	84
Rörö	243	-5	229
Kalvsund	204	3	37
Fotö	653	16	69
Grötö	91	4	63
Summa	12 923	151	2 185

Kommunal skattesats 2017

tkr	år 2017	år 2018
Genomsnitt – riket	20:75	20:74
Genomsnitt – Västra Götalands län	21:30	21:30
Genomsnitt – GR	21:19	21:19
Partille	19:96	19:96
Mölnadal	20:26	20:26
Härryda	20:62	20:62
Lerum	20:65	20:65
Öckerö	21:21	21:21
Göteborg	21:12	21:12
Tjörn	21:71	21:71
Kungsbacka*	21:33	21:33
Alingsås	21:36	21:36
Kungälv	21:44	21:44
Stenungsund	21:64	21:64
Ale	21:87	21:87
Lilla Edet	22:37	22:37

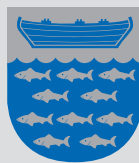
* Hallands län

Öckerö kommuns årsredovisning 2017

är kommunstyrelsens redogörelse över verksamheten år 2017 till kommunfullmäktige och övriga intressenter.

Årsredovisningen har producerats av ekonomienheten i samarbete med övrig kommunförvaltning.

ÖCKERÖ KOMMUN

475 80 Öckerö • Tel 031-97 62 00
E-post kommun@ockero.se
www.ockero.se